2024/1351

22.5.2024 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1351 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 14 май 2024 година

относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 78, параграф 2, буква д) и член 79, параграф 2, букви а) и б) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ([2]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([3]),

като имат предвид, че:

(1) При създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие Съюзът следва да осигурява отсъствието на контрол на лицата на вътрешните граници и да развива единна политика по въпросите на убежището, имиграцията и управлението на външните граници на държавите членки, която се основава на солидарността и на справедливото разпределение на отговорността между държавите членки, справедлива е спрямо гражданите на трети страни и лицата без гражданство и е в съответствие с международното право и правото на Съюза, включително основните права.

(2) С цел укрепване на взаимното доверие между държавите членки, е необходим всеобхватен подход към управлението на убежището и миграцията, който обединява вътрешни и външни компоненти. Ефективността на такъв подход зависи от съвместното разглеждане и последователното прилагане на всички компоненти по интегриран начин.

(3) Настоящият регламент следва да допринесе за такъв всеобхватен подход чрез определяне на обща рамка за действията на Съюза и на държавите членки, в рамките на съответната им компетентност, в областта на убежището и на съответните политики за управление на миграцията чрез отстояване и доразвиване на принципа на солидарност и на справедливо разпределение на отговорностите между държавите членки, включително на финансовите последици от този принцип, който урежда политиките в областта на убежището и миграцията, в съответствие с член 80 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Принципът на солидарност и справедливо разпределение на отговорностите следва да бъде предпоставката, въз основа на която държавите членки заедно споделят отговорността за управлението на миграцията, по-специално в областта, уреждана от общата европейска система за убежище.

(4) Държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, наред с другото, за предоставяне на достъп до международна закрила и на подходящи условия на приемане на нуждаещите се лица, за насърчаване на законни пътища, за да се даде възможност за ефективно прилагане на правилата за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, за ефективно управление на връщането на граждани на трети страни, които не отговарят или вече не отговарят на условията за пребиваване на територията на държавите членки, за предотвратяване на нередовната миграция и неразрешените движения на граждани на трети страни и на лица без гражданство между държавите членки, за предотвратяване на и борба с контрабандата на мигранти и трафика на хора, включително намаляване на причинените от тях уязвимости, както и за предоставяне на подкрепа на други държави членки под формата на солидарен принос към всеобхватния подход.

([1]) ОВ C 155, 30.4.2021 г., стр. 58.
([2]) ОВ C 175, 7.5.2021 г., стр. 32.
([3]) Позиция на Европейския парламент от 10 април 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 14 май 2024 г.

(5) За да се засили сътрудничеството с трети държави в областта на убежището и миграцията, включително обратното приемане, и да се преодолеят първопричините и движещите сили на нередовната миграция и принудителното разселване е необходимо да се насърчават и изграждат индивидуализирани и взаимноизгодни партньорства с тези държави. Такива партньорства следва да осигурят рамка за по-добра координация на съответните политики и инструменти на Съюза с трети държави, както и да се основават на правата на човека, принципите на правовата държава и зачитането на общите ценности на Съюза. Що се отнася до външните компоненти на всеобхватния подход, нищо в настоящия регламент не засяга съществуващото преди това разделение на областите на компетентност между държавите членки и Съюза или между институциите на Съюза. Тези компетенции ще продължат да се упражняват при пълно зачитане на процедурните правила на Договорите и в съответствие със съдебната практика на Съда на Европейския съюз, по-специално по отношение на необвързващите инструменти на Съюза.

(6) Общата рамка е необходима, за да се реагира ефективно на нарастващото явление на смесени пристигания на лица, нуждаещи се от международна закрила, и на тези, които не се нуждаят от такава, както и са да се отчете, че отговорността, свързана с нередовното пристигане на мигранти и търсещи убежище лица в Съюза, не следва да се поема само от отделни държави членки, а от Съюза като цяло. В обхвата на настоящия регламент следва да бъдат включени и приетите лица.

(7) С цел да се гарантира съгласуваност и ефективност на действията и мерките, предприети от Съюза и неговите държави членки в рамките на съответните си области на компетентност, необходими са интегрирано изготвяне на политики и всеобхватен подход в областта на убежището и управлението на миграцията, включващи както нейните вътрешни, така и външни компоненти. Съюзът и държавите членки следва да гарантират, всеки в рамките на съответните си области на компетентност и в съответствие с приложимото право на Съюза и международните задължения, съгласуваността и прилагането на политиките за управление на убежището и миграцията.

(8) За да се гарантира, че техните системи за убежище, приемане и миграция са добре подготвени и че всяка част от тези системи разполага с достатъчен капацитет, държавите членки следва да разполагат с необходимите човешки, материални и финансови ресурси и инфраструктура, за да прилагат ефективно политиките за управление на убежището и миграцията и да разпределят необходимия персонал за своите компетентни органи за прилагането на настоящия регламент. Държавите членки също така следва да осигурят подходяща координация между съответните национални органи, както и с националните органи на другите държави членки.

(9) Като предприемат стратегически подход, държавите членки следва да имат национални стратегии, за да гарантират капацитета си за ефективно прилагане на своите системи за управление на убежището и миграцията при пълно спазване на задълженията си съгласно правото на Съюза и международното право. Тези стратегии следва да включват превантивни мерки за ограничаване на риска от миграционен натиск, както и информация относно планирането на действията при извънредни ситуации, включително според предвиденото съгласно Директива (ЕС) 2024/1346 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), и релевантна информация във връзка с принципите на интегрирано изготвяне на политики и на солидарност и справедливо разпределение на отговорностите по настоящия регламент и правните задължения, произтичащи от тях на национално равнище. Комисията и съответните органи, служби и агенции на Съюза, и по-специално Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището („Агенцията в областта на убежището“), следва да са в състояние да подпомагат държавите членки при изготвянето на националните им стратегии. Консултациите с местните и регионалните власти от страна на държавите членки, в съответствие с националното право и по целесъобразност, също биха могли да подобрят и укрепят националните стратегии. За да се гарантира, че националните стратегии са съпоставими по отношение на конкретни основни елементи, Комисията следва да създаде общ модел.

(10) С цел да се гарантира, че е въведена ефективна система за мониторинг за осигуряване на прилагането на достиженията на правото на Съюза в областта на убежището, резултатите от наблюдението, извършено от Агенцията в областта на убежището и Европейската агенция за гранична и брегова охрана и от други съответни органи, служби и агенции или организации, релевантни части на оценката, извършена в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета ([5]),както и на оценката, извършена в съответствие с член 10 от Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета ([6]), също следва да бъдат взети предвид в националните стратегии на държавите членки. Държавите членки биха могли също така да вземат предвид резултатите от други релевантни механизми за мониторинг.

([4]) Директива (ЕС) 2024/1346 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (ОВ L, 2024/1346, 22.5.2024 г., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

([5]) Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета от 9 юни 2022 г. за създаването и функционирането на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1053/2013 (ОВ L 160, 15.6.2022 г., стр. 1).

([6]) Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за въвеждане на скрининг на граждани на трети държави на външните граници и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/817 (ОВ L, 2024/1356, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(11) Комисията следва да приеме дългосрочна Европейска стратегия за управление на убежището и миграцията (наричана по-нататък „стратегията“), определяща стратегическия подход за гарантиране на последователно прилагане на националните стратегии на равнището на Съюза в съответствие с принципите, установени в настоящия регламент и в първичното право на Съюза и приложимото международно право.

(12) Като се има предвид колко е важно да се гарантира, че Съюзът е подготвен и способен да се адаптира към развиващите се и променящите се реалности в областта на убежището и управлението на миграцията,, Комисията следва ежегодно да приема Европейски годишен доклад относно убежището и миграцията (наричан по-нататък „докладът“). Докладът следва да съдържа оценка на положението с убежището, приемането и миграцията през предходния 12-месечен период по всички миграционни маршрути към и във всички държави членки, да служи като инструмент за ранно предупреждение и осведоменост на Съюза в областта на миграцията и убежището и да предоставя стратегическа картина на обстановката и прогнози за следващата година. В доклада следва да бъдат изложени, наред с другото, подготвеността на Съюза и на държавите членки да отговорят и да се адаптират към развитието на миграционната ситуация и резултатите от наблюдението от страна на съответните органи, служби и агенции на Съюза. Данните и информацията, както и оценките, съдържащи се в доклада, следва да бъдат взети предвид при процедурите за вземане на решения, свързани с механизма за солидарност, посочен в част IV от настоящия регламент.

(13) Докладът следва да бъде изготвен след консултации с държавите членки и съответните органи, служби и агенции на Съюза. За целите на доклада Комисията следва да използва съществуващите механизми за докладване, предимно интегрираната ситуационна осведоменост и анализ, при условие че бъдат задействани интегрираната реакция на политическо равнище при кризи и механизмът на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията, определен с Препоръка (ЕС) 2020/1366 на Комисията ([7]). От изключително значение, за да се гарантира, че Съюзът е подготвен и способен да се адаптира към развиващите се и променящите се реалности в областта на управлението на убежището и миграцията, а оттам и към успешното функциониране на годишния цикъл в областта на убежището и миграцията и механизма за солидарност, е държавите членки, Съветът, Комисията, Европейската служба за външна дейност и съответните органи, служби и агенции на Съюза да допринасят за такива съществуващи механизми за докладване и да гарантират адекватен и навременен обмен на информация и данни. Следва да се вземе предвид и информацията от други релевантни източници, включително Европейската мрежа за миграцията, върховния комисар на ООН за бежанците и Международната организация по миграция. За да се избегне дублиране на усилията, Комисията следва да изисква допълнителна информация от държавите членки само когато тази информация не е налична чрез тези механизми за докладване и съответните органи, служби и агенции на Съюза.

(14) За да се гарантира, че са налице необходимите инструменти за подпомагане на държавите членки при посрещането на предизвикателствата, които могат да възникнат поради присъствието на тяхна територия на граждани на трети държави или лица без гражданство, независимо от начина, по който те са преминали външните граници на държавите членки, докладът следва да бъде придружен от решение, определящо кои държави членки са подложени на миграционен натиск, изложени на риск от миграционен натиск през следващата година или са изправени пред значима миграционна ситуация (наричано по-нататък „решението“). Държавите членки, подложени на миграционен натиск, следва да могат да разчитат на използването на солидарния принос, включен в годишния солидарен резерв.

(15) За да се осигури предвидимост за държавите членки, подложени на миграционен натиск, и за допринасящите държави членки, докладът и решението следва да бъдат придружени от предложение на Комисията, в което се определят конкретни годишни мерки за солидарност, включително премествания, финансов принос и, когато е приложимо, алтернативни мерки за солидарност, както и техният числен мащаб, който вероятно ще бъде необходим за следващата година на равнището на Съюза, като се признава, че различните видове солидарност са с еднаква стойност. Видовете и числеността на набелязаните мерки в предложението на Комисията следва да съответстват най-малко на минималните годишни прагове за преместванията и финансовия принос. Тези прагове следва да бъдат определени в настоящия регламент, за да се гарантира предвидимото планиране от страна на допринасящите държави членки и да се предоставят минимални гаранции за ползващите се държави членки. Когато се счита за необходимо, в предложението си Комисията може да определи по-високи годишни бройки за преместване или финансов принос. За да се запази равностойността на мерките за солидарност, съотношението, определено между годишните бройки, определени в настоящия регламент, следва да се запази. В същия дух при определянето на годишните бройки в предложението на Комисията следва да се вземат предвид извънредните ситуации, при които няма да има прогнозирана необходимост от солидарност за следващата година.

(16) С цел да се осигури по-добра координация на равнището на Съюза и с оглед на специфичните характеристики на системата за солидарност, предвидена в настоящия регламент, която се основава на ангажименти, поети от всяка държава членка, като се упражнява пълна свобода на преценка по отношение на вида солидарност, в рамките на Форума на високо равнище на ЕС за солидарност (наричан по-нататък „Форума на високо равнище“), на Съвета по предложение на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия за създаване на годишен солидарен резерв. Актът за изпълнение на Съвета за създаване на годишен солидарен резерв следва да определя конкретни годишни мерки за солидарност, включително премествания, финансов принос и, когато е приложимо, алтернативни

([7]) Препоръка (ЕС) 2020/1366 на Комисията от 23 септември 2020 г. относно механизъм на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията (Подробен план за подготвеност и кризи в областта на миграцията) (ОВ L 317, 1.10.2020 г., стр. 26).

мерки за солидарност, както и техният числен мащаб, който вероятно ще бъде необходим за следващата година на равнището на Съюза, като се признава, че различните видове солидарност са с еднаква стойност. Актът за изпълнение на Съвета за създаване на годишен солидарен резерв следва да включва и конкретните ангажименти, поети от всяка държава членка.

(17) Ползващите се държави членки следва да получат възможност да изпълняват действия във или по отношение на трети държави в съответствие с обхвата и целта на настоящия регламент и на Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета ([8]).

(18) При изпълнението на действията, финансирани чрез финансовия принос, държавите членки и Комисията следва да гарантират зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“). Отключващите условия, определени в член 15 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ([9]), включително хоризонталното отключващо условие относно „Ефективно прилагане и изпълнение на Хартата на основните права“, следва да се прилагат за програмите на държавите членки, подкрепяни от финансовия принос. При подбора на действията, подкрепяни от финансовия принос, държавите членки следва да прилагат разпоредбите на член 73 от Регламент (ЕС) 2021/1060, включително като вземат предвид Хартата. За действията, финансирани от финансовия принос, държавите членки следва да прилагат системите за управление и контрол, създадени за техните програми в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060. Държавите членки следва да защитават бюджета на Съюза и да прилагат финансови корекции, като отменят цялата или част от подкрепата от финансовия принос, когато се установи, че декларираните пред Комисията разходи са нередовни, в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060. Комисията може да прекъсне срока за плащане, да спре всички или част от плащанията и да приложи финансови корекции в съответствие с разпоредбите, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060.

(19) По време на привеждането в действие на годишния солидарен резерв допринасящите държави членки следва да имат възможността, по искане на ползваща се държава членка, да предоставят алтернативен солидарен принос. Алтернативният солидарен принос следва да има практическа и оперативна стойност. Когато Комисията, след консултация със съответната държава членка, прецени, че мерките, посочени от съответната държава членка, са необходими, този принос следва да бъде посочен в предложението на Комисията за акт за изпълнение на Съвета за създаване на годишния солидарен резерв. На допринасящите държави членки следва да бъде разрешено да поемат ангажимент за такъв принос, дори ако те не са посочени в предложението на Комисията за акт за изпълнение на Съвета за създаване на годишен солидарен резерв и те следва да се считат за финансова солидарност, като тяхната финансова стойност следва да се оценява и прилага по реалистичен начин. Когато ползващата се държава членка не е поискала такъв принос през дадена година, той следва да се преобразува във финансов принос в края на годината.

(20) За да се улесни процесът на вземане на решения, предложението на Комисията за акт за изпълнение на Съвета за създаване на годишния солидарен резерв не следва да се оповестява публично преди приемането му от Съвета.

(21) С цел ефективно прилагане на общата рамка и установяване на пропуските, справяне с предизвикателствата и предотвратяване на натрупването на натиск върху системите за убежище, приемане и миграция Комисията следва да наблюдава и предоставя информация относно миграционната ситуация чрез редовни доклади.

(22) За да се гарантират справедливо разпределение на отговорностите, солидарност, както е залегнало в член 80 от ДФЕС, и баланс на усилията между държавите членки, следва да се създаде задължителен механизъм за солидарност, който да предоставя ефективна подкрепа за намиращите се под миграционен натиск държави членки и да гарантира бърз достъп до справедливи и ефикасни процедури за предоставяне на международна закрила. Този механизъм следва да предвижда различни видове мерки за солидарност с еднаква стойност и следва да бъде гъвкав и в състояние бързо да се адаптира към променящия се характер на миграционните предизвикателства. Отговорът за солидарност следва да бъде изготвен за всеки отделен случай, така че да бъде съобразен с нуждите на въпросната държава членка.

(23) За да се гарантира плавното прилагане на механизма за солидарност, Комисията следва да назначи координатор на ЕС в областта на солидарността. Координаторът на ЕС в областта на солидарността следва да наблюдава и координира оперативните аспекти на механизма за солидарност и да действа като централно звено за контакт. Координаторът на ЕС в областта на солидарността следва да улеснява комуникацията между държавите членки при прилагането на настоящия регламент. Координаторът на ЕС в областта на солидарността следва, в сътрудничество с Агенцията в областта на убежището, да насърчава съгласувани методи на работа за определяне на лицата, отговарящи на условията за преместване, и съответствията им с държавите членки на преместване, по-специално за да се гарантира,

([8]) Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ОВ L 251, 15.7.2021 г., стр. 1).

([9]) Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

че се вземат предвид значимите връзки. За да изпълнява ефективно ролята на координатор на ЕС в областта на солидарността, на службата на координатора на ЕС в областта на солидарността следва да бъдат осигурени достатъчно персонал и ресурси, а координаторът на ЕС в областта на солидарността следва да може да участва в заседанията на Форума на високо равнище.

(24) За да се гарантира ефективното прилагане на механизма за солидарност, създаден с настоящия регламент, представители на държавите членки на равнище министри или на друго висше политическо равнище следва да бъдат свикани на Форум на високо равнище, който следва да разгледа доклада, решението и предложението на Комисията за акт за изпълнение на Съвета за създаване на годишен солидарен резерв, да направи преглед на цялостната ситуация и да стигне до заключение относно мерките за солидарност и съответните им равнища, необходими за създаването на годишния солидарен резерв, и ако е необходимо, други мерки за реагиране в областта на миграцията. За да се гарантира гладкото функциониране и привеждане в действие на годишния солидарен резерв, от името на Комисията следва да бъде свикан и председателстван от координатора на ЕС в областта на солидарността Форум на техническо равнище на ЕС за солидарност (наричан по-нататък „Форумът на техническо равнище“), включващ представители на достатъчно високо равнище, като например високопоставени служители на съответните органи на държавите членки. Агенцията в областта на убежището и, когато е целесъобразно и са поканени от координатора на ЕС в областта на солидарността, Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Агенцията на Европейския съюз за основните права, следва да участват във Форум на техническо равнище.

(25) Като се има предвид, че търсенето и спасяването произтичат от международни задължения, държавите членки, изправени пред повтарящи се сваляния на лица на брега, възникващи в контекста на операции по търсене и спасяване, могат да бъдат сред държавите членки, които се ползват от мерки за солидарност. Следва да е възможно да се определи индикативен процент от мерките за солидарност, които може да се изискват от съответните държави членки. Освен това държавите членки следва да вземат предвид уязвимостта на лицата, пристигащи от такива сваляния на лица на брега.

(26) За да се реагира своевременно на ситуацията на миграционен натиск, координаторът на ЕС в областта на солидарността следва да подкрепя бързото преместване на отговарящите на условията за преместване кандидати за международна закрила и лицата, на които е предоставена международна закрила. Ползващата се държава членка следва да изготви списък на лицата, които отговарят на условията за преместване, с помощта на Агенцията в областта на убежището при поискване и следва да може да използва инструменти, разработени от координатора на ЕС в областта на солидарността. На лицата, които трябва да бъдат преместени, следва да се даде възможност да предоставят информация за съществуването на значими връзки с конкретни държави членки, но следва да нямат правото да избират конкретна държава членка на преместване.

(27) За да се гарантира адекватна солидарна реакция и когато приносът на държавите членки е недостатъчен по отношение на установените нужди, Съветът следва да може да свика отново Форума на високо равнище, за да се даде възможност на държавите членки да поемат ангажимент за допълнителен солидарен принос.

(28) При оценката на това дали дадена държава членка е под миграционен натиск, е изложена на риск от миграционен натиск или е изправени пред значима миграционна ситуация, Комисията, въз основа на широка количествена и качествена и оценка, следва да вземе предвид широк набор от фактори, включително съответните препоръки, предоставени от Агенцията в областта на убежището, и информацията, събрана съгласно механизма на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията. Тези фактори следва да включват броя на молбите за международна закрила, нередовните преминавания на границите, неразрешените движения на граждани на трети държави и лица без гражданство между държавите членки, издадените и изпълнените решения за връщане, издадените и изпълнените решения за прехвърляне, броя на пристиганията по море, включително чрез сваляне на лица на брега след операции по търсене и спасяване, уязвимостта на кандидатите за убежище и капацитета на дадена държава членка за управление на нейната натовареност в областта на убежището и приемането, особеностите, произтичащи от географското местоположение на държавите членки и отношенията със съответните трети държави, както и възможните ситуации на инструментализиране на мигрантите.

(29) Следва да се създаде механизъм за държавите членки, определени в решението като подложени на миграционен натиск, или за тези, които считат себе си за подложени на миграционен натиск, за да се възползват от годишния солидарен резерв. Държавите членки, за които в решението е установено, че са подложени на натиск, следва да могат да се възползват от годишния солидарен резерв по прост начин, като само информират Комисията и Съвета за намерението си да го използват, след което координаторът на ЕС в областта на солидарността, от името на Комисията, следва да свика Форума на техническо равнище. Държавите членки, които считат, че са подложени на миграционен натиск, следва, за да се възползват от резерва, да предоставят надлежна обосновка за съществуването и степента на миграционния натиск и друга относима информация под формата на уведомление, което Комисията следва да оцени експедитивно. Ползващите се държави членки следва да използват годишния солидарен резерв по разумен и пропорционален начин, като се вземат предвид нуждите от солидарност на другите държави членки, подложени на миграционен натиск. Координаторът на ЕС в областта на солидарността следва да гарантира балансирано

разпределение на наличния солидарен принос между ползващите се държави членки. Когато дадена държава членка счита, че се намира в ситуация на криза, следва да се прилага процедурата по Регламент (ЕС) 2024/1359 на Европейския парламент и на Съвета ([10]).

(30) Когато държави членки се ползват от мерки за солидарност, те не следва да бъдат задължени да прилагат солидарния принос, за който са поели ангажимент, в годишния солидарен резерв. Същевременно, когато държава членка е подложена или счита, че е подложена на миграционен натиск или е изправена пред значима миграционна ситуация, която би могла да възпрепятства способността ѝ да изпълни поетия от нея ангажимент за принос поради предизвикателствата, които тази държава членка трябва да преодолее, следва да е възможно тази държава членка да поиска пълно или частично приспадане на поетия от нея ангажимент за принос.

(31) В съответствие със задължителния принцип за справедливо разпределение при прилагането на механизма за солидарност следва да се прилага референтен ключ, основаващ се на броя на населението и БВП на държавите членки, който да даде възможност да се определи общият принос на всяка държава членка. Дадена държава членка би могла на доброволна основа да предостави общ принос отвъд задължителния си справедлив дял, за да подпомогне държавите членки, подложени на миграционен натиск. При привеждането в действие на годишния солидарен резерв допринасящите държави членки следва да изпълняват своите ангажименти пропорционално на общия си ангажимент, така че при всяко извличане на солидарност от резерва, тези държави членки допринасят в съответствие със своя справедлив дял. За да се гарантира функционирането на настоящия регламент, допринасящите държави членки не следва да бъдат задължени да изпълняват ангажиментите си за солидарност спрямо ползващата се държава членка, когато Комисията е установила системни недостатъци в тази ползваща се държава членка по отношение на правилата, установени в част III от настоящия регламент, които биха могли да доведат до сериозни отрицателни последици за функционирането на настоящия регламент.

(32) В допълнение към годишния солидарен резерв държавите членки, по-специално когато са подложени на миграционен натиск или са изправени пред значима миграционна ситуация, както и Съюзът, разполагат с постоянния инструментариум на ЕС за подкрепа в областта на миграцията (наричан по-нататък „инструментариумът“), който включва мерки, които могат да помогнат да се посрещнат нуждите и да се облекчи натискът върху държавите членки, и които са предвидени в достиженията на правото на Съюза или в инструментите на политиката. За да се гарантира, че всички съответни инструменти се използват ефективно в отговор на специфични предизвикателства, свързани с миграцията, Комисията следва да има възможност да определи необходимите мерки от инструментариума, без да се засяга съответното право на Съюза, когато е приложимо. Държавите членки следва да се стремят да използват компонентите на инструментариума в съчетание с годишния солидарен резерв. При все това използването на мерките от инструментариума, не следва да бъде предварително условие за възползване от мерките за солидарност.

(33) Компенсация на отговорността следва да бъде въведена като вторична мярка за солидарност, съгласно която отговорността за разглеждането на дадена молба се прехвърля на допринасящата държава членка, в зависимост от това дали поетите ангажименти за преместване достигат определени прагове, посочени в настоящия регламент. При определени обстоятелства, за да се осигури достатъчно предвидимост за ползващите се държави членки, прилагането на компенсация на отговорността става задължително. Солидарният принос чрез компенсация на отговорността следва да се отчита като част от задължителния справедлив дял на допринасящата държава членка. Следва да бъде създадена система от гаранции, за да се избегнат доколкото е възможно стимулите за нередовна миграция към Съюза, неразрешените движения на граждани на трети държави и лица без гражданство между държавите членки и да се подпомогне гладкото функциониране на правилата за определяне на компетентността за разглеждане на молбите за международна закрила. Когато прилагането на компенсация на отговорността стане задължително, допринасящата държава членка, която е поела ангажимент за премествания и няма молби за международна закрила за компенсиране, за които ползващата се държава членка е определена като компетентна, тя остава длъжна да изпълни ангажимента си за преместване.

(34) Въпреки че преместването следва да се прилага предимно за кандидати за международна закрила, като следва да се отдава приоритет на уязвимите лица, прилагането му следва да остане гъвкаво. Като се има предвид доброволният му характер, допринасящите и ползващите се държави членки следва да имат възможност да изразят предпочитанията си по отношение на лицата, които да бъдат разглеждани. Тези предпочитания следва да бъдат разумни с оглед на установените нужди и наличните профили в ползващата се държава членка, за да се гарантира, че обещаните премествания могат да бъдат ефективно изпълнени.

(35) При поискване органите, службите и агенциите на Съюза в областта на убежището и управлението на границите и миграцията следва да могат да предоставят подкрепа на държавите членки и на Комисията при прилагането на настоящия регламент, като предоставят експертен опит и оперативна подкрепа, както е предвидено в съответните им мандати.

([10]) Регламент (ЕС) 2024/1359 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за справяне със ситуации на криза и форсмажорни обстоятелства в областта на миграцията и убежището и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1147 (ОВ L, 2024/1359, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(36) Общата европейска система за убежище бе поетапно изградена като общо пространство на закрила, основано на пълното и цялостно прилагане на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г. („Женевската конвенция“), допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г., с което се гарантира, че никой не може да бъде върнат обратно, за да бъде подложен на преследване, съгласно принципа на забрана за връщане. В тази връзка и без да се засягат критериите за компетентността, които са установени с настоящия регламент, държавите членки, които прилагат принципа на забрана за връщане, се считат за държави, които са сигурни за гражданите на трети държави.

(37) Целесъобразно е в общата европейска система за убежище да бъде включен ясен и работещ метод за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, според изложеното от Европейския съвет на специалната му среща в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г. Този метод следва да се основава на обективни, справедливи критерии както за държавите членки, така и за заинтересованите лица. По-специално той трябва да даде възможност бързо да се определи компетентната държава членка, така че да се гарантира бърз и ефективен достъп до справедливи и ефикасни процедури за предоставяне на международна закрила, без да се компрометира целта за бързо обработване на молбите за международна закрила.

(38) За да се подобри значително разбирането на приложимите процедури, държавите членки следва възможно най-скоро да предоставят на лицата, обхванати от настоящия регламент, на език, който те разбират или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбират, цялата необходима информация относно прилагането на настоящия регламент, по-специално информация, свързана с критериите за определяне на компетентната държава членка, съответните процедури, както и информация относно техните права и задължения съгласно настоящия регламент, включително последиците от неспазването. С цел да се гарантира запазването на висшия интерес на детето и да се гарантира приобщаващият характер на предвидените в настоящия регламент процедури по отношение на ненавършилите пълнолетие, държавите членки следва да предоставят информация на ненавършилите пълнолетие по подходящ за децата начин, и като се вземат предвид тяхната възраст и зрялост. В тази връзка Агенцията в областта на убежището следва да разработи общ информационен материал, както и специфична информация, предназначена за непридружени ненавършили пълнолетие и уязвими кандидати, в тясно сътрудничество с националните органи.

(39) Предоставянето на качествена информация и правна подкрепа относно процедурата, която трябва да се следва за определяне на компетентната държава членка, както и относно правата и задълженията на кандидатите в тази процедура, е в интерес както на държавите членки, така и на кандидатите. За да се повиши ефективността на процедурата за определяне на компетентната държава членка и да се гарантира правилното прилагане на критериите за компетентност, установени в настоящия регламент, следва да се въведат правни консултации като неразделна част от системата за определяне на компетентната държава членка. За тази цел на разположение на кандидатите следва да се предоставят правни консултации, по тяхно искане, за да се предоставят насоки и съдействие относно прилагането на критериите и механизмите за определяне на компетентната държава членка.

(40) Настоящият регламент следва да се основава на принципите в Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([11]), като същевременно се отчитат набелязаните предизвикателства и се развива принципът на солидарност и на справедливо разпределение на отговорностите като част от общата рамка, в съответствие с член 80 от ДФЕС. За тази цел чрез нов задължителен механизъм за солидарност следва да се даде възможност за засилване на подготвеността на държавите членки за управление на миграцията, за справяне със ситуации, при които държави членки са изправени пред миграционен натиск, и за спомагане за редовната солидарност между държавите членки. Ефективното прилагане на този механизъм за солидарност, заедно с ефективна система за определяне на компетентната държава членка, е ключова предпоставка за функционирането на общата европейска система за убежище като цяло.

(41) Настоящият регламент следва да се прилага по отношение на кандидатите за субсидиарна закрила и лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, за да се гарантира равно третиране на всички кандидати за международна закрила и лицата, на които е предоставена международна закрила, както и съгласуваност с действащите достижения на правото на Съюза в областта на убежището, и по-специално Регламент (ЕС) 2024/1347 на Европейския парламент и на Съвета ([12]).

([11]) Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (ОВ L 180, 29.6.2013 г., стр. 31).

([12]) Регламент (ЕС) 2024/1347 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, за изменение на Директива 2003/109/ЕО на Съвета и за отмяна на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2024/1347, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

(42) За да се гарантира, че гражданите на трети държави и лицата без гражданство, които са презаселени или приети в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1350 на Европейския парламент и на Съвета ([13]) или на които е предоставена международна закрила или хуманитарен статут съгласно националните схеми за презаселване, се приемат обратно в държавата членка, която ги е приела или презаселила, настоящият регламент следва да се прилага и за приетите лица, които се намират без разрешение на територията на друга държава членка.

(43) От съображения за ефективност и правна сигурност е от съществено значение настоящия регламент да се основава на принципа, че компетентността се определя само веднъж, освен ако е приложимо някое от основанията за прекратяване, посочени в настоящия регламент.

(44) Директива (ЕС) 2024/1346 следва да се прилага по отношение на всички процедури, свързани с кандидати съгласно настоящия регламент, при спазване на ограниченията в прилагането на посочената директива.

(45) Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета ([14]) следва да се прилага в допълнение и без да се засягат процедурните гаранции съгласно настоящия регламент, при спазване на ограниченията в прилагането на посочения регламент.

(46) В съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. и с Хартата, висшият интерес на детето следва да бъде съображение от първостепенна важност за държавите членки при прилагането на настоящия регламент. При преценяване какъв е висшият интерес на детето държавите членки следва по-специално надлежно да отчитат благосъстоянието и социалното развитие на ненавършилия пълнолетие в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, съображенията, свързани със сигурността и безопасността, както и мнението на ненавършилия пълнолетие, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост, включително неговия произход. Освен това, с оглед на особената уязвимост на непридружените ненавършили пълнолетие, за тях следва да бъдат определени специални процедурни гаранции, включително назначаването на представител.

(47) За да се гарантира ефективното прилагане на гаранциите за ненавършилите пълнолетие, установени в настоящия регламент, държавите членки следва да гарантират, че служителите на компетентните органи, които разглеждат искания, свързани с непридружени ненавършили пълнолетие, получават подходящо обучение, например в съответствие с релевантните насоки на Агенцията в областта на убежището, в области като правата и индивидуалните нужди на ненавършилия пълнолетие, ранното идентифициране на жертвите на трафик на хора или малтретиране, както и най-добрите практики за предотвратяване на изчезването на ненавършилия пълнолетие.

(48) В съответствие с Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и с Хартата, зачитането на личния и семейния живот следва да бъде съображение от първостепенна важност за държавите членки при прилагането на настоящия регламент.

(49) Без да се засяга компетентността на държавите членки относно придобиването на гражданство и фактът, че съгласно международното право всяка държава членка, при надлежно спазване на правото на Съюза, определя условията за придобиване и загубване на гражданство, при прилагането на настоящия регламент държавите членки следва да спазват международните си задължения към лицата без гражданство в съответствие с инструментите на международното право в областта на правата на човека, включително, когато е приложимо, съгласно Конвенцията за статута на лицата без гражданство, приета в Ню Йорк на 28 септември 1954 г. Когато е целесъобразно, държавите членки следва да се стремят да идентифицират лицата без гражданство и да засилят тяхната закрила, като по този начин се даде възможност на лицата без гражданство да се ползват от основните права и се намалява рискът от дискриминация или неравно третиране.

(50) С цел да се предотврати прехвърлянето между държавите членки на лица, които представляват риск за сигурността, е необходимо да се гарантира, че държавата членка, в която молбата е регистрирана първоначално, не прилага критериите за компетентност и че ползващата се държава членка не прилага процедурата по преместване, когато са налице основателни причини да се счита, че лицето представлява заплаха за вътрешната сигурност.

(51) За да се гарантира, че молбите за международна закрила на членовете на едно семейство се разглеждат задълбочено от една-единствена държава членка, че решенията, взети по отношение на тях, са съгласувани и членовете на едно семейство не биват разделяни, следва да е възможно да се проведат процедурите за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на тези молби заедно.

([13]) Регламент (ЕС) 2024/1350 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на рамка на ЕС по отношение на презаселването и хуманитарно приемане, и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1147 (ОВ L, 2024/1350, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1350/oj).

([14]) Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L, 2024/1348, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(52) Определението за член на семейството следва да отразява реалността на настоящите миграционни тенденции, при които кандидатите често пристигат на територията на държавите членки след продължителен период на транзитно преминаване. Ето защо определението следва да включва семействата, създадени извън държавата на произход, но преди пристигането им на територията на държавата членка.

(53) За да се осигури пълното зачитане на принципа на целостта на семейството и на принципа на висшия интерес на детето, съществуването на връзка на зависимост между кандидат и негово дете, брат и сестра или родител, основаваща се на бременност или майчинство на лицето кандидат, на здравословно състояние или напреднала възраст, следва да бъде задължителен критерий за компетентност. Когато кандидатът е непридружен ненавършил пълнолетие, присъствието на територията на друга държава членка на член на неговото семейство, брат или сестра, или негов роднина, който може да се грижи за него, следва също така да се превърне в задължителен критерий за компетентност. С цел възпиране на неразрешените движения на непридружените ненавършили пълнолетие, в отсъствието на такъв член на семейството, брат или сестра, или на роднина, които не са във висшия интерес на детето, компетентната държава членка следва да бъде държавата членка, в която първоначално е регистрирана молбата за международна закрила на непридружения ненавършил пълнолетие, ако това е във висшия интерес на детето. Когато непридруженият ненавършил пълнолетие е подал молба за международна закрила в няколко държави членки и дадена държава членка счита, че не е във висшия интерес на детето да бъде прехвърлен в държава членка, която е компетентна въз основа на индивидуална оценка, тази държава членка следва да стане компетентна за разглеждането на новата молба.

(54) Правилата относно доказателствата следва да дадат възможност за по-бързо събиране на семейството, отколкото съгласно Регламент (ЕС) № 604/2013. Поради това е необходимо да се поясни, че не следва да са необходими формални доказателства, като например оригинални документни доказателства и ДНК тестове, когато косвените доказателства са логически последователни, могат да бъдат проверени и са достатъчно подробни, за да се установи компетентността за разглеждането на молба за международна закрила. Органите на държавите членки следва да разгледат всичката налична информация, включително снимки, доказателство за контакти и свидетелски показания, за да направят справедлива оценка на връзката. За да се улесни ранното идентифициране на евентуални случаи, които включват членове на семейството, кандидатът следва да получи образец, разработен от Агенцията в областта на убежището. По възможност кандидатът следва да попълни образеца преди индивидуалното интервю. Като се има предвид значението на семейните връзки в рамките на йерархията на критериите за компетентност, по време на съответните процедури, определени в настоящия регламент, следва да се даде приоритет на всички случаи, които включват членове на семейството.

(55) Когато кандидатите притежават диплома или друга квалификация, държавата членка, в която е издадена дипломата, следва да бъде компетентна за разглеждането на тяхната молба, при условие че молбата е регистрирана по-малко от шест години след издаването на дипломата или квалификацията, което би гарантирало бързо разглеждане на молбата в държавата членка, с която кандидатът има значими връзки въз основа на такава диплома.

(56) Като се има предвид, че дадена държава членка следва да продължи да бъде компетентна за лице, което е влязло по нередовен път на нейна територия, е необходимо също така да се предвиди ситуацията, при която лицето влиза на територията след операция по търсене и спасяване. Следва да се предвиди дерогация от критерия за компетентност за случаите, в които дадена държава членка е преместила лица, преминали по нередовен път външната граница на друга държава членка или след операция по търсене и спасяване. В такъв случай държавата членка на преместване следва да бъде компетентна, ако лицето подаде молба за международна закрила.

(57) Дадена държава членка следва да има възможност за дерогация от критериите за компетентност по своя преценка, по-специално от хуманитарни, социални, културни и свързани със състрадание съображения, с цел да бъдат събрани заедно членове на семейството, роднини или други близки, както и възможност да разглежда молба за международна закрила, регистрирана от нея или от друга държава членка, дори ако не е компетентна за подобно разглеждане съгласно критериите, установени в настоящия регламент.

(58) За да се осигури спазване на процедурите, определени в настоящия регламент, и за да се предотвратят пречките пред ефикасното му прилагане, по-специално за да се избегнат укриването на граждани на трети държави и лица без гражданство и неразрешени им движения между държавите членки, е необходимо да се установят ясни задължения за кандидата в хода на процедурата и за които той следва да бъде надлежно и своевременно информиран. Неспазването на тези задължения следва да води до подходящи и пропорционални процесуални последици за кандидата и условията на неговото приемане. Държавите членки следва да вземат предвид индивидуалните обстоятелства на кандидата, когато оценяват спазването на задълженията му и неговото сътрудничество с компетентните органи в съответствие с правилата, определени в настоящия регламент,. В съответствие с Хартата държавата членка, в която се намира такъв кандидат, следва във всички случаи да осигури задоволяването на непосредствените материални нужди на този кандидат.

(59) С цел да се ограничи възможността поведението на кандидатите да води до прекратяване или прехвърляне на отговорността към друга държава членка, следва да се удължат сроковете, водещи до прекратяване или прехвърляне на отговорността, когато съответното лице напусне територията на държавите членки по време на разглеждането на молбата или се укрие, за да избегне прехвърляне в компетентната държава членка. Освен това следва да отпадне прехвърлянето на отговорността при неспазване от страна на уведомяващата държава членка на срока за изпращане на

уведомление за обратно приемане, с цел да се осигури възпиращ ефект срещу заобикалянето на правилата и възпрепятстването на процедурата. За случаите, когато дадено лице е влязло по нередовен път на територията на държава членка, без да подаде молба за убежище, следва да бъде удължен срокът, след чието изтичане компетентността на тази държава членка се прекратява и става компетентна друга държава членка, в която въпросното лице впоследствие подава молба, като целта е да се създадат допълнително стимули за лицата да спазват правилата и да подават молба в първата държава членка на влизане, като по този начин се ограничат неразрешените движения на граждани на трети държави и лица без гражданство между държавите членки и се повиши цялостната ефективност на общата европейска система за убежище.

(60) За да бъде улеснено определянето на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, следва да се организира индивидуално интервю с кандидата, освен ако кандидатът се е укрил, не е присъствал на интервюто без основателни причини или предоставената от кандидата информация е достатъчна, за да се определи компетентната държава членка. За да се гарантира, че от кандидата се събира цялата необходима информация, за да се определи правилно компетентната държава членка, дадена държава членка, която пропуска интервюто, следва да даде възможност на кандидата да представи цялата допълнителна информация, включително надлежно обосновани причини органът да прецени необходимостта от индивидуално интервю. Веднага щом бъде регистрирана молбата за международна закрила, кандидатът следва да бъде информиран по-специално за прилагането на настоящия регламент, за факта, че има обективни критерии за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молбата му за международна закрила, за правата си, както и за задълженията по настоящия регламент и за последиците от неизпълнението на задълженията.

(61) За да се гарантира, че индивидуалното интервю улеснява във възможно най-голяма степен определянето на компетентната държава членка по бърз и ефикасен начин, персоналът, интервюиращ кандидатите, следва да е преминал достатъчно обучение, включително общи познания за проблеми, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидата да бъде разпитан, като например показатели, показващи, че кандидатът може да е бил жертва на изтезания или трафик на хора.

(62) За да се гарантира ефективната защита на основните права на кандидатите на зачитане на личния и семейния живот, правата на детето и защитата срещу нечовешко и унизително отношение поради прехвърляне, кандидатите следва да имат право на ефективни правни средства за защита, ограничено до тези права, в съответствие по-специално с член 47 от Хартата и съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз.

(63) С цел да се улесни гладкото прилагане на настоящия регламент, държавите членки следва във всички случаи да посочват компетентната държава членка в Евродак, след като са приключили процедурите за определяне на компетентната държава членка, включително в случаите, когато компетентността произтича от неспазване на сроковете за изпращане или отговор на искания за поемане на отговорност, извършване на прехвърляне, както и в случаите, когато стане компетентна държавата членка, в която е подадена първата молба, или е невъзможно да се извърши прехвърлянето в първоначално компетентната държава членка поради действителен риск кандидата да бъде подложен на нечовешко или унизително отношение по смисъла на член 4 от Хартата в резултат на прехвърлянето му в тази държава членка, и впоследствие друга държава членка е определена за компетентна.

(64) За да се осигури бързото определяне на компетентната държава членка, сроковете за подаване и отговор на искания за поемане на отговорност, за подаване на уведомления за обратно приемане, както и за подаване на жалби и произнасяне по тях, следва да бъдат рационализирани и съкратени, без да се засягат основните права на кандидатите.

(65) Задържането на кандидатите следва да бъде в съответствие с основополагащия принцип, че дадено лице не следва да бъде задържано единствено на основанието, че търси международна закрила. Задържането следва да бъде за възможно най-кратък срок и да бъде в съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност, като следователно се разрешава само като крайна мярка. По-специално задържането на кандидати трябва да бъде в съответствие с член 31 от Женевската конвенция. Предвидените в настоящия регламент процедури по отношение на задържано лице следва да се прилагат с приоритет и във възможно най-кратки срокове. По отношение на общите гаранции при задържане, както и по целесъобразност по отношение на условията на задържане, държавите членки следва да прилагат разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1346 също и спрямо лицата, задържани по силата на настоящия регламент. По правило ненавършилите пълнолетие не следва да бъдат задържани и следва да се положат усилия за настаняването им със специални разпоредби за ненавършилите пълнолетие. При изключителни обстоятелства, като крайна мярка, след като се установи, че други, по-леки принудителни алтернативни мерки не могат да се приложат ефективно, и след като бъде преценено, че задържането е във висшия интерес на детето, ненавършилите пълнолетие биха могли да бъдат задържани при обстоятелствата, предвидени в Директива (ЕС) 2024/1346.

(66) Недостатъците или сривовете на системите за убежище, които често се задълбочават или засилват поради особено силен натиск върху тях, могат да застрашат безпрепятственото функциониране на системата, установена с настоящия регламент, което би могло да доведе до риск от нарушаване на правата на кандидатите, установени в достиженията на правото на Съюза в областта на убежището и в Хартата, както и на други, установени в международни актове, права на човека и права на бежанците.

(67) Лоялното сътрудничество между държавите членки е от съществено значение за правилното функциониране на общата европейска система за убежище. Това сътрудничество предполага правилното прилагане, наред с другото, на процедурните правила, установени в настоящия регламент, включително въвеждането и изпълнението на всички подходящи практически договорености, необходими, за да се гарантира, че прехвърлянията действително се извършват.

(68) В съответствие с Регламент (ЕО) № 1560/2003 на Комисията ([15]) прехвърляния в държава членка, която е компетентна да разгледа дадена молба за международна закрила, могат да бъдат извършени на доброволна основа, посредством контролирано напускане или под ескорт. Държавите членки следва да насърчават доброволните прехвърляния, като предоставят подходяща информация на засегнатото лице, и следва да гарантират, че контролираните напускания и прехвърлянията под ескорт се извършват по хуманен начин, при пълното зачитане на основните права и човешкото достойнство, както и на висшия интерес на детето, и като се отчита в максимална степен развитието на съответната съдебна практика, по-специално по отношение на прехвърлянията по хуманитарни причини.

(69) При условие че това е необходимо за разглеждането на дадена молба за международна закрила, държавите членки следва да могат да обменят конкретна информация от значение за тази цел без съгласието на кандидата, когато тази информация е необходима, за да могат компетентните органи на компетентната държава членка да изпълняват задълженията си, по-специално произтичащите от Регламент (ЕС) 2024/1348.

(70) За да се гарантира ясна и ефективна процедура за преместване, следва да бъдат определени конкретни правила за ползващите се и допринасящите държави членки. Когато компетентността не е определена преди преместването, държавата членка на преместване следва да стане компетентна, освен в случаите, когато се прилагат критериите, свързани със семейството. Правилата и гаранциите по отношение на прехвърлянията, предвидени в настоящия регламент, следва също, да се прилагат, когато е необходимо, за прехвърлянията с цел преместване. Тези правила следва да гарантират запазването на целостта на семейството, както и че лица, които биха могли да представляват заплаха за вътрешната сигурност, не биват преместени.

(71) Когато държавите членки извършват преместване като солидарен принос, следва да се предостави подходяща и пропорционална финансова подкрепа от бюджета на Съюза. С цел да се стимулират държавите членки да дадат приоритет на преместването на непридружени ненавършили пълнолетие, следва да се предостави по-висок насърчителен принос по отношение на непридружените ненавършили пълнолетие.

(72) Следва да е възможно мобилизирането на средствата от фонд „Убежище, миграция и интеграция“, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1147, и други съответни фондове на Съюза (наричани по-нататък „фондовете“) за да се подкрепят усилията на държавите членки при прилагането на настоящия регламент, в съответствие с правилата, уреждащи използването на фондовете, и без да се засягат други приоритети, подкрепяни от фондовете. В този контекст държавите членки следва да могат да използват разпределените средства по съответните си програми, включително сумите, предоставени след междинния преглед. Следва да е възможно предоставянето на допълнителна подкрепа по линия на тематичните механизми, по-специално на онези държави членки, които може да се нуждаят от увеличаване на капацитета си по външните граници или са изправени пред специфичен натиск или нужди по отношение на своите системи за убежище и прием и външните си граници.

(73) Регламент (ЕС) 2021/1147 следва да бъде изменен, за да се гарантира пълно участие на бюджета на Съюза в общите допустими разходи за действия за солидарност, както и за да се въведат специфични изисквания за докладване във връзка с тези действия като част от съществуващите задължения за докладване относно изпълнението на фондовете.

(74) При определянето на периода на допустимост за разходи за действия за солидарност следва да се вземе предвид необходимостта от своевременно изпълнение на действията за солидарност. Освен това, поради солидарния характер на финансовите трансфери съгласно настоящия регламент, тези трансфери следва да се използват изцяло за финансиране на действия за солидарност.

([15]) Регламент (ЕО) № 1560/2003 на Комисията от 2 септември 2003 г. за определяне условията за прилагане на Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна (ОВ L 222, 5.9.2003 г., стр. 3).

(75) Прилагането на настоящия регламент може да се улесни, а ефективността му — да се повиши, чрез двустранни споразумения между държавите членки за подобряване на комуникацията между компетентните органи, за съкращаване на сроковете за процедурите или опростяване на обработването на исканията за поемане на отговорност и уведомленията за обратно приемане, или чрез установяване на процедури за извършване на прехвърлянията и с оглед на по-ефикасното им осъществяване.

(76) Трябва да бъде гарантирана приемствеността между системата за определяне на компетентната държава членка, установена с Регламент (ЕС) № 604/2013, и системата, установена с настоящия регламент. Също така следва да се гарантира съгласуваност между настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2024/1358 на Европейския парламент и на Съвета ([16]).

(77) Агенцията в областта на убежището следва да създаде и да улеснява дейността на една или повече мрежи на компетентните органи на държавите членки, за да се подобрят практическото сътрудничество и обменът на информация по всички въпроси, свързани с прилагането на настоящия регламент, в това число разработването на практически инструменти и насоки. Тези мрежи следва да се стремят към редовни срещи, за да засили изграждането на доверие и общото разбиране на всички предизвикателства на прилагането на настоящия регламент в държавите членки.

(78) Функционирането на системата Евродак, създадена с Регламент (ЕС) 2024/1358, следва да улеснява прилагането на настоящия регламент;

(79) Функционирането на Визовата информационна система (ВИС), установено с Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([17]), и по-специално прилагането на членове 21 и 22 от него, следва да улесни прилагането на настоящия регламент.

(80) По отношение на третирането на лицата, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, държавите членки са обвързани със задълженията си по силата на международните правни актове, включително имащата отношение съдебна практика на Европейския съд по правата на човека.

(81) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([18]) се прилага за обработването на лични данни от държавите членки съгласно настоящия регламент. Държавите членки следва да прилагат необходимите технически и организационни мерки, за да гарантират и да могат да докажат, че обработването е извършено в съответствие с посочения регламент и с разпоредбите, в които се уточняват свързаните с него изисквания, на настоящия регламент. По-специално тези мерки следва да гарантират сигурността на личните данни, обработвани съгласно настоящия регламент, и по-специално да предотвратяват незаконен или неразрешен достъп или разкриване, промяна или загуба на обработваните лични данни. Компетентният надзорен орган или органи на всяка държава членка следва да следят за законосъобразността на обработването на личните данни от съответните органи, в това число предаването на органите, компетентни да извършват проверки за сигурност. Субектите на данни следва по-специално да бъдат уведомявани без излишно забавяне, когато нарушение на сигурността на личните данни е вероятно да доведе до висок риск за техните права и свободи съгласно Регламент (ЕС) 2016/679.

(82) При прилагането на настоящия регламент държавите членки, както и органите, службите и агенциите на Съюза следва да предприемат всички пропорционални и необходими мерки, за да се гарантира, че личните данни се съхраняват по сигурен начин.

(83) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени някои изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([19]), с изключение на решенията за изпълнение на

([16]) Регламент (ЕС) 2024/1358 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на система Евродак за сравняване на биометрични данни с цел ефективно прилагане на регламенти (ЕС) 2024/1351 и (ЕС) 2024/1350 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2001/55/ЕО на Съвета и установяване на самоличността на незаконно пребиваващи граждани на трета държава и лица без гражданство и относно искания за сравняване с данните в Евродак, отправени от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането, за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2024/1358, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

([17]) Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС) (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 60).

([18]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([19]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Комисията, с които се определя дали дадена държава членка е подложена на миграционен натиск, изложена на риск от миграционен натиск или е изправена пред значима миграционна ситуация.

(84) С цел да се предвидят допълнителни правила на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС относно определянето на членовете на семейството, братя или сестри, или родниците на непридружения ненавършил пълнолетие; критериите за установяване на наличие на доказани семейни връзки по отношение на непридружени ненавършили пълнолетие; критериите, които трябва да се отчетат при оценката на способността на роднината да се грижи за непридружения ненавършил пълнолетие, включително когато членовете на семейството, братята и сестрите или родниците на непридружения ненавършил пълнолетие пребивават в повече от една държава членка; елементите, които трябва да бъдат взети предвид, за да се оцени връзката на зависимост; критериите за установяване на наличие на доказани семейни връзки по отношение на зависимото лице; критериите за оценка на способността на съответното лице да се грижи за зависимото лице, както и елементите, които трябва да бъдат взети предвид, за да се оцени невъзможността за пътуване в продължение на значителен период от време, при пълно зачитане на висшия интерес на детето, както е предвидено в настоящия регламент. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([20]). По-специално, с цел осигуряване на равно участие в изготвянето на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, а техни експерти имат систематичен достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с изготвянето на делегираните актове.

(85) Регламент (ЕС) № 604/2013 трябва да претърпи няколко съществени изменения. С оглед постигане на по-голяма яснота посоченият регламент следва да бъде отменен.

(86) За ефективно наблюдение на прилагането на настоящия регламент е необходимо то да се подлага на оценка на редовни интервали.

(87) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, които са гарантирани в правото на Съюза и в международното право, включително в Хартата. По-специално, настоящият регламент се стреми да обезпечи пълното зачитане на правото на убежище, което е гарантирано в член 18 на Хартата, и на правата, признати в членове 1, 4, 7, 24 и 47 от нея. Поради това държавите членки следва да прилагат настоящия регламент по съответния начин при пълно зачитане на тези основни права.

(88) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно установяването на критерии и механизми за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е регистрирана в една от държавите членки от гражданин на трета държава или лице без гражданство, и създаването на механизъм за солидарност в подкрепа на държави членки, изправени пред ситуация на миграционен натиск, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците от действието, могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 на от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

(89) С цел да се осигури последователно изпълнение на настоящия регламент към момента на неговото прилагане, следва да се разработят и приложат планове за изпълнение на равнището на Съюза и на национално равнище, в които да се установят пропуските и оперативните стъпки за всяка държава членка.

(90) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Като се има предвид, че части III, V и VII от настоящия регламент представляват изменения по смисъла на член 3 от Споразумението между Европейската общност и Кралство Дания относно критериите и механизмите за определяне на държава, която е компетентна за разглеждане на молба за убежище, подадена на територията на Дания или друга държава — членка на Европейския съюз, и системата „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Дъблинската конвенция ([21]), Дания уведомява Комисията за своето решение дали да приложи или не съдържанието на тези изменения при приемането на измененията или в срок от 30 дни след това.

(91) В съответствие с членове 1 и 2 и с член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

([20]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.
([21]) ОВ L 66, 8.3.2006 г., стр. 38.

(92) По отношение на Исландия и Норвегия части III, V и VII от настоящия регламент представляват ново законодателство в област, обхваната от предмета на приложението към Споразумението между Европейската общност и Република Исландия и Кралство Норвегия относно критериите и механизмите за определяне на държавата, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в държава членка, или в Исландия или Норвегия ([22]).

(93) По отношение на Швейцария части III, V и VII от настоящия регламент представляват актове или мерки за изменение или допълнение на разпоредбите на член 1 от Споразумението между Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно критериите и механизмите за определяне на държавата, компетентна да разгледа молба за убежище, подадена в държава членка или в Швейцария ([23]).

(94) По отношение на Лихтенщайн части III, V и VII от настоящия регламент представляват актове или мерки за изменение или допълнение на разпоредбите на член 1 от Споразумението между Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно критериите и механизмите за определяне на държавата, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище, подадена в държава членка или в Швейцария, на който се позовава член 3 от Протокола между Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно критериите и механизмите за определяне на държавата, която е компетентна да разгледа молба за убежище, подадена в държава членка или в Швейцария ([24]),

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ЧАСТ I

ПРЕДМЕТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

В съответствие с принципа на солидарност и на справедливо разпределение на отговорностите, залегнал в член 80 от ДФЕС, и с цел укрепване на взаимното доверие с настоящия регламент:

а) се определя обща рамка за управлението на убежището и миграцията в Съюза и за функционирането на общата европейска система за убежище;

б) се създава механизъм за солидарност;

в) се определят критериите и механизмите за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент, се прилагат следните определения:

1) „гражданин на трета държава“ означава лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20, параграф 1 от ДФЕС и не е лице, което се ползва с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, както е определено в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета ([25]);

2) „лице без гражданство“ означава лице, което не се счита за гражданин от нито една държава при прилагане на нейното право;

3) „молба за международна закрила“ или „молба“ означава искане за закрила от държава членка, отправено от лице, което е гражданин на трета държава или лице без гражданство, което може да бъде считано за лице, искащо да получи статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила;

([22]) ОВ L 93, 3.4.2001 г., стр. 40.
([23]) ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 5.
([24]) ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 39.
([25]) Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1).

4) „кандидат“ означава лице, което е гражданин на трета държава или лице без гражданство, отправило молба за международна закрила, по която все още не е взето окончателно решение;

5) „разглеждане на молба за международна закрила“ означава разглеждане за допустимостта или основателността на молба за международна закрила в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1348 и Регламент (ЕС) 2024/1347, с изключение на процедурите за определяне на компетентната държава членка в съответствие с настоящия регламент;

6) „оттегляне на молба за международна закрила“ означава изричното или мълчаливо оттегляне на молба за международна закрила в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1347;

7) „лице, на което е предоставена международна закрила“, означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, на който или което е предоставена международна закрила съгласно определението в член 3, точка 4 от Регламент (ЕС) 2024/1347;

8) „членове на семейството“ означава, доколкото семейството вече е съществувало преди кандидатът или членът на семейството да пристигнат на територията на държавите членки, следните членове на семейството на кандидата, които се намират на територията на държава членка:

   а) съпругата или съпругът на кандидата или несключилия брак партньор, с когото се кандидатът намира в трайна връзка, когато правото или практиката на съответната държава членка разглежда несключилите брак двойки по начин, сравним със сключилите брак двойки, съгласно своето право относно гражданите на трети държави;

   б) ненавършилото пълнолетие дете на двойките, посочени в точка а), или на кандидата, при условие че детето не е сключило брак и независимо дали е родено във или извън брака, или е осиновено съгласно определенията на националното право;

   в) когато кандидатът е ненавършил пълнолетие и не е сключил брак — бащата, майката или друго пълнолетно лице, което отговаря за кандидата съгласно правото или практиката на държавата членка, в която се намира пълнолетното лице;

   г) когато лицето, на което е предоставена международна закрила, е ненавършило пълнолетие и не е сключило брак — бащата, майката или друго пълнолетно лице, което отговаря за лицето, на което е предоставена международна закрила съгласно правото или практиката на държавата членка, в която се намира лицето, на което е предоставена международна закрила;

9) „роднина“ означава пълнолетната леля или пълнолетният чичо, или бабата или дядото на кандидата, които се намират на територията на държава членка, независимо дали кандидатът е роден във или извън брака, или е осиновен съгласно определенията на националното право;

10) „ненавършил пълнолетие“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство на възраст под 18 години;

11) „непридружен ненавършил пълнолетие“ означава ненавършил пълнолетие, който пристига на територията на държавите членки и не е придружен от пълнолетен, който отговаря за него съгласно правото или практиката на съответната държава членка, за времето, през което ненавършилият пълнолетие не се намира реално под грижите на такъв пълнолетен, включително ненавършил пълнолетие, който е оставен непридружен след влизането си на територията на държавите членки;

12) „представител“ означава лице или организация, назначени от компетентните органи да помагат на непридружен ненавършил пълнолетие и да го представляват при процедури, предвидени в настоящия регламент, с цел гарантиране на висшия интерес на детето и — при необходимост — упражняване на правата на ненавършилия пълнолетие;

13) „документ за пребиваване“ означава разрешение, издадено от компетентните органи на държава членка, с което се разрешава на гражданин на трета държава или на лице без гражданство да пребивава на нейна територия, включително документите, на които се основава разрешението за оставане на територията при условията на мерки за временна закрила или до прекратяване действието на обстоятелствата, препятстващи изпълнението на заповед за извеждане, с изключение на визи и разрешения за пребиваване, издадени по време на необходимия срок за определяне на компетентната държава членка съгласно настоящия регламент, или по време на разглеждането на молба за международна закрила или на молба за разрешение за пребиваване;

14) „виза“ означава разрешение или решение на държава членка, което се изисква за транзитно преминаване или влизане за планиран престой в тази държава членка или в няколко държави членки, включително:

   а) разрешение или решение, издадено в съответствие с правото на Съюза или националното право, което се изисква за влизане за планиран престой в тази държава членка с продължителност над 90 дни;

б) разрешение или решение, издадено в съответствие с правото на Съюза или националното право, което се изисква за влизане за транзитно преминаване или планиран престой в тази държава членка с продължителност не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период;

в) разрешение или решение, валидно за транзитно преминаване през международните транзитни зони на едно или повече летища на държавите членки;

15) „диплома или квалификация“ означава диплома или квалификация, получена и призната в държава членка след период на обучение с продължителност най-малко една академична година на територията на държава членка, в признатата държавна или регионална програма за образование или професионално обучение, съответстваща най-малко на ниво 2 от Международната стандартна класификация на образованието, управлявана от учебно заведение съгласно законовите, регулаторните или административните разпоредби на тази държава членка и като се изключат онлайн обучение или други форми на дистанционно учене;

16) „учебно заведение“ означава публично или частно учебно заведение за образование или професионално обучение, установено в и признато от държава членка в съответствие с националното ѝ право или административна практика въз основа на прозрачни критерии;

17) „укриване“ означава действието, чрез което съответно лице не остава на разположение на компетентните административни или съдебни органи, като например:

а) напускане на територията на държава членка без разрешение от компетентните органи по причини, които не са извън контрола на лицето;

б) неуведомяване за отсъствие от определен център за настаняване или определена зона на пребиваване, когато това се изисква от държава членка; или

в) неявяване пред компетентните органи, когато това се изисква от тези органи;

18) „риск от укриване“ означава наличието на конкретни причини и обстоятелства в отделен случай, основаващи се на обективни критерии, определени в националното право, да се смята, че дадено засегнато лице, спрямо което се извършват процедури, предвидени в настоящия регламент, би могло да се укрие;

19) „ползваща се държава членка“ означава държавата членка, която се ползва от солидарния принос, предвиден в част IV от настоящия регламент;

20) „допринасяща държава членка“ означава държава членка, която предоставя или е задължена да предоставя солидарния принос, предвиден в част IV от настоящия регламент, на държава членка, ползваща се от механизма;

21) „прехвърляне“ означава изпълнението на решение, взето съгласно член 42;

22) „преместване“ означава прехвърлянето на кандидат или на лице, на което е предоставена международна закрила, от територията на ползваща се държава членка на територията на допринасяща държава членка;

23) „операции по търсене и спасяване“ означава операциите по търсене и спасяване, посочени в Международната конвенция от 1979 г. за търсене и спасяване по море, приета в Хамбург на 27 април 1979 г.;

24) „миграционен натиск“ означава ситуация, породена от пристигания по суша, море или въздух или от молби на граждани на трети държави или лица без гражданство, които са от такъв мащаб, че създават непропорционални задължения за държавата членка, като се взема предвид цялостната ситуация в Съюза, дори по отношение на добре подготвена система за убежище, приемане и миграция, и изискват незабавни действия, по-специално солидарен принос съгласно част IV от настоящия регламент; като се отчитат особеностите на географското положение на държава членка, „миграционен натиск“ обхваща ситуации, при които има голям брой пристигания на граждани на трети държави или лица без гражданство или риск от такива пристигания, включително когато такива пристигания произтичат от повтарящи се сваляния на брега след операции по търсене и спасяване или от неразрешени движения на граждани на трети държави или лица без гражданство между държавите членки;

25) „значима миграционна ситуация“ означава ситуация, различна от миграционния натиск, при която кумулативният ефект от настоящите и предишните годишни пристигания на граждани на трети държави или лица без гражданство води до това добре подготвена система за убежище, приемане и миграция да достигне границите на своя капацитет;

26) „условия на приемане“ означава условията на приемане по смисъла на член 2, точка 6 от Директива (ЕС) 2024/1346;

27) „прието лице“ означава лице, което е било допуснато от държава членка съгласно Регламент (ЕС) 2024/1350 или съгласно национална схема за презаселване извън рамката на този регламент;

28) „координатор на ЕС в областта на солидарността“ означава лицето, назначено от Комисията съгласно член 15 от настоящия регламент и с мандат, посочен в същия член.

ЧАСТ II

ОБЩА РАМКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА УБЕЖИЩЕТО И МИГРАЦИЯТА

ГЛАВА I

Всеобхватен подход

Член 3

Всеобхватен подход към управлението на убежището и миграцията

1. Общите действия, предприемани от Съюза и държавите членки в областта на управлението на убежището и миграцията, в рамките на съответните им области на компетентност, се основават на принципа на солидарност и справедливо разпределение на отговорностите, залегнал в член 80 от ДФЕС, въз основа на всеобхватен подход, и се ръководят от принципа на интегрирано изготвяне на политики в съответствие с международното право и правото на Съюза, включително основните права.

С обща цел за ефективно управление на убежището и миграцията в рамките на приложимото право на Съюза, тези действия имат за цел:

а) да се гарантира съгласуваност между политиките за управление на убежището и миграцията при управлението на миграционните потоци към Съюза;

б) да се обръща внимание на съответните миграционни маршрути и неразрешените движения между държавите членки.

2. Комисията, Съветът и държавите членки гарантират последователното прилагане на политиките за управление на убежището и миграцията, включително вътрешните и външните компоненти на тези политики, при консултиране с институциите и органите, службите и агенциите, отговорни за външните политики.

Член 4

Вътрешни компоненти на всеобхватния подход

С оглед на постигането на целите, посочени в член 3 от настоящия регламент, вътрешните компоненти на всеобхватния подход се състоят от следните елементи:

а) тясно сътрудничество и взаимно партньорство между институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, държавите членки и международните организации;

б) ефективно управление на външните граници на държавите членки въз основа на европейското интегрирано управление на границите, посочено в член 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета ([26]);

в) пълно спазване на задълженията, предвидени в международното и правото на Съюза по отношение на лицата, спасени в морето;

([26]) Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

г) бърз и ефективен достъп до справедлива и ефикасна процедура за международна закрила на територията на държавите членки, включително на външните граници на държавите членки, в териториалното море или в транзитните зони на държавите членки, и признаване на граждани на трети държави или лица без гражданство за бежанци или лица, на които е предоставена субсидиарна закрила, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1348 и Регламент (ЕС) 2024/1347;

д) определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждане на молбите за международна закрила;

е) ефективни мерки за намаляване на стимулите и за предотвратяване на неразрешените движения на граждани на трети държави и на лица без гражданство между държавите членки;

ж) достъп на кандидатите до подходящи условия на приемане в съответствие с Директива (ЕС) 2024/1346;

з) ефективно управление на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави в съответствие с Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([27]);

и) ефективни мерки за осигуряване на стимули и подкрепа за интеграцията на лицата, на които е предоставена международна закрила, в държавите членки;

й) мерки, насочени към борба с експлоатацията и намаляване на незаконното наемане на работа в съответствие с Директива 2009/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([28]);

к) когато е приложимо, внедряване и използване на оперативните инструменти, създадени на равнището на Съюза, включително от Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището („Агенцията в областта на убежището“), и информационните системи на Съюза, управлявани от Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA).

Член 5

Външни компоненти на всеобхватния подход

С оглед на постигането на целите, определени в член 3, Съюзът и държавите членки, в рамките на съответните си области на компетентност, насърчават и изграждат съобразени с конкретните нужди и взаимноизгодни партньорства, при пълно спазване на международното право и правото на Съюза и въз основа на пълното зачитане на правата на човека, и насърчават тясното сътрудничество със съответните трети държави на двустранно, регионално, многостранно и международно равнище, включително с цел:

а) насърчаване на законната миграция и законните пътеки за гражданите на трети държави, които се нуждаят от международна закрила, и за лицата, които по друг начин са получили право да пребивават законно в държавите членки;

б) подкрепа на партньорите, които приемат голям брой мигранти и бежанци, нуждаещи се от закрила, и изграждане на техния оперативен капацитет при управлението на миграцията, убежището и границите, при пълно зачитане на правата на човека;

в) предотвратяване на нередовната миграция и борба с контрабандата на мигранти и трафика на хора, включително намаляване на предизвиканата от тях уязвимост, като същевременно се гарантира правото на кандидатстване за международна закрила;

г) справяне с първопричините и движещите сили за нередовната миграция и принудителното разселване;

д) засилване на ефективно връщане, обратно приемане и реинтеграция;

е) гарантиране на пълното прилагане на общата визова политика.

([27]) Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98).

([28]) Директива 2009/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за предвиждане на минимални стандарти за санкциите и мерките срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава (ОВ L 168, 30.6.2009 г., стр. 24).

Член 6

Принцип на солидарност и справедливо разпределение на отговорностите

1. При изпълнението на своите задължения съгласно настоящия регламент Съюзът и държавите членки спазват принципа на солидарност и на справедливо разпределение на отговорностите, както е залегнало в член 80 от ДФЕС, и вземат под внимание общия им интерес от ефективно функциониране на политиките на Съюза за управление на убежището и миграцията.

2. При изпълнението на своите задължения съгласно настоящия регламент държавите членки си сътрудничат тясно и:

а) създават и поддържат национални системи за управление на убежището и миграцията, които осигуряват ефективен достъп до процедурите за международна закрила, предоставят международна закрила на кандидатите, които се нуждаят, и гарантират ефективното и достойно връщане на гражданите на трети страни, които пребивават незаконно, в съответствие с Директива 2008/115/ЕО, и осигуряват и инвестират в подходящ прием на кандидатите за международна закрила в съответствие с Директива (ЕС) 2024/1346;

б) гарантират, че необходимият и достатъчен компетентен персонал се предвижда за изпълнението на настоящия регламент, и когато държавите членки считат за необходимо или когато е приложимо, искат подкрепа от съответните органи, служби и агенции на Съюза за тази цел;

в) предприемат всички необходими и пропорционални мерки, при пълно зачитане на основните права, за предотвратяване и намаляване на нередовната миграция към териториите на държавите членки, включително предотвратяване и борба с контрабандата на мигранти и трафика на хора и защита на правата на лицата, станали жертва на контрабанда и трафик на хора;

г) прилагат правилно и експедитивно правилата за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, и при необходимост извършват прехвърлянето в компетентната държава членка съгласно част III, глави I—VI и част IV, глава I;

д) оказват ефективна подкрепа на други държави членки под формата на солидарен принос въз основа на нуждите, посочени в част II или IV;

е) предприемат ефективни мерки за намаляване на стимулите и за предотвратяване на неразрешените движения на граждани на трети държави и на лица без гражданство между държавите членки;

3. За да се подпомогнат държавите членки при изпълнението на техните задължения, постоянният инструментариум на ЕС за подкрепа в областта на миграцията включва най-малко:

а) оперативна и техническа помощ от съответните органи, служби и агенции на Съюза в съответствие с техните мандати, по-специално Агенцията в областта на убежището в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2303 на Европейския парламент и на Съвета ([29]), Европейската агенция за гранична и брегова охрана в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896 и Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета ([30]);

б) подкрепа, предоставяна от фондовете на Съюза за прилагането на общата рамка, определена в настоящата част, в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1147 и, когато е приложимо, с Регламент (ЕС) 2021/1148 на Европейския парламент и на Съвета ([31]);

в) дерогациите в достиженията на правото на Съюза, които предоставят на държавите членки необходимите инструменти за реагиране по отношение на конкретни предизвикателства, свързани с миграцията, както е посочено в регламенти (ЕС) 2024/1359 и (ЕС) 2024/1348 и Регламент (ЕС) 2024/1349 на Европейския парламент и на Съвета ([32]);

([29]) Регламент (ЕС) 2021/2303 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2021 г. относно Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището и за отмяна на Регламент (ЕС) № 439/2010 (ОВ L 468, 30.12.2021 г., стр. 1).

([30]) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

([31]) Регламент (ЕС) 2021/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Инструмент за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика като част от Фонда за интегрирано управление на границите (ОВ L 251, 15.7.2021 г., стр. 48).

([32]) Регламент (ЕС) 2024/1349 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на процедура на границата за връщане и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1148 (ОВ L, 2024/1349, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj).

г) активиране на Механизма за гражданска защита на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/836 на Европейския парламент и на Съвета ([33]);

д) мерки за улесняване на дейностите по връщане и реинтеграция, включително чрез сътрудничество с трети държави, и при пълно зачитане на основните права;

е) засилени действия и междусекторни дейности във външното измерение на миграцията;

ж) активизиране на дипломатическите и политическите контакти;

з) координирани комуникационни стратегии;

и) подкрепа за ефективни и основани на правата на човека политики в областта на миграцията в трети държави;

й) насърчаване на законната миграция и добре управляваната мобилност, включително чрез укрепване на двустранните, регионалните и международните партньорства в областта на миграцията, принудителното разселване, законните пътища за миграция и партньорствата за мобилност.

Член 7

Стратегически подход към управлението на убежището и миграцията на национално равнище

1. Държавите членки разполагат с национални стратегии, в които се утвърждава стратегически подход за осигуряване на капацитет за ефективно прилагане на системата им за управление на убежището и миграцията при пълно спазване на техните задължения съгласно правото на Съюза и международното право, като вземат предвид конкретната ситуация и по-специално географското си местоположение.

При изготвянето на националните си стратегии държавите членки могат да се консултират с Комисията и съответните органи, служби и агенции на Съюза, по-специално с Агенцията в областта на убежището, както и с местните и регионални органи, по целесъобразност и в съответствие с националното право. Тези стратегии включват най-малкото:

а) превантивни мерки за намаляване на риска от миграционен натиск и планове за действие при извънредни ситуации, като вземат предвид плановете за действие при извънредни ситуации в съответствие с регламенти (ЕС) 2019/1896 и (ЕС) 2021/2303 и Директива (ЕС) 2024/1346 и докладите на Комисията, изготвени съгласно Препоръка (ЕС) 2020/1366;

б) информация за начина, по който принципите, изложени в настоящата част, се прилагат от държавите членки и по който правните задължения, произтичащи от тях, се изпълняват на национално равнище;

в) информация относно това как резултатите от наблюдението, извършено от Агенцията в областта на убежището и Европейската агенция за гранична и брегова охрана, и от оценката, извършена в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/922, както и от наблюдението, извършено в съответствие с член 10 от Регламент (ЕС) 2024/1356 са взети предвид.

2. Националните стратегии вземат предвид други относими стратегии и съществуващи мерки за подкрепа, по-специално мерките за подкрепа съгласно регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/2303, и са съгласувани с националните стратегии за европейско интегрирано управление на границите, създадени в съответствие с член 8, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2019/1896, и ги допълват.

3. Държавите членки представят на Комисията своите национални стратегии за управление на убежището и миграцията шест месеца преди приемането на стратегията, както е посочено в член 8.

4. Финансовата и оперативната подкрепа от страна на Съюза за изпълнението на задълженията, включително оперативна подкрепа от неговите органи, служби и агенции, се предоставя в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1986, Регламент (ЕС) 2021/1147, Регламент (ЕС) 2021/2303 и по целесъобразност Регламент (ЕС) 2021/1148.

5. Комисията наблюдава и предоставя информация относно миграционната ситуация чрез редовни доклади въз основа на данни и информация, предоставени от Европейската служба за външна дейност, Агенцията в областта на убежището, Европейската агенция за гранична и брегова охрана, Европол и Агенцията на Европейския съюз за основните права,

([33]) Регламент (ЕС) 2021/836 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за изменение на Решение № 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (ОВ L 185, 26.5.2021 г., стр. 1).

и по-специално информацията, събрана съгласно Препоръка (ЕС) 2020/1366 и в рамките на мрежата на механизма на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията и, когато е необходимо, информацията, предоставена от държавите членки.

6. Комисията, чрез актове за изпълнение, установява модел, който да се използва от държавите членки, за да се гарантира, че техните национални стратегии са съпоставими по отношение на специфични ключови елементи, като планирането за извънредни ситуации. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

Член 8

Дългосрочна Европейска стратегия за управление на убежището и миграцията

1. След консултация с държавите членки, като взема предвид съответните доклади и анализи от органите, службите и агенциите на Съюза и въз основа на националните стратегии, посочени в член 7, Комисията изготвя петгодишна европейска стратегия за управление на убежището и миграцията (наричана по-нататък „Стратегията“), в която се определя стратегическият подход за да се гарантира последователното изпълнение на националните стратегии. Комисията изпраща Стратегията на Европейския парламент и на Съвета. Стратегията не е правно обвързваща.

2. Първата стратегия се приема в срок до 12 декември 2025 г. и на всеки пет години след това.

3. Стратегията включва компонентите, изброени в членове 4 и 5, отрежда важна роля на съдебната практика на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека и също така взема предвид:

а) изпълнението на националните стратегии на държавите членки за управление на убежището и миграцията, посочени в член 7, и тяхното съответствие с правото на Съюза и международното право;

б) съответната информация, събрана от Комисията съгласно Препоръка (ЕС) 2020/1366;

в) информацията, събрана от Комисията и Агенцията в областта на убежището, относно прилагането на достиженията на правото на Съюза в областта на убежището;

г) информацията, събрана от Европейската служба за външна дейност и съответните органи, служби и агенции на Съюза, по-специално докладите на Агенцията в областта на убежището, Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Агенцията на Европейския съюз за основните права;

д) всяка друга относима информация, включително от държавите членки, органи за наблюдение, международни организации и други съответни органи, служби и агенции или организации.

ГЛАВА II

Годишен цикъл на управление на миграцията

Член 9

Европейски годишен доклад относно убежището и миграцията

1. Комисията приема ежегодно европейски годишен доклад относно убежището и миграцията, в който се прави оценка на положението с убежището, приемането и миграцията през предходния 12-месечен период и на всички възможни развития, и като се предоставя стратегическа картина на състоянието в областта на миграцията и убежището, която служи и като инструмент за ранно предупреждение и осведоменост за Съюза (наричан по-нататък „докладът“).

2. Докладът се основава на съответните количествени и качествени данни и информация, предоставени от държавите членки, Европейската служба за външна дейност, Агенцията в областта на убежището, Европейската агенция за гранична и брегова охрана, Европол и Агенцията на Европейския съюз за основните права. Той може също така да взема предвид информацията, предоставена от други съответни органи, служби, агенции или организации.

3. Докладът съдържа следните елементи:

а) оценка на цялостната ситуация, обхващаща всички миграционни маршрути в Съюза и във всички държави членки, в частност:

i) броя на молбите за международна закрила и гражданствата на кандидатите;

ii) броя на идентифицираните непридружени ненавършили пълнолетие и, когато има такива, на лицата със специални нужди от приемане или процедурни нужди;

iii) броя на гражданите на трети държави или лицата без гражданство, на които е предоставена международна закрила в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1347;

iv) броя на първоинстанционните и окончателните решения за предоставяне на убежище;

v) капацитета за прием на държавите членки;

vi) броя на гражданите на трети държави, разкрити от органите на държавата членка в момент, в който не изпълняват или вече не изпълняват условията за влизане, престой или пребиваване в държавата членка, включително лицата, надвишили разрешения срок на престой, съгласно определението в член 3, параграф 1, точка 19 от Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета ([34]);

vii) броя на решенията за връщане, издадени от държавите членки, и броя на гражданите на трети държави, които са напуснали територията на държавите членки в съответствие с решение за връщане, което отговаря на изискванията на Директива 2008/115/ЕО;

viii) броя на гражданите на трети държави или лицата без гражданство, приети от държавите членки чрез схемите за презаселване или хуманитарен прием на Съюза и националните схеми за презаселване или хуманитарен прием;

ix) броя на гражданите на трети държави, които са обект на процедурата на границата, предвидена в регламенти (ЕС) 2024/1348 и (ЕС) 2024/1349, както и техните гражданства;

x) броя на входящите и изходящите искания за поемане на отговорност или уведомления за обратно приемане в съответствие с членове 39 и 41;

xi) броя на решенията за прехвърляне и броя на прехвърлянията, извършени в съответствие с настоящия регламент;

xii) броя и гражданството на гражданите на трети държави, свалени на брега след операции по търсене и спасяване и броя на молбите за международна закрила, подадени от тези граждани на трети държави;

xiii) държавите членки с многократни пристигания по море, по-специално поради сваляне на брега след операции по търсене и спасяване;

xiv) броя на гражданите на трети държави или лицата без гражданство, на които е отказано влизане в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2016/399;

xv) броя на гражданите на трети държави или лицата без гражданство, които се ползват от временна закрила в съответствие с Директива 2001/55/ЕО на Съвета ([35]).

xvi) броя на лицата, задържани във връзка с нередовно преминаване на дадена външна сухопътна, морска или въздушна граница, и при условие, че данните са налични и проверими, броя на направените опити за нередовни преминавания на граници;

xvii) подкрепата, предоставяна от органите, службите и агенциите на Съюза на държавите членки.

б) прогноза за следващата година, включително броя на очакваните пристигания по море, въз основа на цялостната миграционна ситуация през предходната година и като се има предвид настоящото положение, като същевременно се отразява и предходният натиск;

([34]) Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г. за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на правоприлагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 327, 9.12.2017 г., стр. 20).

([35]) Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

в) информация относно степента на подготвеност в Съюза и в държавите членки и възможното въздействие на очакваните ситуации;

г) информация относно капацитета на държавите членки, по-специално относно капацитета за приемане;

д) резултата от наблюдението, извършено от Агенцията в областта на убежището и Европейската агенция за гранична и брегова охрана, и от оценката, извършена в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/922, както и от наблюдението, извършено в съответствие с член 10 от Регламент (ЕС) 2024/1356, съгласно член 7, параграф 1, алинея втора, буква в) от настоящия регламент;

е) оценка на това дали са необходими мерки за солидарност и мерки в рамките на постоянния инструментариум на ЕС за подкрепа в областта на миграцията в подкрепа на съответната(-ите) държава(-и) членка(-и).

4. Комисията приема доклада до 15 октомври всяка година и го представя на Европейския парламент и на Съвета.

5. Докладът предоставя основата за решения на равнището на Съюза относно мерките, необходими за управлението на миграционни ситуации.

6. Първият доклад се издава в срок до 15 октомври 2025 г.

7. За целите на доклада държавите членки и Агенцията в областта на убежището, Европейската агенция за гранична и брегова охрана, Европол и Агенцията на Европейския съюз за основните права предоставят информацията, посочена в член 10, до 1 юни всяка година.

8. Комисията свиква заседание на механизма на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията през първата половина на юли всяка година за представяне на първоначалната оценка на ситуацията и за обмен на информация с членове на механизма. Съставът и начинът на действие на механизма на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията е посоченият в Препоръка (ЕС) 2020/1366 в първоначалната ѝ версия.

9. Държавите членки и съответните органи, служби и агенции на Съюза предоставят на Комисията актуализирана информация до 1 септември всяка година.

10. Комисията свиква заседание на механизма на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията до 30 септември всяка година, за да представи консолидираната оценка на ситуацията. Съставът и начинът на действие на механизма на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията е посоченият в Препоръка (ЕС) 2020/1366 в първоначалната ѝ версия.

Член 10

Информация за оценка на цялостната миграционна ситуация, миграционния натиск, риска от миграционен натиск или значима миграционна ситуация

1. Когато Комисията оценява цялостната миграционна ситуация или дали дадена държава членка е подложена на миграционен натиск, на риск от миграционен натиск или е изправена пред значима миграционна ситуация, тя използва доклада, посочен в член 9, и взема предвид всяка допълнителна информация съгласно член 9, параграф 3, буква а).

2. Комисията взема предвид и следните елементи:

а) информацията, представена от съответната държава членка, включително оценката на нейните нужди и капацитет, както и нейните мерки за готовност и всяка допълнителна релевантна информация, предоставена в националната стратегия, посочена в член 7;

б) равнището на сътрудничество в областта на миграцията, както и в областта на връщането и обратното приемане, включително като се взема предвид годишният доклад съгласно член 25а от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([36]), с трети държави на произход и на транзитно преминаване, първи държави на убежище и сигурни трети държави, определени в Регламент (ЕС) 2024/1348;

([36]) Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1).

в) геополитическата ситуация в съответните трети държави, както и първопричините за миграцията и възможните ситуации на инструментализиране на мигрантите и възможните развития в областта на нередовните пристигания през външните граници на държавите членки, които биха могли да засегнат миграционните движения;

г) съответните препоръки, предвидени в член 20 от Регламент (ЕС) 2022/922, член 15 от Регламент (ЕС) 2021/2303 и член 32, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2019/1896;

д) информация, събрана съгласно Препоръка (ЕС) 2020/1366;

е) докладите за интегрираната ситуационна осведоменост и анализ съгласно Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1993 на Съвета ([37]), при условие че е задействана интегрираната реакция на политическо равнище при кризи, или докладът за ситуационната осведоменост и анализ във връзка с миграцията, изготвян в рамките на първия етап на механизма на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията, когато не е задействана интегрираната реакция на политическо равнище при кризи;

ж) информацията от процеса на докладване за либерализирането на визовия режим и от диалозите с трети държави;

з) тримесечните бюлетини относно миграцията и други доклади на Агенцията на Европейския съюз за основните права;

и) подкрепата, предоставяна от органите, службите и агенциите на Съюза на държавите членки;

й) релевантни части от доклада за оценка на уязвимостта, както е посочено в член 32 от Регламент (ЕС) 2019/1896;

к) мащаба и тенденциите на неразрешените движения на граждани на трети държави или лица без гражданство между държавите членки въз основа на наличната информация от съответните органи, служби и агенции на Съюза и анализа на данни от съответните информационни системи.

3. Освен това, за да прецени дали дадена държава членка е изправена пред значима миграционна ситуация, Комисията взема предвид кумулативния ефект от настоящите и предишните годишни пристигания на граждани на трети държави или лица без гражданство.

Член 11

Решение на Комисията за изпълнение относно определяне на държавите членки, подложени на миграционен натиск или изправени пред значима миграционна ситуация

1. Заедно с посочения в член 9 доклад Комисията приема решение за изпълнение, с което определя дали дадена държава членка е подложена на миграционен натиск, изложена на риск от миграционен натиск през следващата година или изправена пред значима миграционна ситуация.

За тази цел Комисията се консултира със съответните държави членки. Комисията може да определи срок за провеждането на тези консултации.

2. За целите на параграф 1 Комисията използва информацията, събрана съгласно член 10, като взема предвид всички елементи на доклада, посочен в член 9, всички миграционни маршрути, включително особеностите на структурното явление сваляне на брега след операции по търсене и спасяване и неразрешените движения на граждани на трети държави и лица без гражданство между държавите членки, както и предишния натиск върху съответната държава членка и като се има предвид настоящата ситуация.

3. Когато през последните 12 месеца дадена държава членка е била изправена пред голям брой пристигащи лица поради повтарящи се сваляния на брега след операции по търсене и спасяване, Комисията счита, че тази държава членка е подложена на миграционен натиск, при условие че тези пристигания са от такъв мащаб, че създават непропорционални задължения дори за добре подготвените системи за убежище, приемане и миграция на съответната държава членка.

4. Комисията приема своето решение за изпълнение до 15 октомври всяка година и го предава на Европейския парламент и на Съвета.

([37]) Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1993 на Съвета от 11 декември 2018 г. относно договорености за интегрирана реакция на ЕС при политическа криза (ОВ L 320, 17.12.2018 г., стр. 28).

Член 12

Предложение на Комисията за акт за изпълнение на Съвета за установяване на годишния солидарен резерв

1. Всяка година, въз основа на доклада, посочен в член 9, и заедно с него, Комисията представя предложение за акт за изпълнение на Съвета за създаване на годишния солидарен резерв, необходим за справяне с миграционната ситуация през следващата година по балансиран и ефективен начин. Това предложение отразява годишните прогнозни нужди от солидарност на държавите членки, подложени на миграционен натиск.

2. В предложението на Комисията, посочено в параграф 1, се определя общият годишен брой на необходимите премествания и финансовият принос за годишния солидарен резерв на равнището на Съюза, които са най-малко:

а) 30 000 за преместванията;

б) 600 милиона евро за финансовия принос.

В предложението на Комисията, посочено в параграф 1, се определят и годишен индикативен финансов принос за всяка държава членка, като се прилага референтния ключ, посочен в член 66, с цел да се улесни нейното поемане на ангажимент за солидарен принос („поемане на ангажимент“) съгласно член 13.

3. При определянето на равнището на компетентност за целия Съюз, която трябва да бъде споделена между всички държави членки, и произтичащото от това равнище на солидарност, Комисията взема предвид съответните качествени и количествени критерии, включително, за съответната година, общия брой на пристигналите, средния процент на признаване, както и средния процент на връщанията. Комисията също така взема предвид, че държавите членки, които ще станат ползващи се държави членки съгласно член 58, параграф 1, не са задължени да изпълняват поетите от тях ангажименти за солидарен принос.

Комисията може да определи по-голяма бройка за преместванията и размер на финансовия принос от предвидените в параграф 2 от настоящия член, както и други форми на солидарност, както е посочено в член 56, параграф 2, буква в), в зависимост от необходимостта от такива мерки, произтичащи от специфичните предизвикателства в областта на миграцията в съответната държава членка. За да се запази еднаква стойност на различните видове мерки за солидарност, съотношението между числата, посочени в параграф 2, букви а) и б) от настоящия член, се запазва.

4. Независимо от параграф 2 от настоящия член, в изключителни случаи, когато информацията, предоставена от държавите членки и съответните органи, служби и агенции на Съюза съгласно член 9, параграф 2, или консултацията, проведена от Комисията съгласно член 11, параграф 1, не показват необходимост от мерки за солидарност за предстоящата година, предложението на Комисията, посочено в параграф 1 от настоящият член, отчита това надлежно.

5. Когато Комисията установи в решение за изпълнение, както е посочено в член 11, че една или повече държави членки са подложени на миграционен натиск в резултат на голям брой пристигания, произтичащи от повтарящи се сваляния на брега след операции по търсене и спасяване, като се вземат предвид особеностите на съответните държави членки, Комисията определя ориентировъчния процент от годишния солидарен резерв, който трябва да бъде предоставен на тези държави членки.

6. Комисията приема предложението, посочено в параграф 1 от настоящия член, до 15 октомври всяка година и го предава на Съвета. Същевременно Комисията изпраща същото предложение на Европейския парламент. До приемането на акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57 предложението на Комисията, посочено в параграф 1 от настоящия член, не се оповестява публично. То е с ниво на класификация „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ и се третира като такова в съответствие с Решение 2013/488/ЕС ([38]).

Член 13

Форум на високо равнище на ЕС за солидарност

1. За да се гарантира ефективното прилагане на част IV от настоящия регламент, се създава Форум на високо равнище на ЕС за солидарност (наричан по-нататък „Форумът на високо равнище“), състоящ се от представители на държавите членки и председателстван от държавата членка, която председателства Съвета. Държавите членки се представляват на равнището на отговорност и правомощия за вземане на решения, което е подходящо за изпълнението на задачите, възложени на Форума на високо равнище.

([38]) Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1).

Трети държави, които са сключили със Съюза споразумение относно критериите и механизмите за определяне на държавата, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в държава членка или в тази трета държава, могат, с цел допринасяне за солидарността на *ad hoc* основа, да бъдат поканени да участват във Форума на високо равнище, когато е целесъобразно.

2. Съветът свиква Форума на високо равнище в срок от 15 дни след приемането на доклада, посочен в член 9, решението за изпълнение, посочено в член 11, и предложението на Комисията, посочено в член 12.

3. На заседанието, посочено в параграф 2, Форумът на високо равнище разглежда доклада, посочен в член 9, решението, посочено в член 11, и предложението на Комисията, посочено в член 12, и прави преглед на цялостната ситуация. Той също така достига до заключение относно мерките за солидарност и равнището на принос, необходими съгласно процедурата, посочена в член 57, и когато това се счита за необходимо, относно други мерки за реагиране в областта на миграцията в областите на отговорност, подготвеност и извънредни ситуации, както и относно външното измерение на миграцията. По време на заседанието на Форума на високо равнище държавите членки поемат ангажимент за своя солидарен принос за създаването на годишния солидарен резерв съгласно член 57.

4. Когато Съветът, по инициатива на държава членка или по покана на Комисията, счита, че солидарният принос към годишния солидарен резерв е недостатъчен по отношение на установените нужди, включително когато са предоставени значителни удръжки в съответствие с членове 61 и 62, или когато една или повече държави членки, подложени на миграционен натиск, имат по-големи нужди от очакваното, или цялостната ситуация изисква допълнителна солидарна подкрепа, Съветът свиква отново Форума на високо равнище с обикновено мнозинство, за да поиска от държавите членки да предоставят допълнителен солидарен принос. При всяко поемане на ангажименти се следва процедурата, определена в член 57.

Член 14

Форум на техническо равнище на ЕС за солидарност

1. За да се гарантира гладкото функциониране на част IV от настоящия регламент, се създава Форум на техническо равнище на ЕС за солидарност (наричан по-нататък „Форумът на техническо равнище“) и координаторът на ЕС в областта на солидарността от името на Комисията свиква и председателства този форум.

2. Форумът на техническо равнище се състои от представители на съответните органи на държавите членки на достатъчно високо равнище, за да изпълнява възложените му задачи.

3. Трети държави, които са сключили със Съюза споразумение относно критериите и механизмите за определяне на държавата, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в държава членка или в тази трета държава, могат, с цел допринасяне за солидарността на *ad hoc* основа, да бъдат поканени да участват във Форума на техническо равнище, когато е целесъобразно.

4. Агенцията в областта на убежището участва във Форума на техническо равнище. Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Агенцията на Европейския съюз за основните права участват във Форума на техническо равнище, когато това е целесъобразно и по покана на координатора на ЕС в областта на солидарността. Агенциите на ООН могат, в зависимост от тяхното участие в механизма за солидарност, също да бъдат поканени да участват.

5. След приемането на акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57, координаторът на ЕС в областта на солидарността свиква първо заседание на Форума на техническо равнище. След това първо заседание Форумът на техническо равнище заседава редовно и толкова често, колкото е необходимо, по-специално съгласно член 58, параграф 3, и член 59, параграф 6, за да приведе в действие механизма за солидарност между държавите членки и да отговори на нуждите от солидарност с определения принос.

Член 15

Координатор на ЕС в областта на солидарността

1. Комисията назначава координатор на ЕС в областта на солидарността да координира на техническо равнище прилагането на механизма за солидарност в съответствие с част IV от настоящия регламент.

2. Координаторът на ЕС в областта на солидарността:

а) подкрепя дейностите по преместване от ползващата се държава членка в допринасящата държава членка;

б) координира и подпомага комуникацията между държавите членки, органите, службите, агенциите и субектите, които участват в прилагането на механизма за солидарност;

в) прави преглед на нуждите на ползващите се държави членки и приноса на допринасящите държави членки, и проследява текущото изпълнение на мерките за солидарност;

г) организира редовно срещи между органите на държавите членки, за да се гарантира ефективното и ефикасно привеждане в действие на годишния солидарен резерв, за да се улесни най-доброто взаимодействие и сътрудничество между държавите членки;

д) насърчава най-добрите практики при изпълнението на механизма за солидарност;

е) свиква и председателства Форума на техническо равнище;

ж) изпълнява задачите, посочени в параграф 7 от Регламент (ЕС) 2024/1359.

3. За целите на параграф 2 координаторът на ЕС в областта на солидарността се подпомага от служба и разполага с необходимите финансови и човешки ресурси, за да изпълнява ефективно своите задачи. Координаторът на ЕС в областта на солидарността работи в тясно сътрудничество с Агенцията в областта на убежището, включително във връзка с практическите подробности във връзка с преместванията съгласно настоящия регламент.

4. В доклада, посочен в член 9, се представя състоянието на прилагането и функционирането на механизма за солидарност.

5. Държавите членки предоставят на координатора на ЕС в областта на солидарността необходимите данни и информация, за да може координаторът на ЕС в областта на солидарността да изпълнява ефективно своите задачи.

ЧАСТ III

КРИТЕРИИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОМПЕТЕНТНАТА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

ГЛАВА I

Общи принципи и гаранции

Член 16

Достъп до процедурата за разглеждане на молба за международна закрила

1. Държавите членки разглеждат молба за международна закрила на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, което подава молба на територията на която и да било от тях, включително на границата или в транзитните зони. Молбата се разглежда от една-единствена държава членка, а именно от държавата членка, която е компетентна въз основа на критериите, установени в глава II, или клаузите, установени в глава III от настоящата част.

2. Без да се засягат правилата, посочени в част IV от настоящия регламент, когато не може да бъде определена държава членка като компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, на основата на критериите, изброени в настоящия регламент, първата държава членка, в която е регистрирана молбата за международна закрила, е компетентна за разглеждането ѝ.

3. Когато за дадена държава членка е невъзможно да прехвърли кандидата в първоначално посочената за компетентна държава членка, тъй като са налице основателни опасения да се смята, че кандидатът, поради прехвърлянето в тази държава членка, би бил изправен пред реален риск от нарушаване на основните му права, което стига до нечовешко или унизително отнасяне по смисъла на член 4 от Хартата, определящата държава членка продължава да разглежда критериите, установени в глава II, или клаузите, установени в глава III от настоящата част, за да установи дали друга държава членка може да бъде определена като компетентна.

Когато дадена държава членка не може да осъществи прехвърлянето съгласно първа алинея от настоящия параграф към нито една държава членка, определена въз основа на критериите, установени в глава II, или клаузите, установени в глава III от настоящата част, нито към първата държава членка, в която е била регистрирана молбата, и не може да установи дали друга държава членка може да бъде определена като компетентна, тази държава членка става компетентна държава членка за разглеждане на молбата за международна закрила.

4. Ако проверката за сигурност, предвидена в член 15 от Регламент (ЕС) 2024/1356, не е извършена в съответствие с посочения регламент, първата държава членка, в която е регистрирана молбата за международна закрила, проверява дали са налице основателни причини да се счита, че кандидатът представлява заплаха за вътрешната сигурност, възможно най-бързо след регистрацията на молбата, преди да приложи критериите за определяне на компетентната държава членка съгласно глава II или клаузите, установени в глава III на настоящата част.

Ако проверката за сигурност, предвидена в член 15 от Регламент (ЕС) 2024/1356, е извършена, но първата държава членка, в която е регистрирана молбата за международна закрила, има основателни причини да провери дали е налице разумно основание да счита, че кандидатът представлява заплаха за вътрешната сигурност, държавата членка извършва проверката възможно най-бързо след регистрацията на молбата, преди да приложи критериите за определяне на компетентната държава членка съгласно глава II или клаузите, установени в глава III от настоящата част.

Когато проверката за сигурност, извършена в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) 2024/1356 или в съответствие с първа и втора алинея от настоящия параграф, показва, че е налице разумно основание да се счита, че кандидатът представлява заплаха за вътрешната сигурност, държавата членка, извършваща проверката за сигурност, е компетентната държава членка, и член 39 от настоящия регламент не се прилага.

5. Всяка държава членка си запазва правото да изпрати кандидата в сигурна трета държава, при условие че са спазени правилата и гаранциите, предвидени в Регламент (ЕС) 2024/1348.

Член 17

Задължения на кандидата и сътрудничество с компетентните органи

1. Молба за международна закрила се подава и регистрира в държавата членка на първо влизане.

2. Чрез дерогация от параграф 1, когато гражданин на трета държава или лице без гражданство притежава валиден документ за пребиваване или валидна виза, молбата за международна закрила се подава и регистрира в държавата членка, която е издала документа за пребиваване или визата.

Когато гражданин на трета държава или лице без гражданство притежава документ за пребиваване или виза, чието действие е изтекло, или са анулирани, оттеглени или отнети, молбата за международна закрила се подава и се регистрира в държавата членка, в която се намира лицето.

3. Кандидатът си сътрудничи изцяло с компетентните органи на държавите членки при събирането на биометрични данни в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1358 и по въпросите, обхванати от настоящия регламент, по-специално като представя и разкрива, възможно най-бързо и най-късно по време на събеседването, посочено в член 22 от настоящия регламент, всички данни и информация, с които разполага, които са релевантни за определяне на компетентната държава членка, включително като представя своите документи за самоличност, ако кандидатът разполага с такива документи. Когато по време на събеседването кандидатът не е в състояние да представи доказателства в подкрепа на представените данни и информация или да попълни образеца, посочен в член 22, параграф 1 от настоящия регламент, компетентният орган определя разумен срок за представяне на такива доказателства, като взема предвид индивидуалните обстоятелства на случая, в рамките на периода, посочен в член 39, параграф 1 от настоящия регламент.

4. Кандидатът е длъжен да се намира в:

а) държавата членка, посочена в параграфи 1 и 2, до определянето на компетентната държава членка и, когато е приложимо, до прилагането на процедурата по прехвърляне;

б) компетентната държава членка;

в) държавата членка на преместване след извършване на прехвърляне съгласно член 67, параграф 11.

5. Когато кандидатът е уведомен за решението за прехвърляне в съответствие с член 42, параграф 2 и член 67, параграф 10, кандидатът сътрудничи на компетентните органи и спазва това решение.

Член 18

Последици от неизпълнението на задълженията

1. При условие че кандидатът е информиран за неговите задължения и за последиците от тяхното неспазване в съответствие с член 11, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1356 или член 5, параграф 1 и член 21 от Директива (ЕС) 2024/1346, кандидатът няма право на условията на приемане, посочени в членове 17—20 от посочената директива в държава членка, различна от тази, в която е бил длъжен да се намира съгласно член 17, параграф 4 от настоящия регламент, от момента, в който е бил уведомен за решението да бъде прехвърлен в компетентната държава членка.

Първа алинея не засяга необходимостта от осигуряване на стандарт на живот в съответствие с правото на Съюза, включително Хартата, и международните задължения.

2. Данните и информацията, имащи значение за определяне на компетентната държава членка, които са представени след изтичане на срока се вземат предвид само ако предоставят доказателства, които са от решаващо значение за правилното прилагане на настоящия регламент, по-специално по отношение на непридружените ненавършили пълнолетие и събирането на семейството.

3. Параграф 1 не се прилага, когато кандидатът не се намира в държавата членка, в която се изисква да се намира, и компетентните органи на държавата членка, в която се намира кандидатът, имат разумни основания да смятат, че кандидатът може да е било обект на някое от престъпленията, посочени в членове 2 и 3 от Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([39]).

4. При прилагането на настоящия член държавите членки вземат предвид индивидуалните обстоятелства на кандидата, включително всеки реален риск от нарушаване на основните права в държавата членка, в която кандидатът трябва да се намира. Всички мерки, предприети от държавите членки, са пропорционални.

Член 19

Право на информация

1. Възможно най-скоро и при всички случаи не по-късно от датата, когато молба за международна закрила бъде регистрирана в държава членка, компетентният орган на тази държава членка предоставят на кандидата информация за прилагането на настоящия регламент, за неговите или нейните права съгласно настоящия регламент, и за задълженията, предвидени в член 17, както и за последиците от тяхното неспазване, предвидени в член 18. Тази информация включва в частност:

а) целите на настоящия регламент;

б) очакваното от кандидата сътрудничество с компетентните органи, както е предвидено в член 17;

в) факта, че правото на подаване на молба за международна закрила не означава, че кандидатът може да избере държавата членка, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, или държавата членка, която е държавата членка на преместване;

г) последиците от подаване на друга молба в друга държава членка, както и последиците от напускане на държавата членка, в която кандидатът трябва да се намира съгласно член 17, параграф 4, и по-специално, че кандидатът има право само на условията на приемане, посочени в член 18, параграф 1;

д) критериите и процедурата за определяне на компетентната държава членка, йерархията на тези критерии на различните етапи на процедурата и продължителността на тази процедура;

е) разпоредбите, свързани със събирането на семейството и във връзка с това приложимото определение за членове на семейството и роднини, правото да се поиска и получи образецът, посочен в член 22, параграф 1, включително информация за лицата и образуванията, които могат да окажат съдействие при попълването на образеца, както и информация за национални, международни или други съответни организации, които могат да улеснят идентифицирането и издирването на членове на семейството;

([39]) Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета (ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1.).

ж) правото на индивидуално интервю и неговата цел съгласно член 22, процедурата и задължението за предоставяне, устно или чрез документи или друга информация, включително по целесъобразност образеца, посочен в член 22, параграф 1, възможно най-рано в процедурата на релевантна информация, която може да помогне да бъде установено присъствието на членове на семейството, роднини или други близки в държавите членки, включително информация за начините, по които кандидатът може да предостави такава информация, както и за всяка помощ, която държавата членка може да предложи във връзка с издирването на членове на семейството или роднини;

з) задължението на кандидата да оповести възможно най-рано в процедурата всяка релевантна информация, която може да помогне да бъдат установени предишни документи за пребиваване, визи или образователни дипломи;

и) възможността за представяне на компетентните органи на надлежно обосновани причини, поради които те да обмислят прилагането на член 35, параграф 1;

й) задължението кандидатът да представи своите документи за самоличност, когато притежава такива документи, и да сътрудничи на компетентните органи при събирането на биометричните данни в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1358;

к) съществуването на правото на ефективна правна защита пред съд или трибунал за обжалване на решение за прехвърляне в срока, определен в член 43, параграф 2, и за факта, че обхватът на такова обжалване е ограничен съгласно член 43, параграф 1;

л) правото на безплатни правни консултации по въпроси, свързани с прилагането на критериите, установени в глава II, или клаузите, установени в глава III от настоящата част, на всички етапи от процедурата за определяне на компетентната държава членка съгласно член 21;

м) в случай на обжалване или преразглеждане, правото да бъде предоставена, при поискване, безплатна правна помощ, когато съответното лице не може да поеме разходите за такава помощ;

н) факта, че укриването ще доведе до удължаване на срока в съответствие с член 46;

о) факта, че компетентните органи на държавите членки и Агенцията в областта на убежището ще обработват личните данни на кандидата, включително за целите на обмена на свързаните с него данни единствено с цел да изпълнят задълженията си съгласно настоящия регламент, и при пълно спазване на изискванията за защита на физическите лица по отношение на обработването на лични данни в съответствие с правото на Съюза и националното право;

п) категориите засегнати лични данни;

р) правото на достъп до данните, свързани с кандидата, и правото да се изиска поправката на тези данни, ако са неточни, или заличаването им, ако са незаконно обработени, както и за процедурите за упражняване на тези права, включително данните за връзка с органите по член 52 и с националните органи за защита на данните, които са компетентни да разглеждат жалби относно защитата на лични данни, и данните за връзка с длъжностното лице по защита на данните;

с) в случай на непридружен ненавършил пълнолетие, гаранциите и правата, приложими за кандидата в това отношение, ролята и отговорностите на представителя и процедурата за подаване на жалби срещу представител по поверителен и безопасен начин и при пълно зачитане на правото на детето да бъде изслушано;

т) факта, че когато косвените доказателства не са последователни, проверими и достатъчно подробни, за да се установи отговорността, държавата членка може да поиска ДНК или кръвен тест, за да докаже съществуването на семейни връзки, или оценка на възрастта на кандидата;

у) когато е приложимо, процедурата за преместване, предвидена в членове 67 и 68.

2. Кандидатът има възможност да поиска информация относно напредъка на процедурата и компетентните органи го информират за тази възможност. Когато кандидатът е ненавършил пълнолетие, ненавършилият пълнолетие и родителят или представителят имат възможност да поискат такава информация.

Член 20

Достъпност на информацията

1. Информацията, посочена в член 19, се предоставя писмено, в кратка, прозрачна, разбираема и лесно достъпна форма, като се използва ясен и прост език, и на език, който кандидатът разбира или за който има достатъчно основания да се предполага, че кандидатът разбира. Държавите членки използват общия информационен материал, изготвен за тази цел в съответствие с параграф 2 от настоящия член. Общият информационен материал е достъпен онлайн, на открита и леснодостъпна платформа за кандидатите за международна закрила.

Когато е необходимо, за да бъде правилно разбрана от кандидата, информацията се предоставя и устно, когато е целесъобразно във връзка с индивидуалното интервю, посочено в член 22. За тази цел кандидатът има възможност да задава въпроси за изясняване на предоставената информация. Държавите членки могат да използват подкрепата на мултимедийно оборудване.

2. Агенцията в областта на убежището, в тясно сътрудничество с компетентните национални органи, изготвя общ информационен материал, както и специална информация, предназначена за непридружените ненавършили пълнолетие и уязвими кандидати, когато е необходимо за кандидати със специални нужди по отношение на приема и процедурите, които съдържат поне информацията, посочена в член 19. Този общ информационен материал съдържа и информация относно прилагането на Регламент (ЕС) 2024/1358, и по-специално целта, за която данните на кандидат могат да бъдат обработени в Евродак.

Общият информационен материал се изготвя по такъв начин, че да дава възможност на държавите членки да го попълват с допълнителна информация, специфична за тях.

3. Когато кандидатът е ненавършил пълнолетие, информацията, посочена в член 19, се предоставя по подходящ за децата начин, от подходящо обучен персонал и в присъствието на представителя на кандидата.

Член 21

Право на правни консултации

1. Кандидатите имат право ефективно да се консултират с правен или друг съветник, признат или оправомощен като такъв съгласно националното право, по въпроси, свързани с прилагането на критериите, установени в глава II, или клаузите, установени в глава III от настоящата част, на всички етапи от процедурата за определяне на компетентната държава членка, уредена с настоящия регламент.

2. Без да се засяга правото на кандидата да избира свой собствен правен или друг съветник за своя сметка, кандидатът може да поиска безплатни правни консултации в рамките на процедурата за определяне на компетентната държава членка.

3. Безплатни правни консултации се предоставят от правни или други съветници, допуснати или оправомощени по националното право да предоставят консултации, помощ на кандидатите и да ги представляват, или от неправителствени организации, акредитирани по националното право да предоставят правни услуги или представителство на кандидати.

За целите на първа алинея ефективният достъп до безплатни правни консултации може да бъде осигурен чрез възлагане на едно лице на предоставянето на правни консултации в административната фаза на процедурата едновременно на няколко кандидати.

4. Държавите членки могат да организират предоставянето на правни консултации в съответствие със своите национални системи.

5. Държавите членки определят специфични процедурни правила относно реда и условията за подаване и обработване на искания за предоставяне на безплатни правни консултации, както е предвидено в настоящия член.

6. За целите на процедурата за определяне на компетентната държава членка безплатните правни консултации включват предоставянето на:

а) насоки и обяснения на критериите и процедурите за определяне на компетентната държава членка, включително информация за правата и задълженията по време на всички етапи на тази процедура;

б) насоки и помощ при предоставянето на информация, която би могла да спомогне за определянето на компетентната държава членка в съответствие с критериите, посочени в глава II от настоящата част;

в) насоки и помощ относно образеца, посочен в член 22, параграф 1.

7. Без да се засяга параграф 1, предоставянето на безплатни правни консултации в процедурата за определяне на компетентната държава членка може да бъде изключено, когато кандидатът вече е подпомаган и представляван от правен съветник.

8. За целите на прилагането на настоящия член държавите членки могат да поискат помощ от Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището. Освен това финансова подкрепа може да бъде предоставена чрез фондове на Съюза на държавите членки в съответствие с правните актове, приложими за това финансиране.

Член 22

Индивидуално интервю

1. За да улеснят процедурата за определяне на компетентната държава членка, компетентните органи на определящата държава членка, посочена в член 38, параграф 1, провеждат индивидуално интервю с кандидата за целите на прилагането на член 39. Освен това интервюто позволява на кандидата да разбере правилно информацията, получена в съответствие с член 19.

Компетентните органи събират информация за конкретното положение на кандидата чрез активно задаване на въпроси, които биха помогнали да се определи компетентната държава членка за целите на прилагането на член 39.

Когато има данни, че кандидатът има членове на семейството или роднини в дадена държава членка, кандидатът получава образец, който се изготвя от Агенцията в областта на убежището. Кандидатът попълва този образец с информацията, с която разполага, за да улесни прилагането на член 39. По възможност кандидатът попълва този образец преди индивидуалното интервю, предвидено в настоящия член.

Агенцията в областта на убежището разработва образеца, посочен в трета алинея от настоящия параграф, най-късно до 12 април 2025 г. Освен това Агенцията в областта на убежището разработва насоки за идентифициране и издирване на членове на семейството, за да подпомогне прилагането на членове 25—28 и член 34 от страна на молещата и замолената държава членка в съответствие с членове 39 и 40.

Кандидатът има възможност да представи надлежно обосновани причини на компетентните органи за да могат те да обмислят прилагането на член 35, параграф 1.

2. Индивидуалното интервю може да не се проведе, когато:

а) кандидатът се е укрил;

б) кандидатът не се е явил за индивидуалното интервю и не е представил основателни причини за отсъствието си;

в) кандидатът, след като е получил информацията, посочена в член 19, вече е предоставил по друг начин информацията, необходима за определяне на компетентната държава членка.

За целите на първа алинея, буква в) от настоящия параграф, държавата членка, която не провежда интервюто, дава на кандидата възможност да представи всяка допълнителна информация, която е от значение за правилното определяне на компетентната държава членка, в срока по член 39, параграф 1, включително надлежно обосновани причини, поради които органът е преценил, че е необходимо да проведе индивидуално интервю.

3. Индивидуалното интервю се провежда своевременно и при всички случаи, преди да бъде отправено искане за поемане на отговорност съгласно член 39.

4. Индивидуалното интервю се провежда на предпочитания от кандидата език, освен ако няма друг език, който той разбира и на който може да разговаря ясно. Интервютата с непридружени и когато е приложимо, придружени ненавършили пълнолетие се провеждат от лице, което има необходимите познания за правата и специалните нужди на ненавършилите пълнолетие, по съобразен с интересите на детето и подходящ за контекста начин, като се вземат предвид възрастта и зрелостта на ненавършилия пълнолетие, в присъствието на представителя и когато е приложимо, на правния съветник на ненавършилия пълнолетие. Когато е необходимо, се назначава устен преводач, който осигурява подходяща комуникация между кандидата и лицето, провеждащо индивидуалното интервю. По време на индивидуалното интервю може да бъде осигурено присъствието на културен медиатор. По искане на кандидата и когато това е възможно, лицето, провеждащо интервюто, и когато е приложимо, устният преводач е от пола, който кандидатът предпочита.

5. Когато това е надлежно обосновано от обстоятелствата, държавата членка може да проведе индивидуалното интервю чрез видеоконферентна връзка. В такъв случай държавата членка осигурява необходимите мерки по отношение на подходящи съоръжения, процедурни и технически стандарти, правна помощ и устен превод, като взема предвид насоките на Агенцията в областта на убежището.

6. Индивидуалното интервю се провежда при условия, осигуряващи подходяща степен на поверителност. То се провежда от квалифицирано лице съгласно националното право. На кандидатите, за които е установено, че се нуждаят от специални процедурни гаранции съгласно Регламент (ЕС) 2024/1348, се предоставя подходяща подкрепа, за да се създадат условията, необходими за ефективно представяне на всички елементи, позволяващи да бъде определена компетентната държава членка. Служителите, които интервюират кандидатите, следва да са придобили също общи познания за факторите, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидата да бъде интервюиран, например признаци, че кандидатът е бил подлаган на изтезания в миналото или е бил жертва на трафик на хора.

7. Държавата членка, провеждаща индивидуалното интервю, прави аудиозапис на интервюто и изготвя писмено резюме, съдържащо поне основната информация, предоставена от кандидата по време на интервюто. Кандидатът следва да бъде предварително информиран за факта на извършването на такъв запис, както и за неговата цел. Когато има съмнения по отношение на твърденията на кандидата по време на индивидуалното интервю, аудиозаписът се ползва с предимство. Резюмето може да бъде под формата на доклад или на стандартен формуляр. Държавата членка прави необходимото кандидатът или правният съветник или друг консултант, признат или оправомощен като такъв съгласно националното право, който представлява кандидата, да има своевременен достъп до резюмето във възможно най-кратък срок след интервюто и във всички случаи преди компетентните органи да вземат решение относно компетентната държава членка. В края на индивидуалното интервю или в рамките на определен срок, на кандидата се дава възможност да направи коментари или да даде разяснения в устен или писмен вид във връзка с грешки в превода, недоразумения или други фактически грешки, съдържащи се в писменото резюме.

Член 23

Гаранции за ненавършилите пълнолетие

1. Висшият интерес на детето е от първостепенно значение за държавите членки по отношение на всички процедури, предвидени в настоящия регламент. Процедурите, включващи ненавършили пълнолетие, имат приоритет.

2. Всяка държава членка, в която се намира непридружен ненавършил пълнолетие, му осигурява представител, който го подпомага във връзка с релевантните процедури, предвидени в настоящия регламент. Представителят има необходимите ресурси, квалификация, обучение, експертен опит и независимост, за да осигури зачитането на висшия интерес на детето по време на процедурите, провеждани съгласно настоящия регламент. Представителят има достъп до съдържанието на съответните документи в досието на кандидата, включително до специалния информационен материал, предназначен за непридружени ненавършили пълнолетие, и информира непридружения ненавършил пълнолетие за хода на процедурите съгласно настоящия регламент.

Когато молбата е отправена от лице, което твърди, че не е навършило пълнолетие, или по отношение на което има обективни основания да се смята, че не е навършило пълнолетие, и което е непридружено, компетентните органи:

а) определят във възможно най-кратък срок и във всички случаи своевременно и с цел подпомагане на ненавършилия пълнолетие в процедурата за определяне на компетентната държава членка, лице с необходимите умения и експертен опит, за да съдейства временно на ненавършилия пълнолетие с цел гарантиране на неговия висш интерес и общо благосъстояние, което позволява на ненавършилия пълнолетие да се възползва от правата по настоящия регламент и ако е приложимо, да действа като представител, докато бъде назначен представител;

б) назначават представител във възможно най-кратък срок и не по-късно от петнадесет работни дни от датата на подаване на молбата.

В случай на непропорционално голям брой молби, подадени от непридружени ненавършили пълнолетие, или в други извънредни ситуации срокът за определяне на представител съгласно втора алинея, буква б), може да бъде удължен с десет работни дни.

Когато компетентният орган стигне до заключението, че кандидат, който твърди, че не е навършил пълнолетие, без съмнение е над 18 години, не е задължен да назначава представител в съответствие с настоящия параграф.

Задълженията на представителя или на лицето, посочено във втора алинея, буква а), се прекратяват, когато след оценката на възрастта, посочена в член 25, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1348, компетентните органи не приемат, че кандидатът не е навършил пълнолетие, или считат, че кандидатът е навършил пълнолетие, или когато кандидатът вече не е непридружен ненавършил пълнолетие.

Когато за представител е посочена организация, тя определя лице, отговорно за изпълнението на нейните задължения по отношение на ненавършилия пълнолетие. По отношение на това лице се прилага първа алинея.

Представителят, предвиден в първа алинея, може да бъде същото лице или същата организация, предвидени в член 23 от Регламент (ЕС) 2024/1348.

3. Държавите членки включват представителя на непридружения ненавършил пълнолетие по време на цялата процедура за определяне на компетентната държава членка съгласно настоящия регламент. Представителят помага на непридружения ненавършил пълнолетие да предостави информация, свързана с преценяването на висшия интерес на детето в съответствие с параграф 4, включително упражняването на правото на изслушване, и подкрепя общуването му с други участници, като например организации за издирване на семейства, когато е целесъобразно, при надлежно спазване на задълженията за поверителност спрямо ненавършилия пълнолетие.

4. При преценяването на висшия интерес детето държавите членки тясно си сътрудничат, като по-специално надлежно отчитат следните фактори:

а) възможността за събиране на семейството;

б) благосъстоянието и социалното развитие на ненавършилия пълнолетие в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, включително ситуации на допълнителна уязвимост като травми, специфични здравни нужди или увреждания, като се обърне особено внимание на неговия етнически, религиозен, културен и езиков произход и се отчете необходимостта от стабилност и непрекъснатост на социалните и образователните грижи;

в) съображенията за сигурност и безопасност, по-специално когато съществува риск ненавършилият пълнолетие да е жертва на каквато и да е форма на насилие или експлоатация, включително трафик на хора;

г) мнението на ненавършилия пълнолетие в съответствие с неговата възраст и зрялост;

д) когато кандидатът е непридружен ненавършил пълнолетие — информацията, предоставена от представителя в държавата членка, в която се намира непридруженият ненавършил пълнолетие;

е) всякакви други причини, свързани с оценката на висшия интерес на детето.

5. Преди непридружен ненавършил пълнолетие да бъде прехвърлен, прехвърлящата държава членка, уведомява компетентната държава членка или държавата членка на преместване, която потвърждава, че всички подходящи мерки, посочени в членове 16 и 27 от Директива (ЕС) 2024/1346 и член 23 от Регламент (ЕС) 2024/1348 ще бъдат предприети незабавно, включително назначаването на представител в компетентната държава членка или в държавата членка на преместване. Всяко решение за прехвърляне на непридружен ненавършил пълнолетие се предхожда от индивидуална преценка на висшия интерес на детето. Преценката се основава на съответните фактори, изброени в параграф 4 от настоящия член, като заключенията от преценката на тези фактори се посочват ясно в решението за прехвърляне. Преценката се извършва незабавно от подходящо обучени служители с необходимите квалификации и експертен опит, за да се гарантира, че е зачетен висшият интерес на детето.

6. За целите на прилагането на член 25 държавата членка, в която за първи път е регистрирана молбата за международна закрила на непридружения ненавършил пълнолетие, незабавно предприема необходимите действия за идентифициране на членовете на семейството, братята или сестрите или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие на територията на държавите членки, като същевременно защитава висшия интерес на детето.

За тази цел държавата членка може да поиска помощ от международни и други имащи отношение организации и може да улесни достъпа на ненавършилия пълнолетие до службите за издирване на тези организации.

Служителите на компетентните органи, посочени в член 52, които обработват молбите, свързани с непридружени ненавършили пълнолетие, получават подходящо обучение относно специалните нужди на ненавършилите пълнолетие, които са от значение за прилагането на настоящия регламент.

7. За да се улесни предприемането на подходящи действия за идентифициране на членовете на семейството или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие, които живеят на територията на друга държава членка, съгласно параграф 6 от настоящия член, Комисията приема актове за изпълнение, които съдържат стандартен формуляр за обмена на необходимата информация между държавите членки. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

ГЛАВА II

Критерии за определяне на компетентната държава членка

Член 24

Йерархия на критериите

1. Критериите за определяне на компетентната държава членка се прилагат в последователността, в която са изложени в настоящата глава.

2. Компетентната държава членка в съответствие с критериите, посочени в настоящата глава, се определя въз основа на положението към момента, в който молбата за международна закрила е била регистрирана за първи път в държава членка.

Член 25

Непридружени ненавършили пълнолетие

1. Когато кандидатът е непридружен ненавършил пълнолетие, се прилагат само критериите, посочени в настоящия член. Тези критерии се прилагат в последователността, в която са посочени в параграфи 2—5.

2. Компетентната държава членка е държавата членка, в която законно се намира член на семейството или брат или сестра на непридружения ненавършил пълнолетие, освен когато бъде доказано, че това не е във висшия интерес на детето. Когато кандидатът е сключил брак ненавършил пълнолетие и неговият съпруг или съпруга не се намира законно на територията на държавите членки, компетентната държава членка е държавата членка, в която законно се намират бащата, майката или друго пълнолетно лице, което отговаря за ненавършилия пълнолетие съгласно правото или в резултат на практиката на тази държава членка, или негов брат или сестра, освен ако не бъде доказано, че това не съответства на висшия интерес на детето.

3. Когато кандидатът е непридружен ненавършил пълнолетие и има роднина, който се намира законно в друга държава членка, и когато въз основа на индивидуална проверка е установено, че роднината може да се грижи за него, тази държава членка събира ненавършилия пълнолетие с неговия роднина и е компетентната държава членка, освен когато бъде доказано, че това не е във висшия интерес на детето.

4. Когато членовете на семейството, братята и сестрите или роднините по параграфи 2 и 3 пребивават в повече от една държава членка, компетентната държава членка се определя въз основа на това какво е във висшия интерес на детето.

5. При липса на член на семейството, брат или сестра или роднина по параграфи 2 и 3 компетентната държава членка е тази, в която първоначално е регистрирана молбата за международна закрила на непридружения ненавършил пълнолетие, ако това е във висшия интерес на детето.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 78 във връзка със:

а) идентифицирането на членовете на семейството, братята и сестрите или роднините на непридружените ненавършили пълнолетие;

б) критериите за установяване на наличие на доказани семейни връзки;

в) критериите за оценка на способността на роднина да се грижи за непридружен ненавършил пълнолетие, включително когато членовете на семейството, братята и сестрите или роднините на непридружения ненавършил пълнолетие пребивават в повече от една държава членка.

При упражняването на правомощията си да приема делегирани актове Комисията не надхвърля обхвата на висшия интерес на детето, предвиден в член 23, параграф 4.

7. Комисията определя с актове за изпълнение единни методи за консултациите и обмена на информация между държавите членки за целите на настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

Член 26

Членове на семейството, които пребивават законно в държава членка

1. Когато кандидатът има член на семейството, който е получил разрешение да пребивава като лице, на което е предоставена международна закрила, в държава членка, или който пребивава в държава членка въз основа на разрешение за дългосрочно пребиваване в съответствие с Директива 2003/109/ЕО на Съвета ([40]) или разрешение за дългосрочно пребиваване, предоставено в съответствие с националното право, когато тази директива не се прилага в съответната държава членка, същата държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, при условие че заинтересованите лица са изразили желанието си за това в писмена форма.

2. Когато членът на семейството е получил преди това разрешение за пребиваване като лице, ползващо се с международна закрила, но по-късно е станал гражданин на държава членка, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата, при условие че засегнатите лица са изразили желанието си за това в писмена форма.

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат и за деца, родени след пристигането на члена на семейството на територията на държавите членки.

Член 27

Членове на семейството, които са кандидати за международна закрила

Когато кандидатът има член на семейството, по чиято молба за международна закрила в държава членка не е взето първо решение по същество до този момент, същата държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, при условие че заинтересованите лица са изразили желанието си за това в писмена форма.

Член 28

Процедура за семейства

Когато молби за международна закрила от няколко членове на семейството или ненавършили пълнолетие несключили брак братя и сестри са регистрирани в една и съща държава членка едновременно или на достатъчно близки дати, позволяващи процедурите за определяне на компетентната държава членка да бъдат проведени съвместно, и когато прилагането на критериите, съдържащи се в настоящия регламент, биха довели до разделянето на тези лица, държавата членка, компетентна за разглеждането на техните молби се определя в следния ред:

а) държавата членка, която критериите сочат като компетентна за поемането на отговорността за по-голямата част от тях;

б) държавата членка, която критериите сочат за компетентна за разглеждането на молбата на най-възрастния от тях.

Член 29

Издаване на документи за пребиваване или на визи

1. Когато кандидатът притежава валиден документ за пребиваване, държавата членка, която е издала този документ, е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

2. Когато кандидатът притежава валидна виза, държавата членка, която е издала тази виза, е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, освен ако тази виза е била издадена от името на друга държава членка съгласно договореност за представителство, както е предвидено в член 8 от Регламент (ЕО) № 810/2009. В този случай представляваната държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

3. Когато кандидатът притежава повече от един валиден документ за пребиваване или виза, издадени от различни държави членки, държавата членка, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила се определя в следния ред:

а) държавата членка, която е издала документа за пребиваване, даващ право на най-дълъг срок на пребиваване, или, когато сроковете на валидност са еднакви — държавата членка, която е издала документа за пребиваване с най-късна дата на изтичане на валидността;

([40]) Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44).

б) когато различните визи са от един и същи вид — държавата членка, която е издала визата с най-късна дата на изтичане на валидността;

в) когато визите са от различни видове — държавата членка, която е издала визата с най-дълъг срок на валидност, или, когато сроковете на валидност са еднакви — държавата членка, която е издала визата с най-късна дата на изтичане на валидността.

4. Когато кандидатът притежава един или повече документи за пребиваване, чийто срок на валидност е изтекъл или които са били анулирани, отнети или оттеглени по-малко от три години преди регистрирането на молбата, или една или повече визи, чийто срок на валидност е изтекъл или които са били анулирани, отнети или оттеглени по-малко от 18 месеца преди регистрирането на молбата, се прилагат параграфи 1, 2 и 3.

5. Обстоятелството, че документът за пребиваване или визата е издаден/а на основата на лъжлива или присвоена чужда самоличност или след представяне на подправени, фалшифицирани или невалидни документи, не пречи компетентността да се предостави на държавата членка, която е издала този документ за пребиваване или тази виза. Независимо от това държавата членка, която е издала документа за пребиваване или визата, не е компетентна, ако може да установи след издаването на документа или визата, че е била извършена измама.

Член 30

Дипломи или други квалификации

1. Когато кандидатът притежава диплома или квалификация, издадени от учебно заведение, установено в държава членка, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила, при условие че молбата е регистрирана по-малко от шест години след издаването на дипломата или квалификацията.

2. Когато кандидатът притежава повече от една диплома или квалификация, издадени от учебни заведения в различни държави членки, компетентността за разглеждането на молбата за международна закрила се поема от държавата членка, която е издала дипломата или квалификацията след най-дългия период на обучение, или, когато периодите на обучение са еднакви, от държавата членка, в която е получена последната диплома или квалификация.

Член 31

Безвизово влизане

1. Ако гражданин на трета държава или лице без гражданство влезе на територията на държавите членки през държава членка, където е освободен от задължението да има виза, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

2. Параграф 1, не се прилага, ако молбата за международна закрила на гражданин на трета държава или на лице без гражданство е регистрирана в друга държава членка, в която това лице също е освободено от задължението да има виза за влизане на нейна територия. В този случай въпросната друга държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

Член 32

Молба, подадена в международна транзитна зона на летище

Когато молбата за международна закрила е подадена в международната транзитна зона на летище на държава членка, тази държава членка е компетентна за разглеждането на молбата.

Член 33

Влизане

1. Когато е установено, въз основа на преките или косвените доказателства, описани в списъците, посочени в член 40, параграф 4 от настоящия регламент, включително данните, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1358, че кандидат е пресякъл по нередовен път по суша, море или въздух границата на държава членка от трета държава, първата държава членка, в която кандидатът влиза, е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила. Тази компетентност се прекратява, ако молбата е регистрирана над 20 месеца след датата на това пресичане на границата.

2. Без да се засяга параграф 1 от настоящия член, ако бъде установено, въз основа на преките или косвените доказателства, описани в списъците, посочени в член 40, параграф 4 от настоящия регламент, включително данните, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1358, че кандидатът е свален на брега на територията на държава членка след операция по издирване и спасяване, въпросната държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила. Тази компетентност се прекратява, ако молбата е регистрирана повече от дванадесет месеца след датата на това сваляне на брега.

3. Параграфи 1 и 2 от настоящия член не се прилагат, ако въз основа на преките или косвените доказателства, описани в списъците по член 40, параграф 4 от настоящия регламент, включително данните, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1358, може да бъде установено, че кандидатът е бил преместен в друга държава членка съгласно член 67 от настоящия регламент, след като е пресякъл границата. В този случай въпросната друга държава членка е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

ГЛАВА III

Зависими лица и дискреционни клаузи

Член 34

Зависими лица

1. Когато поради бременност, новородено дете, тежко психическо или физическо заболяване, тежък недъг, тежка психологическа травма или старост кандидатът е зависим от помощта на своето дете, брат или сестра или родител, законно пребиваващи в една от държавите членки, или когато детето, братът или сестрата или родителят на кандидат, законно пребиваващи в една от държавите членки, е зависим от помощта на кандидата, държавите членки обикновено оставят или събират заедно кандидата с това дете, брат или сестра или родител, при условие че семейните връзки са съществували, преди кандидатът да пристигне на територията на държавата членка, че детето, братът или сестрата или родителят, или кандидатът е в състояние да се грижи за зависимото лице и че съответните лица, след като са били информирани за тази възможност, са изразили желанието си за това в писмена форма.

Когато съществуват индикации, че дете, брат или сестра или родител пребивава законно на територията на държавата членка, в която се намира зависимото лице, тази държава членка проверява дали детето, братът или сестрата или родителят може да се грижи за зависимото лице, преди да отправи искане за поемане на отговорност съгласно член 39.

2. Когато детето, братът или сестрата или родителят по параграф 1 пребивава законно в държава членка, различна от държавата членка, в която се намира кандидатът, компетентната държава членка е държавата членка, в която това дете, брат или сестра или родител пребивава законно, освен когато здравословното състояние на кандидата не му позволява да пътува до тази държава членка в продължение на значителен период от време. В този случай компетентната държава членка е държавата членка, в която се намира кандидатът. За тази държава членка не произтича задължение да доведе детето, брата или сестрата или родителя на кандидата на своята територия.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 78 във връзка със:

а) елементите, които трябва да бъдат взети предвид, за да се оцени връзката на зависимост;

б) критериите за установяване на наличие на доказани семейни връзки;

в) критериите за оценка на способността на съответното лице да се грижи за зависимото лице;

г) елементите, които следва да бъдат взети предвид, за да се оцени невъзможността за пътуване на съответното лице в продължение на значителен период от време.

4. Комисията определя с актове за изпълнение единни методи за консултациите и обмена на информация между държавите членки за целите на настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

Член 35

Дискреционни клаузи

1. Чрез дерогация от член 16, параграф 1 дадена държава членка може да вземе решение да разгледа регистрирана в нея молба за международна закрила от гражданин на трета държава или лице без гражданство, дори когато не е компетентна за това разглеждане съгласно критериите, предвидени в настоящия регламент.

2. Държавата членка, в която е регистрирана молба за международна закрила и която извършва процедурата за определяне на компетентната държава членка, или компетентната държава членка, може, по всяко време преди да бъде взето първо решение по същество, да поиска от друга държава членка да поеме отговорност за кандидат с цел да бъдат събрани близки — от хуманитарни подбуди, основаващи се по-специално на значими връзки по съображения от семеен, социален или културен характер — дори когато въпросната друга държава членка не е компетентна съгласно критериите, определени в членове 25—28 и член 34. Заинтересованите лица дават съгласието си за това в писмена форма.

Искането за поемане на отговорност съдържа всички елементи, с които разполага молещата държава членка и от които замолената държава членка се нуждае, за да оцени ситуацията.

Замолената държава членка извършва всички необходими проверки, за да разгледа хуманитарните съображения, посочени искането, и отговаря на молещата държава членка до два месеца от получаването на искането, като използва електронната комуникационна мрежа, създадена съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1560/2003. При отхвърляне на искането се посочват мотивите за отказа.

ГЛАВА IV

Задължения на компетентната държава членка

Член 36

Задължения на компетентната държава членка

1. Компетентната държава членка съгласно настоящия регламент е длъжна:

а) да поеме отговорност, при условията, предвидени в членове 39, 40 и 46, за кандидат, чиято молба е регистрирана в друга държава членка;

б) да приеме обратно, при условията, предвидени в членове 41 и 46 от настоящия регламент, кандидат или гражданин на трета държава или лице без гражданство, за които тази държава членка е била посочена като компетентната държава членка съгласно член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1358;

в) да приеме обратно, при условията, предвидени в членове 41 и 46 от настоящия регламент, прието лице, което е подало молба за международна закрила или което пребивава нередовно в държава членка, различна от държавата членка, която се е съгласила да го приеме в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1350 или която е предоставила международна закрила или хуманитарен статут съгласно национална схема за презаселване.

2. За целите на настоящия регламент не е възможно да се разделя положението на ненавършил пълнолетие, който придружава кандидата и отговаря на определението за член на семейството, от това на неговия член на семейството и за ненавършилия пълнолетие поема отговорност или го приема обратно държавата членка, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила на този член на семейството, без да е необходимо писмено съгласие от засегнатото лице, дори ако ненавършилият пълнолетие не е индивидуален кандидат, освен когато бъде доказано, че това не е във висшия интерес на детето. Същото се прилага за децата, родени след пристигането на кандидата на територията на държавите членки, без да е необходимо да бъде започната нова процедура за поемане на отговорност за тях.

Без да се засяга изискването за писмено съгласие, предвидено в член 26, когато е започната нова процедура за поемане на отговорност за ненавършилия пълнолетие по отношение на държава членка, която е посочена като компетентна държава членка съгласно член 26, от засегнатите лица не се изисква писмено съгласие, освен ако не се докаже, че прехвърлянето в компетентната държава членка не е във висшия интерес на детето.

3. В случаите по параграф 1, букви а) и б) от настоящия член компетентната държава членка разглежда или завършва разглеждането на молбата за международна закрила в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1348.

Член 37

Прекратяване на компетентността

1. Когато държава членка издаде на кандидата документ за пребиваване, реши да приложи член 35, прецени, че прехвърлянето на непридружения ненавършил пълнолетие в компетентната държава членка не е във висшия интерес на детето, или не прехвърли съответното лице в компетентната държава членка в сроковете, посочени в член 46, тази държава членка става компетентната държава членка и задълженията, предвидени в член 36, се прехвърлят на тази държава членка. Когато е приложимо, тя уведомява предишната компетентна държава членка, държавата членка, провеждаща процедура за определяне на компетентната държава членка, или държавата членка, замолена да поеме отговорност за кандидата или получила уведомление за обратно приемане, като използва електронната комуникационна мрежа, създадена съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1560/2003.

Държавата членка, която става компетентна съгласно първа алинея от настоящия параграф, посочва, че е станала компетентната държава членка, съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1358.

2. След разглеждане на молба по процедура на границата съгласно Регламент (ЕС) 2024/1348 задълженията, предвидени в член 36, параграф 1 от настоящия регламент, се прекратяват 15 месеца, след като решението за отхвърляне на молба като недопустима, неоснователна или явно неоснователна по отношение на статута на бежанец или статута на субсидиарна закрила, или решението, с което молбата се обявява за мълчаливо или изрично оттеглена, е станало окончателно.

Молба, регистрирана след посочения в първа алинея срок, се счита за нова молба за целите на настоящия регламент, поради което води до нова процедура за определяне на компетентната държава членка.

3. Независимо от първа алинея на параграф 2 от настоящия член, когато лицето кандидатства за международна закрила в друга държава членка в рамките на 15-месечния срок, посочен в същата алинея, и към датата на изтичане на този 15-месечен срок има висяща процедура по обратно приемане, компетентността не се прекратява, докато не приключи процедурата по обратно приемане или докато не изтекат сроковете, в които прехвърлящата държава членка трябва да извърши прехвърлянето в съответствие с член 46.

4. Задълженията, предвидени в член 36, параграф 1 от настоящия регламент, се прекратяват, когато компетентната държава членка може да установи въз основа на данни, регистрирани и съхранявани в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/2226, или други доказателства, че засегнатото лице е напуснало територията на държавите членки за най-малко девет месеца, освен ако засегнатото лице не притежава валиден документ за пребиваване, издаден от компетентната държава членка.

Молба, регистрирана след посочения в първа алинея срок на отсъствие, се счита за нова молба за целите на настоящия регламент, поради което води до нова процедура за определяне на компетентната държава членка.

5. Задължението, предвидено в член 36, параграф 1, буква б) от настоящия регламент, за обратно приемане на гражданин на трета държава или лице без гражданство се прекратява, когато въз основа на актуализацията на набора от данни по член 16, параграф 2, буква г) от Регламент (ЕС) 2024/1358 е установено, че съответното лице е напуснало територията на държавите членки, принудително или доброволно, в изпълнение на решение за връщане или на заповед за извеждане, издадени вследствие на оттеглянето или отхвърлянето на молбата.

Молба, регистрирана след ефективно проведено извеждане или доброволно връщане, се счита за нова молба за целите на настоящия регламент, поради което води до нова процедура за определяне на компетентната държава членка.

ГЛАВА V

Процедури

РАЗДЕЛ I

Започване на процедурата

Член 38

Започване на процедурата

1. Държавата членка, в която първоначално е регистрирана молба за международна закрила съгласно Регламент (ЕС) 2024/1348, или, когато е приложимо, държавата членка на преместване незабавно започва процедурата за определяне на компетентната държава членка.

2. Ако кандидатът се укрие, държавата членка, в която първоначално е регистрирана дадена молба, или когато е приложимо, държавата членка на преместване, продължава процедурата за определяне на компетентната държава членка.

3. Държавата членка, която е провела процедурата за определяне на компетентната държава членка или която е станала компетентна съгласно член 16, параграф 4 от настоящия регламент, незабавно посочва в Евродак съгласно член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1358:

а) компетентността си съгласно член 16, параграф 2;

б) компетентността си съгласно член 16, параграф 3;

в) компетентността си съгласно член 16, параграф 4;

г) компетентността си, произтичаща от това, че не е спазила сроковете по член 39;

д) компетентността на държавата членка, която е приела искане за поемане на отговорност за кандидата съгласно член 40;

е) компетентността си съгласно член 68, параграф 3.

До добавянето на тази информация се прилагат процедурите по параграф 4 от настоящия член.

4. Кандидат, който се намира в друга държава членка без документ за пребиваване или който подаде в тази държава членка молба за международна закрила по време на процедурата за определяне на компетентната държава членка, се приема обратно от определящата държава членка, при условията, предвидени в членове 41 и 46.

Това задължение се прекратява, когато определящата държава членка установи, че кандидатът е получил документ за пребиваване от друга държава членка.

5. Кандидат, който се намира в държава членка без документ за пребиваване или който подаде в тази държава членка молба за международна закрила, след като друга държава членка е потвърдила, че съответното лице ще бъде преместено съгласно член 67, параграф 9, и преди прехвърлянето в тази държава членка на преместване да бъде извършено съгласно член 67, параграф 11, се приема обратно от тази държава членка, при условията, предвидени в членове 41 и 46. Това задължение се прекратява, когато държавата членка на преместване, установява, че кандидатът е получил документ за пребиваване от друга държава членка.

РАЗДЕЛ II

Процедури за исканията за поемане на отговорност

Член 39

Подаване на искане за поемане на отговорност

1. Ако държавата членка, посочена в член 38, параграф 1, счита, че друга държава членка е компетентна за разглеждането на молбата, тя незабавно и при всички случаи в двумесечен срок от датата, на която молбата е била регистрирана, отправя искане до другата държава членка да поеме отговорност за кандидата. Държавите членки дават приоритет на исканията, отправени въз основа на членове 25—28 и член 34.

Независимо от първа алинея от настоящия параграф, в случай на положителен резултат в Евродак за данните, регистрирани съгласно членове 22 и 24 от Регламент (ЕС) 2024/1358, или на положителен резултат във ВИС за данните, регистрирани съгласно член 21 от Регламент (ЕО) № 767/2008, искането за поемане на отговорност се изпраща в едномесечен срок от получаването на положителния резултат.

Когато искането за поемане на отговорност за кандидат не е отправено в сроковете, предвидени в първа и втора алинея, компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила е държавата членка, в която е била регистрирана молбата.

Когато кандидатът е непридружен ненавършил пълнолетие, определящата държава членка, по всяко време преди да бъде взето първото решение по същество, когато счита, че това е във висшия интерес на детето, продължава процедурата за определяне на компетентната държава членка и отправя искане до друга държава членка, по-специално ако искането се основава на член 26, 27 или 34, да поеме отговорност за кандидата, въпреки че са изтекли сроковете, предвидени в първа и втора алинея от настоящия параграф.

2. Молещата държава членка може да поиска спешен отговор, когато молбата за международна закрила е била регистрирана след издаването на решение за отказ за влизане или на решение за връщане.

В искането се посочват причините, обуславящи необходимостта от спешен отговор, и срокът, в който се иска отговор. Този срок е най-малко една седмица.

3. Искането за поемане на отговорност включва пълни и подробни мотиви, основани на всички обстоятелства по случая, включително релевантните елементи от декларацията на кандидата, свързани с релевантните критерии, посочени в глава II, и когато е приложимо, с образеца, посочен в член 22, параграф 1. То се отправя чрез стандартен формуляр и включва преките или косвените доказателства, описани в двата списъците по член 40, параграф 4, или всякаква друга документация или информация, която е от значение за обосноваване на искането, позволяващи на органите на замолената държава членка да проверят дали тази държава членка е компетентна въз основа на критериите, предвидени в настоящия регламент.

Комисията определя с актове за изпълнение единни методи за изготвянето и подаването на искания за поемане на отговорност. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

Член 40

Отговаряне на искане за поемане на отговорност

1. Замолената държава членка извършва необходимите проверки и отговаря на искането за поемане на отговорност за кандидат без забавяне и при всички случаи в едномесечен срок от получаване на искането. Държавите членки дават приоритет на исканията, отправени въз основа на членове 25—28 и член 34. За тази цел замолената държава членка може да поиска съдействие от национални, международни или други съответни организации, за да провери съответните преки и косвени доказателства, представени от молещата държава членка, по-специално за установяване на самоличността и издирване на членове на семейството.

2. Независимо от параграф 1, в случай на положителен резултат в Евродак за данните, регистрирани съгласно членове 22 и 24 от Регламент (ЕС) 2024/1358, или на положителен резултат във ВИС за данните, регистрирани съгласно член 21, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 767/2008, замолената държава членка отговаря на искането в срок от две седмици от неговото получаване.

3. В рамките на процедурата за определяне на компетентната държава членка се използват преки и косвени доказателства.

4. С актове за изпълнение Комисията определя и преразглежда периодично два списъка, в които се посочват релевантните преки и косвени доказателства в съответствие с критериите, посочени във втора алинея и трета алинея от настоящия параграф. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

За целите на първа алинея доказателства означава формални доказателства, които определят компетентността по силата на настоящия регламент, при условие че не са оборени с доказателства за противното. Държавите членки предоставят на Комисията образци на различните видове административни документи в съответствие с типологията, установена в списъка на формалните доказателства.

За целите на първа алинея косвени доказателства означава индикативни елементи, които, въпреки че са оборими, могат да бъдат достатъчни в зависимост от придадената им доказателствена сила. Доказателствената сила на косвените доказателства във връзка с компетентността за разглеждането на молбата за международна закрила се оценява за всеки случай поотделно.

5. Изискването на преки и косвени доказателства не надхвърля необходимото за правилното прилагане на настоящия регламент.

6. Замолената държава членка признава компетентността си, при условие че косвените доказателства са логически последователни, могат да бъдат проверени и са достатъчно подробни, за да се установи компетентността.

Когато искането е отправено въз основа на членове 25—28 и член 34 и замолената държава членка счита, че косвените доказателства не са последователни, проверими и достатъчно подробни, за да се установи компетентността, тя определя мотивите в отговора, посочен в параграф 8 от настоящия член.

7. Когато молещата държава членка е поискала спешен отговор съгласно член 39, параграф 2, замолената държава членка отговаря в указания срок или, ако не успее да спази този срок, в срок от две седмици след получаване на искането.

8. Когато замолената държава членка не представи възражения срещу искането в едномесечния срок по параграф 1 от настоящия член, или, когато е приложимо, в двуседмичния срок по параграфи 2 и 7 от настоящия член, с отговор, съдържащ мотиви по същество въз основа на всички обстоятелства по случая, свързани с релевантните критерии, определени в глава II, тази липса на възражения е равностойна на приемане на искането и поражда задължението да бъде поета отговорност за лицето, включително задължението да бъде извършена нужната подготовка за пристигането му. Мотивите по същество се подкрепят с преки и косвени доказателства, когато има такива.

Чрез актове за изпълнение Комисията изготвя стандартен формуляр за отговори, съдържащ мотиви по същество, съгласно настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 77, параграф 2.

РАЗДЕЛ III

Процедури за уведомленията за обратно приемане

Член 41

Подаване на уведомление за обратно приемане

1. В ситуация по член 36, параграф 1, буква б) или в) държавата членка, в която се намира лицето, незабавно подава уведомление за обратно приемане и при всички случаи в срок от две седмици след получаване на положителния резултат в Евродак. Липсата на уведомление за обратно приемане в този срок не засяга задължението на компетентната държава членка да приеме обратно въпросното лице.

2. Уведомлението за обратно приемане се подава чрез стандартен формуляр и съдържа преките или косвените доказателства, описани в списъците по член 40, параграф 4, или релевантните елементи от декларацията на засегнатото лице.

3. Уведомената държава членка потвърждава в срок от две седмици, че е получила уведомлението, на държавата членка, която го е подала, освен ако уведомената държава членка доказва в този срок, че не е компетентна съгласно член 37 или че уведомлението за обратно приемане се основава на неправилно посочване на компетентната държава членка съгласно Регламент (ЕС) 2024/1358.

4. Бездействието в двуседмичния срок по параграф 3 е равностойно на потвърждаване на получаването на уведомлението.

5. Комисията определя с актове за изпълнение единни методи за изготвянето и подаването на уведомления за обратно приемане. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

РАЗДЕЛ IV

Процедурни Гаранции

Член 42

Уведомление за решение за прехвърляне

1. Определящата държава членка, чието искане за поемане на отговорност за кандидат по член 36, параграф 1, буква а) е било прието или която е подала уведомление за обратно приемане за лица по член 36, параграф 1, букви б) и в), взема решение за прехвърляне в срок от две седмици от приемането или потвърждението.

2. Когато замолената или уведомената държава членка се съгласи да поеме отговорност за кандидат или потвърди, че ще приеме обратно лице по член 36, параграф 1, буква б) или в), прехвърлящата държава членка незабавно уведомява засегнатото лице за решението то да бъде прехвърлено в компетентната държава членка в писмена форма и на разбираем език, и когато е приложимо, за факта, че тя няма да разгледа молбата му за международна закрила, за сроковете за извършване на прехвърлянето и за задължението за изпълнение на решението съгласно член 17, параграф 5.

3. Когато правен съветник или друг консултант, признат или оправомощен като такъв съгласно националното право, законно представлява засегнатото лице, държавите членки могат да уведомят за решението, посочено в параграф 1, този правен съветник или консултант вместо засегнатото лице и когато е приложимо, да съобщят решението на засегнатото лице.

4. Решението по параграф 1 от настоящия член включва също информация за съществуващите средства за правна защита съгласно член 43, включително за правото да бъде поискано суспензивно действие, и за сроковете, приложими за използване на тези средства за правна защита и за извършване на прехвърлянето, като при нужда съдържа информация за това къде и на коя дата засегнатото лице трябва да се яви, ако това лице пътува до компетентната държава членка със собствени средства.

Държавите членки правят необходимото засегнатото лице да получи информация за лицата и организациите, които могат да му предоставят правна помощ, както и да му бъде съобщено за решението по параграф 1, освен ако тази информация вече е била съобщена.

5. Когато засегнатото лице не се представлява законно от правен съветник или друг консултант, признат или оправомощен като такъв съгласно националното право, държавите членки му предоставят информация относно основните елементи на решението, които включват информация за съществуващите средства за правна защита и за сроковете за използване на тези средства за правна защита, на език, който засегнатото лице разбира или за който с основание се предполага, че разбира.

Член 43

Правна защита

1. Кандидатът или друго лице по член 26, параграф 1, букви б) и в) има право на ефективна правна защита под формата на обжалване на решението за прехвърляне или на преразглеждането му от фактическа и правна страна пред съд или правораздавателен орган.

Обхватът на правната защита е ограничен до оценка на следното:

а) дали прехвърлянето ще доведе за засегнатото лице до реален риск от нечовешко или унизително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права;

б) дали след решението за прехвърляне са налице обстоятелства, които са от решаващо значение за правилното прилагане на настоящия регламент;

в) дали са нарушени членове 25—28 и член 34 в случай на лица, за които е поета отговорност съгласно член 36, параграф 1, буква а).

2. Държавите членки осигуряват срок от най-малко една, но не повече от три седмици след уведомлението за решението за прехвърляне, в който засегнатото лице може да упражни правото си на ефективна правна защита съгласно параграф 1.

3. Засегнатото лице има право да подаде молба в разумен срок след уведомлението за решението за прехвърляне, но във всички случаи не по-късно от срока, предвиден от държавите членки съгласно параграф 2, до съд или правораздавателен орган за спиране изпълнението на решението за прехвърляне до произнасянето по неговата жалба или молба за преразглеждане. Държавите членки могат да предвидят в националното си право, че искането за спиране изпълнението на решението за прехвърляне трябва да бъде подадено заедно с жалбата съгласно параграф 1. Държавите членки гарантират, че съществува ефективна правна защита, като спират прехвърлянето до вземането на решение по първата молба за спиране. Всяко решение за това дали да бъде спряно изпълнението на решението за прехвърляне се взема в срок от един месец след датата, на която компетентният съд или правораздавателен орган е получил тази молба.

Когато засегнатото лице не е упражнило правото си да поиска суспензивно действие, обжалването или преразглеждането на решението за прехвърляне не спира изпълнението на решението за прехвърляне.

В решението да не бъде спряно изпълнението на решението за прехвърляне се посочат мотивите за вземането му.

Ако е постановено суспензивно действие, съдът или правораздавателният орган се стреми да се произнесе с решение по съществото на обжалването или преразглеждането в срок от един месец след решението за постановяване на суспензивно действие.

4. Държавите членки гарантират на засегнатото лице достъп до правна помощ, а при необходимост и до езикова помощ.

5. Държавите членки гарантират предоставянето при поискване на безплатна правна помощ и представителство в процедурата по обжалване, когато засегнатото лице не е в състояние да поеме разходите за правна помощ. Държавите членки могат да предвидят, по отношение на таксите и другите разходи, че лицата, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия, свързани с правната помощ и представителството.

Държавите членки могат да предвидят, че безплатна правна помощ и представителство не се предоставят, когато според компетентния орган или според съд или правораздавателен орган обжалването или молбата за преразглеждане няма реални изгледи за успех, при условие че достъпът до правна помощ и представителство не е произволно ограничен.

Когато решението да не бъде предоставена безплатна правна помощ и представителство съгласно втора алинея е взето от орган, различен от съд или правораздавателен орган, държавите членки предвиждат ефективна правна защита за оспорване на това решение пред съд или правораздавателен орган. Когато решението бъде оспорено, правната защита е неразделна част от правната защита по параграф 1.

Държавите членки правят необходимото правната помощ и представителството да не бъдат произволно ограничени и ефективният достъп до правосъдие на засегнатото лице да не бъде възпрепятстван.

Правната помощ включва най-малко изготвяне на необходимите документи по процедурата. Правното представителство включва най-малко представителството пред съд или правораздавателен орган и може да бъде ограничено до правни съветници или консултанти, специално определени от националното право да предоставят правна помощ и представителство.

Процедурите за достъп до правна помощ и представителство се определят в националното право.

РАЗДЕЛ V

Задържане за целите на прехвърлянето

Член 44

Задържане

1. Държавите членки не задържат дадено лице единствено поради това че то е предмет на процедурата, установена с настоящия регламент.

2. Когато съществува риск от укриване или когато това се налага от съображения за защита на националната сигурност или обществения ред, държавите членки могат да задържат съответното лице, за да осигурят изпълнението на процедурите за прехвърляне в съответствие с настоящия регламент, въз основа на индивидуална оценка на положението на лицето и само доколкото задържането е пропорционално и не е възможно ефективно да бъдат приложени други, по-леки алтернативни принудителни мерки.

3. Задържането е възможно най-кратко и не надвишава времето, което с основание може да се смята за необходимо за надлежно изпълнение на необходимите административни процедури до извършването на прехвърлянето съгласно настоящия регламент.

4. По отношение на условията на задържане и гаранциите, приложими към задържаните кандидати съгласно настоящия член, се прилагат членове 11, 12 и 13 от Директива (ЕС) 2024/1346.

5. За задържането съгласно настоящия член се издава писмена заповед от административните или съдебните органи. В заповедта за задържане се посочват фактическите и правните основания за задържането. Когато задържането е разпоредено от административен орган, държавите членки осигуряват бърз съдебен контрол на законосъобразността на задържането, който се извършва служебно или по искане на кандидата, или и двете.

Член 45

Срокове за задържаните кандидати

1. Чрез дерогация от членове 39 и 41, когато дадено лице е задържано съгласно член 44, срокът за подаване на искане за поемане на отговорност или на уведомление за обратно приемане не надвишава две седмици от регистрирането на молбата за международна закрила или две седмици от получаването на положителен отговор в Евродак, когато в уведомяващата държава членка не е регистрирана нова молба.

Когато лице е задържано на етап, по-късен от регистрирането на молбата, срокът за подаване на искане за поемане на отговорност или на уведомление за обратно приемане не надвишава една седмица от датата, на която лицето е задържано.

2. Чрез дерогация от член 40, параграф 1 замолената държава членка отговаря във възможно най-кратък срок и при всички случаи в срок от една седмица от получаване на искането. Липсата на отговор в рамките на срока от една седмица се счита за приемане на искането за поемане на отговорност и поражда задължението за поемане на отговорност за лицето, включително задължението за подходяща организация за пристигането му.

3. Чрез дерогация от член 46, когато лице е задържано, прехвърлянето на това лице от прехвърлящата държава членка на компетентната държава членка се извършва веднага щом това е практически възможно и в срок от пет седмици от:

а) датата, на която искането за поемане на отговорност е прието или уведомлението за обратно приемане е потвърдено; или

б) датата, на която обжалването или преразглеждането губи суспензивното си действие в съответствие с член 43, параграф 3.

4. Когато прехвърлящата държава членка не спази сроковете за подаване на искане за поемане на отговорност или на уведомление за обратно приемане или не вземе решение за прехвърляне в срока, предвиден в член 42, параграф 1, или когато прехвърлянето не бъде извършено в петседмичния срок по параграф 3 от настоящия член, задържането на лицето не може да продължи. Членове 39, 41 и 46 продължават да се прилагат по съответния начин.

РАЗДЕЛ VI

Прехвърляне

Член 46

Подробни правила и срокове

1. Прехвърлянето на кандидат или на друго лице по член 36, параграф 1, букви б) и в) от прехвърлящата държава членка към компетентната държава членка се извършва в съответствие с националното право на прехвърлящата държава членка, след съгласуване между заинтересованите държави членки, веднага щом това бъде практически възможно и в шестмесечен срок от приемането на искането за поемане на отговорност, от потвърждаването на уведомлението за обратно приемане от друга държава членка или от окончателното решение по обжалване или преразглеждане на решение за прехвърляне със суспензивно действие в съответствие с член 43, параграф 3.

Държавите членки дават приоритет на прехвърлянето на кандидати след приемането на исканията, отправени въз основа на членове 25—28 и член 34.

Когато прехвърлянето се извършва с цел преместване, то се извършва в срока, посочен в член 67, параграф 11.

Ако прехвърлянето към компетентната държава членка се извършва чрез контролирано напускане или ескорт, държавите членки гарантират, че то се извършва по хуманен начин, в съответствие и при пълно зачитане на човешкото достойнство и други основни права.

Ако е необходимо, прехвърлящата държава членка предоставя на засегнатото лице временно удостоверение (*laissez-passer*). Комисията определя с актове за изпълнение образеца на временното удостоверение (*laissez-passer*). Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

Компетентната държава членка информира прехвърлящата държава членка, според конкретния случай, за благополучното пристигане на засегнатото лице или за това, че то не се е явило в указания срок.

2. Когато прехвърлянето не е извършено в срока, посочен в параграф 1, първа алинея, компетентната държава членка се освобождава от задълженията си да поеме отговорност за засегнатото лице или да го приеме обратно и отговорността се прехвърля върху прехвърлящата държава членка. Този срок може да бъде удължен най-много до една година, ако прехвърлянето не е могло да бъде извършено поради лишаването от свобода на засегнатото лице, или най-много до три години, след като молещата държава членка е информирала компетентната държава членка, че засегнатото лице или член на семейството, който е трябвало да бъде прехвърлен заедно със засегнатото лице, се е укрило, оказва физическа съпротива на прехвърлянето, умишлено се прави на негодно за прехвърляне или не отговаря на медицинските изисквания за прехвърлянето.

Когато засегнатото лице отново е на разположение на органите и оставащото време от срока, посочен в параграф 1, е по-малко от три месеца, прехвърлящата държава членка разполага със срок от три месеца, за да извърши прехвърлянето.

3. Когато лице е прехвърлено по погрешка или решението за прехвърляне е отменено вследствие на обжалване или преразглеждане, след като прехвърлянето е било извършено, държавата членка, извършила прехвърлянето, бързо приема обратно лицето.

4. Комисията определя с актове за изпълнение единни методи за консултирането и обмена на информация между държавите членки за целите на настоящия член, по-специално в случай на отложени или забавени прехвърляния, прехвърляния след приемане по правило, прехвърляния на ненавършили пълнолетие или на зависими лица и контролирани прехвърляния. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

Член 47

Разходи по прехвърлянето

1. В съответствие с член 20 от Регламент (ЕС) 2021/1147 на държавата членка, извършваща прехвърлянето, се изплаща финансов принос за прехвърлянето на кандидат или на друго лице по член 36, параграф 1, буква б) или в) от настоящия регламент съгласно член 46 от настоящия регламент.

2. Когато засегнатото лице трябва да бъде прехвърлено обратно в държава членка вследствие на прехвърляне по погрешка или на решение за прехвърляне, което е било отменено след обжалване или преразглеждане, след като прехвърлянето е било извършено, държавата членка, извършила първоначалното прехвърляне, поема разходите по прехвърлянето на засегнатото лице обратно на нейната територия.

3. От лицата, които са прехвърлени по силата на настоящия регламент, не се изисква да заплатят разходите по такива прехвърляния.

Член 48

Обмен на съответната информация преди извършване на прехвърляне

1. Държавата членка, извършваща прехвърлянето на кандидат или на друго лице по член 36, параграф 1, буква б) или в), предоставя на компетентната държава членка личните данни на лицето, подлежащо на прехвърляне, които са подходящи, уместни и ограничени до необходимото, с единствената цел да гарантира, че компетентните органи, в съответствие с националното право на компетентната държава членка, са в състояние да предоставят на това лице подходяща подкрепа, включително незабавни здравни грижи, необходими за защита на неговите жизненоважни интереси, за да се осигури приемственост в защитата и правата, предоставени по силата на настоящия регламент и на други приложими правни инструменти в областта на убежището. Тези данни се предоставят на компетентната държава членка в разумен срок, преди да бъде извършено прехвърлянето, за да се осигури на нейните компетентни органи достатъчно време да предприемат необходимите мерки.

2. Прехвърлящата държава членка предава на компетентната държава членка всяка информация, която е съществена с оглед на защитата на правата и непосредствените специални нужди на подлежащото на прехвърляне лице, и по-специално:

а) информация за незабавните мерки, които компетентната държава членка трябва да вземе, за да гарантира, че към специалните нужди на подлежащото на прехвърляне лице се подхожда адекватно, включително нужните незабавни здравни грижи, и ако е необходимо, всички договорености, нужни за защита на висшия интерес на детето;

б) данни за връзка на членове на семейството, роднини или други близки в приемащата държава членка, в зависимост от конкретния случай;

в) при ненавършили пълнолетие — информация относно оценката на висшия интерес на детето и относно тяхното образование;

г) когато е приложимо, преценка на възрастта на кандидата;

д) когато е приложимо, формуляра за скрининг съгласно член 17 от Регламент (ЕС) 2024/1356, включително всички доказателства, посочени във формуляра;

е) всяка друга полезна информация.

3. Обменът на информация съгласно настоящия член се осъществява само между органите, за които Комисията е уведомена в съответствие с член 52 от настоящия регламент, като се използва електронната комуникационна мрежа, създадена съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1560/2003. Обменената информация се използва само за целите, посочени в параграф 1 от настоящия член, и не се обработва допълнително.

4. С цел да се улесни обменът на информация между държавите членки, Комисията с актове за изпълнение изготвя стандартен формуляр за прехвърлянето на данните, изисквани по силата на настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 77, параграф 2.

5. Член 51, параграфи 8 и 9 се прилагат за обмена на информация съгласно настоящия член.

Член 49

Обмен на информация, която е от значение за сигурността, преди извършване на прехвърляне

За целите на прилагането на член 41, когато прехвърлящата държава членка притежава информация, сочеща, че са налице основателни причини да се счита, че кандидатът или друго лице по член 36, параграф 1, буква б) или в) представляват заплаха за националната сигурност или обществения ред в държава членка, компетентните органи на прехвърлящата държава членка информират компетентната държава членка за наличието на тази информация. Информацията се обменя между правоприлагащите органи или други компетентни органи на тези държави членки чрез подходящите канали за такъв обмен на информация.

Член 50

Обмен на здравна информация преди извършване на прехвърляне

1. Единствено с цел да бъдат предоставени медицински грижи или лечение, особено в случаите, касаещи уязвими лица, в това число лица с увреждания, възрастни хора, бременни жени, ненавършили пълнолетие и лица, които са били жертва на изтезание, изнасилване или друга сериозна форма на психологично, физическо или сексуално насилие, прехвърлящата държава членка предоставя на компетентната държава членка информация, доколкото нейният компетентен орган съгласно националното право разполага с такава, относно всички специални нужди на лицето, подлежащо на прехвърляне, включваща в някои случаи информация относно неговото физическо и психическо здравословно състояние. Тази информация се предава в общ здравен сертификат, към който се прилагат необходимите документи. Компетентната държава членка гарантира, че към тези специални нужди ще се подходи по адекватен начин, което включва по-специално основни медицински грижи, от които лицето би могло да се нуждае.

Комисията изготвя с актове за изпълнение общия здравен сертификат, посочен в първа алинея. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 77, параграф 2.

2. Прехвърлящата държава членка предава на компетентната държава членка информацията по параграф 1 само след като получи изричното съгласие на кандидата или на неговия представител или когато това предаване е необходимо за защитата на общественото здраве или обществената сигурност, или когато съответното лице е физически или юридически неспособно да даде своето съгласие, с цел защита на жизненоважните интереси на съответното лице или на друго лице. Липсата на съгласие, включително отказ да бъде дадено съгласие, не представлява пречка за извършване на прехвърлянето.

3. Обработването на лична здравна информация, посочена в параграф 1, се извършва само от медицинско лице, което съгласно националното право е задължено да пази професионална тайна, или от друго лице с еквивалентно задължение за пазене на професионална тайна.

4. Обменът на информация съгласно настоящия член се осъществява само между медицинските лица или другите лица по параграф 3. Обменената информация се използва само за целите, посочени в параграф 1, и не се обработва допълнително.

5. Комисията определя с актове за изпълнение единни методи и практически механизми за обмена на информацията по параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 77, параграф 2.

6. Член 51, параграфи 8 и 9 се прилагат за обмена на информация съгласно настоящия член.

ГЛАВА VI

Административно сътрудничество

Член 51

Обмен на информация

1. Всяка държава членка съобщава на всяка държава членка, която го поиска, личните данни относно лицето, попадащо в приложното поле на настоящия регламент, които са подходящи, уместни и ограничени до необходимото за:

а) определяне на компетентната държава членка;

б) разглеждане на молбата за международна закрила;

в) изпълнение на всяко друго задължение, произтичащо от настоящия регламент;

г) изпълнение на решение за връщане.

2. Информацията по параграф 1 включва само:

а) личните данни на съответното лице, и когато е необходимо, на членовете на неговото семейство, роднини или други близки, а именно пълно име, и когато е необходимо фамилни имена преди брака; прякори или псевдоними; настоящо и предишно гражданство; дата и място на раждане;

б) информация относно документите за самоличност и пътните документи, включително информация за номера, срок на валидност, дата на издаване, орган, издал документа и място на издаване;

в) всякаква друга информация, необходима за установяване на самоличността на съответното лице, включително биометричните данни, които съответната държава членка е снела от кандидата, по-специално за целите на член 67, параграф 8 от настоящия регламент, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1358;

г) информация относно местата на пребиваване и изминатите маршрути;

д) информация относно документите за пребиваване или визи, издадени от държава членка;

е) информация относно мястото, където е била регистрирана молбата;

ж) информация относно датата, на която е била регистрирана всяка предишна молба за международна закрила, датата, на която е била регистрирана настоящата молба, на какъв етап се намира производството и съдържанието на взетото решение, ако има такова.

3. При условие че това е необходимо за разглеждането на молбата за международна закрила, компетентната държава членка може да поиска от друга държава членка да я уведоми за мотивите, посочени от кандидата в подкрепа на молбата му, а при нужда и мотивите за всяко решение, взето по отношение на кандидата. Когато компетентната държава членка прилага член 55 от Регламент (ЕС) 2024/1348, тази държава членка може също така да поиска информация, даваща възможност на компетентните ѝ органи да установят дали са възникнали или са били представени нови елементи от кандидата. Замолената държава членка може да откаже да отговори на искането, ако съществува вероятност съобщаването на тази информация да навреди на нейните съществени интереси или на закрилата на свободите и основните права на засегнатото лице или на други лица. Кандидатът се информира предварително от молещата държава членка за конкретната искана информация и за причината за това искане.

4. Всяко искане за информация се изпраща само в контекста на индивидуална молба за международна закрила или на прехвърляне с цел преместване. Това искане се мотивира и — когато има за цел да се провери дали съществува критерий, който има вероятност да породи компетентността на замолената държава членка — посочва на кое доказателство се основава искането, включително съответната информация от достоверни източници за пътищата и начините, по които кандидатите влизат на територията на държавите членки, или на коя конкретна част от декларацията на кандидата, която може да бъде проверена, то се основава. Тази съответна информация от достоверни източници сама по себе си не е достатъчна, за да се определят отговорността и компетентността на държава членка съгласно настоящия регламент, но тя може да допринесе за оценяването на други индикации, свързани с конкретен кандидат.

5. Замолената държава членка е длъжна да отговори в срок от три седмици. Всяко забавяне в предоставянето на отговор трябва да бъде надлежно обосновано. Липсата на отговор в рамките от три седмици не освобождава замолената държава членка от задължението да отговори. Ако замолената държава членка задържи информация, показваща, че тя е компетентна, тази държава членка не може да приведе изтичането на срока, предвиден в член 39, като причина за отказа си да се съобрази с искане за поемане на отговорност. В този случай сроковете, предвидени в член 39, за подаване на искане за поемане на отговорност се удължават със срок, равен на закъснението на отговора на замолената държава членка.

6. Обменът на информация се извършва по искане на държава членка и може да стане само между органи, за чието посочване от всяка държава членка Комисията е била уведомена в съответствие с член 52, параграф 1.

7. Обменената информация може да бъде използвана само за целите, предвидени в параграф 1. Във всяка държава членка подобна информация може, в зависимост от нейния вид и от правомощията на получаващия орган, да бъде съобщена само на органите и съдилищата и правораздавателните органи, на които са предоставени функциите по:

а) определяне на компетентната държава членка;

б) разглеждане на молбата за международна закрила;

в) изпълнение на всяко друго задължение, произтичащо от настоящия регламент.

8. Държавата членка, която предава информацията, следи тя да е точна и актуализирана. Ако се окаже, че държавата членка е предала неточна информация или информация, която не е трябвало да бъде предадена, получаващите държави членки незабавно се информират за това. Те са длъжни да коригират тази информация или да я заличат.

9. Във всяка съответна държава членка предаването и получаването на обменена информация се отбелязват в личното досие на засегнатото лице и/или в регистър.

Член 52

Компетентни органи и ресурси

1. Всяка държава членка незабавно съобщава на Комисията компетентните органи, които отговарят за изпълнението на задълженията по настоящия регламент, както и всички промени, свързани с тях. Държавите членки гарантират, че тези органи разполагат с нужните човешки, материални и финансови ресурси, за да изпълняват своите задачи по отношение на прилагането на процедурите за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на дадена молба за международна закрила, по бърз и ефективен начин, и по-специално за да защитят процесуалните и основните права, да гарантират бърза процедура за събиране на членове на семейството и роднини, намиращи се в различни държави членки, да отговарят в предписаните срокове на искания за информация, искания за поемане на отговорност и уведомления за обратно приемане и ако е приложимо, да изпълняват задълженията си по част IV.

2. Комисията публикува консолидиран списък на органите, посочени в параграф 1, в *Официален вестник на Европейския съюз*. Ако списъкът бъде изменен, Комисията публикува актуализиран консолидиран списък веднъж годишно.

3. Държавите членки гарантират, че на служителите на органите, посочени в параграф 1, се осигурява необходимото обучение по прилагането на настоящия регламент.

4. С актове за изпълнение Комисията създава сигурни комуникационни канали между органите, посочени в параграф 1, и между тези органи и Агенцията в областта на убежището за предаване на информация, биометрични данни, снети в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1358, искания, уведомления, отговори и друга писмена кореспонденция и за осигуряване на автоматичното получаване от изпращачите на електронно потвърждение за доставянето им. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

Член 53

Административни договорености

1. Държавите членки могат да установяват помежду си на двустранна основа административни договорености във връзка с практическите подробности за изпълнението на настоящия регламент, за да улеснят неговото прилагане и да повишат неговата ефективност. Тези договорености могат да бъдат свързани с:

а) обмена на служители за връзка;

б) опростяването на процедурите и съкращаването на сроковете за предаване и разглеждане на исканията за поемане на отговорност или на уведомленията за обратно приемане;

в) солидарния принос, предоставен съгласно част IV.

2. Държавите членки могат също да запазят административните договорености, сключени съгласно Регламент (ЕО) № 343/2003 ([41]) и Регламент (ЕС) № 604/2013. Доколкото тези договорености са несъвместими с настоящия регламент, съответните държави членки внасят изменения в тези договорености по такъв начин, че да премахнат несъответствията.

3. Преди да сключат или изменят договореност от посочените в параграф 1, буква б), съответните държави членки се консултират с Комисията относно съвместимостта на договореността с настоящия регламент.

4. Когато Комисията счита, че договореностите по параграф 1, буква б) са несъвместими с настоящия регламент, тя уведомява в разумен срок съответните държави членки за това. Съответните държави членки предприемат всички необходими действия за изменение на съответната договореност в разумен срок по такъв начин, че да премахнат такива несъответствия.

5. Държавите членки уведомяват Комисията за всички договорености по параграф 1 и за евентуалното им денонсиране или изменение.

Член 54

Мрежа от компетентни звена

Агенцията в областта на убежището създава една или повече мрежи от компетентните органи по член 52, параграф 1 и улеснява дейността им, за да се подобрят практическото сътрудничество, включително прехвърлянията, и обменът на информация по всички въпроси, свързани с пълното прилагане на настоящия регламент, включително разработването на практически инструменти, най-добри практики и насоки.

Европейската агенция за гранична и брегова охрана и други съответни органи, служби и агенции на Съюза могат да бъдат представлявани в такива мрежи, когато това е необходимо.

ГЛАВА VII

Уреждане на спорове

Член 55

Уреждане на спорове

1. За да се улесни правилното функциониране на механизмите, създадени съгласно настоящия регламент, и за да се преодолеят трудностите при неговото прилагане, когато две или повече държави членки срещнат трудности в сътрудничеството си по настоящия регламент или в неговото прилагане помежду си, съответните държави членки провеждат незабавно консултации, по искане на една или повече от тях, с цел намиране на подходящи решения в разумен срок, в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество, заложен в член 4, параграф 3 от ДЕС.

Когато е целесъобразно, информацията за срещнатите трудности и за намереното решение може да бъде споделена с Комисията и с другите държави членки в рамките на комитета по член 77.

2. Когато не бъде намерено решение по параграф 1 или когато трудностите продължават да съществуват, една или повече от съответните държави членки могат да поискат от Комисията да проведе консултации със съответните държави членки с цел намиране на подходящи решения. Комисията провежда незабавно такива консултации. Съответните държави членки участват активно в консултациите. Държавите членки и Комисията вземат всички подходящи мерки за бързо разрешаване на въпроса. Комисията може да приема препоръки, отправени към съответните държави членки, в които се посочват мерките, които трябва да бъдат предприети, и съответните срокове.

([41]) Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна (ОВ L 50, 25.2.2003 г., стр. 1).

Когато е целесъобразно, информацията за срещнатите трудности, за отправените препоръки и за намереното решение може да бъде споделена с другите държави членки в рамките на комитета по член 77.

Процедурата, предвидена в настоящия член, не засяга сроковете, определени в настоящия регламент по отделни случаи.

3. Настоящият член не засяга правомощията на Комисията да контролира прилагането на правото на Съюза съгласно членове 258 и 260 от ДФЕС. Той не засяга възможността съответните държави членки да отнесат спора си до Съда на Европейския съюз в съответствие с член 273 от ДФЕС или възможността за всяка държава членка да отнесе въпроса до Съда в съответствие с член 259 от ДФЕС.

ЧАСТ IV

СОЛИДАРНОСТ

ГЛАВА I

Механизъм за солидарност

Член 56

Годишен солидарен резерв

1. Годишният солидарен резерв, който включва приноса, определен в акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57, за който държавите членки са поели ангажимент по време на заседанието на Форума на високо равнище, служи като основен инструмент за солидарна реакция за държавите членки, подложени на миграционен натиск, въз основа на нуждите, установени в предложението на Комисията, посочено в член 12.

2. Годишният солидарен резерв се състои от следните видове мерки за солидарност, които се считат за равностойни:

а) преместване в съответствие с членове 67 и 68:

i) на кандидати за международна закрила;

ii) когато е договорено двустранно между съответната допринасяща и ползваща се държава членка, на лица, на които е предоставена международна закрила, които са получили международна закрила по-малко от три години преди приемането на акта за изпълнение, посочен в член 57;

б) финансовия принос, предоставян от държавите членки, който е основно насочен към действия в държавите членки, свързани с областта на миграцията, приемането, убежището, реинтеграцията преди заминаването, управлението на границите и оперативната подкрепа, и който може също така да предоставя подкрепа за действия във или по отношение на трети държави, които биха могли да имат пряко въздействие върху миграционните потоци по външните граници на държавите членки или могат да подобрят системите за убежище, приемане и миграция на съответната трета държава, включително програмите за подпомагане на доброволното връщане и реинтеграцията, в съответствие с член 64;

в) алтернативни мерки за солидарност в областта на миграцията, приемането, убежището, връщането и реинтеграцията и управлението на границите, с акцент върху оперативната подкрепа, изграждането на капацитет, услугите, подкрепата за персонала, съоръженията и техническото оборудване в съответствие с член 65.

Такива действия във или по отношение на трети държави се изпълняват от ползващите се държави членки в съответствие с обхвата и целите на настоящия регламент и на Регламент (ЕС) 2021/1147.

3. Финансовият принос, посочен в параграф 2, буква б), за проекти в трети държави се съсредоточава по-специално върху:

а) повишаване на капацитета за предоставяне на убежище и приемане в трети държави, включително чрез укрепване на човешкия и институционалния експертен опит и капацитет;

б) насърчаване на законната миграция и добре управляваната мобилност, включително чрез укрепване на двустранните, регионалните и международните партньорства в областта на миграцията, принудителното разселване, законните пътища за миграция и партньорствата за мобилност;

в) предоставяне на помощ за подпомагане на доброволното връщане и програмите за трайна реинтеграция на завръщащите се мигранти и техните семейства;

г) намаляване на уязвимостта, причинена от трафика на мигранти и контрабандата на хора, както и програмите за борба срещу трафика и срещу контрабандата;

д) подкрепа за ефективни и основани на правата на човека политики в областта на миграцията.

Член 57

Акт за изпълнение на Съвета за установяване на годишния солидарен резерв

1. Въз основа на предложението на Комисията, посочено в член 12, и в съответствие с процеса на поемане на ангажименти, извършен на Форума на високо равнище, посочен в член 13, Съветът приема на годишна основа преди края на всяка календарна година акт за изпълнение с цел установяване на годишния солидарен резерв, включително на референтния брой на изискваните премествания и финансов принос за годишния солидарен резерв на равнището на Съюза, и установяване на конкретните ангажименти, които всяка държава членка е поела за всеки вид солидарен принос, посочен в член 56, параграф 2, по време на срещата на Форума на високо равнище, посочен в член 13. Съветът приема акта за изпълнение, посочен в настоящия параграф, с квалифицирано мнозинство. Съветът може да измени с квалифицирано мнозинство предложението на Комисията, посочено в член 12.

2. Когато е необходимо, в акта за изпълнение на Съвета, посочен в параграф 1 от настоящия член, се определя и индикативният процент от годишния солидарен резерв, който може да бъде предоставен на държавите членки, подложени на миграционен натиск в резултат на голям брой пристигания, произтичащи от повтарящи се сваляния на лица на брега след операции по търсене и спасяване, като се вземат предвид географските особености на съответните държави членки. В него може също така да се определят други форми на солидарност, както е определено в член 56, параграф 2, буква в), в зависимост от нуждите от такива мерки, произтичащи от специфичните предизвикателства в областта на миграцията в съответните държави членки.

3. По време на заседанието на Форума на високо равнище, посочено в член 13, държавите членки стигат до заключение относно общ референтен брой за всяка мярка за солидарност в годишния солидарен резерв, въз основа на предложението на Комисията, посочено в член 12. По време на това заседание държавите членки също така поемат ангажимент за своя принос към годишния солидарен резерв в съответствие с параграф 4 от настоящия член и задължителния справедлив дял, изчислен съгласно референтния ключ, определен в член 66.

4. При прилагането на параграф 3 от настоящия член държавите членки имат пълна свобода на преценка при избора между видовете мерки за солидарност, изброени в член 56, параграф 2, или на съчетание от тях. Държавите членки, които поемат ангажимент за алтернативни мерки за солидарност, посочват финансова стойност на такива мерки въз основа на обективни критерии. Когато алтернативните мерки за солидарност не са определени в предложението на Комисията, посочено в член 12, държавите членки все пак могат да поемат ангажимент за такива мерки. В случай че ползващите се държави членки не са поискали такива мерки през дадена година, те се преобразуват във финансов принос.

Член 58

Информация относно намерението да се използва годишния солидарен резерв от държава членка, за която в решение на Комисията е установено, че е подложена на миграционен натиск

1. Държава членка, за която в решение по член 11 е установено, че е подложена на миграционен натиск, може, след приемането на акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57, да информира Комисията и Съвета, когато възнамерява да използва годишния солидарен резерв. Комисията информира Европейския парламент за това.

2. Съответната държава членка включва информация относно вида и равнището на мерките за солидарност, както са посочени в член 56, параграф 2, необходими за справяне със ситуацията, включително, когато е уместно, всяко използване на компонентите на постоянния инструментариум на ЕС за подкрепа в областта на миграцията. Когато тази държава членка има намерение да използва финансов принос, съответната държава членка посочва и съответните разходни програми на Съюза.

3. След получаване на информацията, посочена в параграф 2, съответната държава членка има достъп до годишния солидарен резерв в съответствие с член 60. Координаторът на ЕС в областта на солидарността незабавно и във всеки случай в срок от 10 дни от получаването на информацията свиква Форума техническо равнище, за да приведе в действие мерките за солидарност.

Член 59

Уведомление относно нуждата да се използва годишния солидарен резерв от държава членка, която самата се счита за подложена на миграционен натиск

1. Когато за дадена държава членка не е установено в решение по член 11, че е подложена на миграционен натиск, но тя самата се счита за подложена на миграционен натиск, тя уведомява Комисията за своята нужда да използва годишния солидарен резерв и уведомява Съвета за това. Комисията уведомява Европейския парламент за това.

2. Уведомлението, посочено в параграф 1, включва:

а) надлежна обосновка за наличието и степента на миграционния натиск в уведомяващата държава членка, включително актуализирани данни за показателите, посочени в член 9, параграф 3, буква а);

б) информация относно вида и равнището на мерките за солидарност, както са посочени в член 56, необходими за справяне със ситуацията, включително, когато е уместно, всяко използване на компонентите на постоянния инструментариум на ЕС за подкрепа в областта на миграцията, и когато съответната държава членка има намерението да използва финансов принос, определяне на съответните разходни програми на Съюза;

в) описание на начина, по който годишният солидарен резерв би могъл да стабилизира положението;

г) как съответната държава членка възнамерява да се справи с всички възможни установени уязвимости в областта на отговорността, подготвеността или устойчивостта.

3. Агенцията в областта на убежището, Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Агенцията на Европейския съюз за основните права, както и съответната държава членка, при поискване от Комисията подпомагат Комисията при изготвянето на оценка на миграционния натиск.

4. Комисията извършва експедитивно оценка на уведомлението, като взема предвид информацията, посочена в членове 9 и 10, дали за уведомяващата държава членка е установено в решението по член 11, че е изложена на риск от миграционен натиск, цялостното положение в Съюза, ситуацията в уведомяващата държава членка през предходните 12 месеца и нуждите, изразени от уведомяващата държава членка, и приема решение дали счита държавата членка за подложена на миграционен натиск. Когато Комисията реши, че тази държава членка е подложена на миграционен натиск, съответната държава членка става ползваща се държава членка, освен ако ѝ бъде отказан достъп до годишния солидарен резерв в съответствие с параграф 6 от настоящия член.

5. Комисията предава без забавяне своето решение на съответната държава членка, на Европейския парламент и на Съвета.

6. Когато в решението на Комисията се установява, че уведомяващата държава членка е подложена на миграционен натиск, координаторът на ЕС в областта на солидарността свиква Форума на техническо равнище без забавяне и в срок от две седмици от предаването на решението на Комисията на съответната държава членка, на Европейския парламент и на Съвета за привеждане в действие на мерките за солидарност. Координаторът на ЕС в областта на солидарността свиква Форума на техническо равнище, освен ако Комисията прецени или Съветът реши чрез акт за изпълнение, приет в срок от две седмици от предаването на решението на Комисията на съответната държава членка, на Европейския парламент и на Съвета, че в годишния солидарен резерв няма достатъчен капацитет за съответната държава членка да може да се ползва от годишния солидарен резерв или че са налице други обективни причини, поради които тази държава членка не може да се ползва от годишния солидарен резерв.

7. Ако Съветът реши, че в годишния солидарен резерв няма достатъчен капацитет, се прилага член 13, параграф 4 и Форумът на високо равнище се свиква не по-късно от една седмица след решението на Комисията.

В случай на решение на Комисията, с което се отхвърля искане на държава членка да бъде счетена за подложена на миграционен натиск, уведомяващата държава членка може да представи на Комисията и на Съвета ново уведомление с допълнителна относима информация.

Член 60

Привеждане в действие и координация на солидарния принос

1. В рамките на Форума на техническо равнище държавите членки си сътрудничат помежду си и с Комисията, за да се гарантира ефективно и ефикасно привеждане в действие на солидарния принос в годишния солидарен резерв за съответната година по балансиран и навременен начин, като вземат предвид установените и оценени нужди и наличния солидарен принос.

2. Координаторът на ЕС в областта на солидарността, като взема предвид развитието на миграционната ситуация, координира привеждането в действие на солидарния принос, за да се гарантира балансирано разпределение на наличния солидарен принос между ползващите се държави членки.

3. С изключение на изпълнението на финансов принос, при привеждането в действие на набелязаните мерки за солидарност държавите членки изпълняват поетите от тях ангажименти за солидарен принос, посочен в член 56, за дадена година преди края на същата година, без да се засягат член 65, параграф 3 и член 67, параграф 12.

Допринасящите държави членки изпълняват своите ангажименти пропорционално на общия си ангажимент към годишния солидарен резерв за дадена година преди края на годината.

Държавите членки, на които е предоставено пълно приспадане на солидарния принос в съответствие с член 61 или 62, или когато самите те са ползващи се държави членки съгласно член 58, параграф 1 и член 59, параграф 4, не са длъжни да изпълняват за дадена година поетите от тях ангажименти за солидарен принос, посочен в член 56, параграф 2.

От допринасящите държави членки не се изисква да изпълняват ангажиментите си, поети съгласно член 56, параграф 2, или да прилагат компенсация на отговорността съгласно член 63 по отношение на ползваща се държава членка, когато в решение, както е посочено в член 11 или член 59, параграф 4, Комисията е установила системни недостатъци в тази ползваща се държава членка по отношение на правилата, установени в част III от настоящия регламент, които биха могли да доведат до сериозни отрицателни последици за функционирането на настоящия регламент.

4. В хода на първото заседание на Форума на техническо равнище в рамките на годишния цикъл допринасящите и ползващите се държави членки могат да изразят разумни предпочитания, с оглед на установените нужди, за профилите на наличните кандидати за преместване и потенциалното планиране на изпълнението на техния солидарен принос, като вземат предвид необходимостта от спешни действия за ползващите се държави членки.

Координаторът на ЕС в областта на солидарността улеснява взаимодействието и сътрудничеството между държавите членки по тези аспекти.

При извършване на премествания държавите членки обръщат първостепенно внимание на преместването на уязвими лица.

5. Органите, службите и агенциите на Съюза, компетентни в сферата на убежището, и на управлението на границите и миграцията, предоставят при поискване и в рамките на съответните си мандати подкрепа за държавите членки и Комисията с цел да се гарантира правилното прилагане и функциониране на настоящата част. Тази подкрепа може да бъде под формата на анализи, експертен опит и оперативна подкрепа. Координаторът на ЕС в областта на солидарността координира всяка помощ от експерти или екипи, разположени от Агенцията в областта на убежището или от Европейската агенция за гранична и брегова охрана или от друг орган, служба или агенция на Съюза, във връзка с привеждането в действие на солидарния принос.

6. През януари всяка година считано от 2025 г. и нататък, държавите членки потвърждават пред координатора на ЕС в областта на солидарността равнищата на всяка мярка за солидарност, която е изпълнена през предходната година.

Член 61

Приспадане на солидарен принос в случаи на миграционен натиск

1. Държава членка, за която в решение по член 11 е установено, че е подложена на миграционен натиск, или която самата се счита за подложена на миграционен натиск и която не е използвала годишния солидарен резерв в съответствие с член 58 или уведомила за нуждата да използва годишния солидарен резерв в съответствие с член 59, може по всяко време да поиска частично или пълно приспадане на поетите от нея ангажименти за принос, определени в акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57.

Съответната държава членка представя искането си на Комисията. Съответната държава членка предава искането си на Съвета за сведение.

2. Ако молещата държава членка, посочена в параграф 1 от настоящия член, е държава членка, за която в решение по член 11 не е установено, че е подложена на миграционен натиск, но тя самата се счита за подложена на миграционен натиск, тази държава членка включва в искането си:

а) описание на това как пълното или частичното приспадане на ангажимента ѝ за принос би могло да спомогне за стабилизиране на положението;

б) дали ангажиментът за принос би могъл да бъде заменен с друг вид солидарен принос;

в) как тази държава членка ще се справи с всички евентуални установени уязвимости в областта на отговорността, подготвеността или устойчивостта;

г) надлежна обосновка за наличието и степента на миграционния натиск в молещата държава членка.

При оценката на това искане Комисията взема предвид и информацията, посочена в членове 9 и 10.

3. Комисията информира Съвета за своята оценка на искането в срок от четири седмици след получаване на искането, представено в съответствие с настоящия член. Комисията също така информира Европейския парламент за тази оценка.

4. След като получи оценката на Комисията, Съветът приема акт за изпълнение, за да определи дали на държавата членка се разрешава дерогация от акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57.

Член 62

Приспадане на солидарен принос в значими миграционни ситуации

1. Държава членка, за която в решение по член 11 е установено, че е изправена пред значима миграционна ситуация, или която самата се счита за изправена пред значима миграционна ситуация, може по всяко време да поиска частично или пълно приспадане на поетите от нея ангажименти за принос, определени в акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57.

Съответната държава членка представя искането си на Комисията. Съответната държава членка предава искането си на Съвета за сведение.

2. Когато за молещата държава членка е установено в решение по член 11, че е изправена пред значима миграционна ситуация, искането включва:

а) описание на това как пълното или частичното приспадане на ангажимента ѝ за принос би могло да спомогне за стабилизиране на положението;

б) дали ангажиментът за приносът, би могъл да бъде заменен с друг вид солидарен принос;

в) как тази държава членка ще се справи с всички евентуални установени уязвимости в областта на отговорността, подготвеността или устойчивостта;

г) надлежна обосновка, отнасяща се до областта на системата за убежище, приемане и миграция, в която е достигнат капацитетът, и относно начина, по който достигането на пределите на капацитета на тази държава членка в конкретната област се отразява на нейната способност да изпълни поетия от нея ангажимент.

3. Когато за молещата държава членка не е установено в решение по член 11, че е изправена пред значима миграционна ситуация, но тя самата се счита за изправена пред значима миграционна ситуация, искането включва, в допълнение към информацията по параграф 2 от настоящия член, също и надлежна обосновка на значимостта на миграционната ситуация в молещата държава членка. При оценката на това искане Комисията взема предвид също информацията, посочена в членове 9 и 10, и дали в решението по член 11 е установено, че държавата членка е изложена на риск от миграционен натиск.

4. Комисията уведомява Съвета за своята оценка на искането в срок от четири седмици след получаване на искането, представено в съответствие с настоящия член. Комисията също така уведомява Европейския парламент за тази оценка.

5. След като получи оценката на Комисията, Съветът приема акт за изпълнение, за да определи дали на държавата членка се разрешава дерогация от акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57.

Член 63

Компенсация на отговорността

1. Когато ангажиментите за преместване към годишния солидарен резерв, определен в акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57, са равни на или надвишават 50 % от броя, определен в предложението на Комисията, посочено в член 12, ползващата се държава членка може да поиска от другите държави членки да поемат отговорност за разглеждането на молбите за международна закрила, за които ползващата се държава членка е определена за компетентна, вместо за премествания в съответствие с процедурата, предвидена в член 69.

2. Допринасяща държава членка може да заяви на ползващи се държави членки готовността си да поеме отговорност за разглеждането на молби за международна закрила, за които ползваща се държава членка е била определена за компетентна, вместо за премествания:

а) когато прагът, определен в параграф 1, е достигнат; или

б) когато допринасящата държава членка е поела ангажимент за 50 % или повече от задължителния си справедлив дял за годишния солидарен резерв, определен в акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57, като премествания.

Когато допринасяща държава членка е изразила такава готовност и ползващата се държава членка е съгласна, ползващата се държава членка прилага процедурата, предвидена в член 69.

3. Допринасящите държави членки поемат отговорност за молбите за международна закрила, за които ползващата се държава членка е определена за компетентна, до по-високата от двете стойности, посочени в буква а) и б от настоящия параграф, когато след заседанието на Форума на високо равнище, свикан в съответствие с член 13, параграф 4, ангажиментите за преместване в годишния солидарен резерв, определен в акта за изпълнение на Съвета, посочен в член 57, са:

а) под броя, посочен в член 12, параграф 2, буква а); или

б) под 60 % от референтния брой, използван за изчисляване на задължителния справедлив дял на всяка държава членка за преместване с цел установяване на годишния солидарен резерв в съответствие с член 57.

4. Параграф 3 от настоящия член се прилага и когато ангажиментите, които трябва да бъдат изпълнени през дадена година, са под по-високата от двете стойности, посочени в буква а) или б) от посочения параграф, в резултат на пълни или частични приспадания, предоставени в съответствие с член 61 или 62, или поради това, че ползващите се държави членки, както е посочено в член 58, параграф 1 и член 59, параграф 4, не са длъжни да изпълнят поетите от тях ангажименти за солидарен принос за дадена година.

5. Допринасяща държава членка, която не е изпълнила ангажиментите си или не е приела премествания съгласно член 67, параграф 9, равни на поетия от нея ангажимент за премествания, както е посочено в член 57, параграф 3, до края на съответната година, по искане на ползващата се държава членка поема отговорност за молбите за международна закрила, за които ползващата се държава членка е била определена за компетентна, до броя на преместванията, за които е поет ангажимент в съответствие с член 57, параграф 3, възможно най-скоро след края на дадена година.

6. Допринасящата държава членка определя индивидуалните молби, за които поема отговорност съгласно параграфи 2 и 3 от настоящия член, и информира ползващата се държава членка, като използва електронната комуникационна мрежа, създадена съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1560/2003.

Допринасящата държава членка става държава членка, компетентна за определените молби, и посочва своята компетентност съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1358.

7. Държавите членки не са задължени да поемат отговорност съгласно параграф 6, първа алинея от настоящия член отвъд своя справедлив дял, изчислен съгласно референтния ключ, предвиден в член 66.

8. Настоящият член се прилага само когато:

а) кандидатът не е непридружен ненавършил пълнолетие;

б) ползващата се държава членка е била определена като компетентна въз основа на критериите, предвидени в членове 29—33;

в) срокът за прехвърляне, предвиден в член 39, параграф 1, все още не е изтекъл;

г) кандидатът не се е укрил от допринасящата държава членка;

д) засегнатото лице не се ползва с международна закрила;

е) засегнатото лице не е прието лице.

9. Допринасящата държава членка може да прилага настоящия член по отношение на граждани на трети държави или лица без гражданство, чиито молби са били окончателно отхвърлени в ползващата се държава членка. Прилагат се членове 55 и 56 от Регламент (ЕС) 2024/1348.

Член 64

Финансов принос

1. Финансовият принос се състои от трансфери на суми от допринасящите държави членки към бюджета на Съюза и съставлява външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ([42]). Финансовият принос се използва за целите на изпълнението на действията на годишния солидарен резерв, посочени в член 56, параграф 2, буква б) от настоящия член.

2. Ползващите се държави членки определят действията, които могат да бъдат финансирани чрез финансовия принос, посочен в параграф 1 от настоящия член, и ги представят на Форума на техническо равнище. Комисията поддържа тясна връзка с ползващите се държави членки с оглед да се гарантира, че тези действия съответстват на целите, определени в член 56, параграф 2, буква б) и в член 56, параграф 3. Координаторът на ЕС в областта на солидарността поддържа опис на действията и го предоставя чрез Форума на техническо равнище.

3. Комисията приема акт за изпълнение относно правилата за използването на финансовия принос. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2.

4. Когато посочената в член 57, параграф 1 от настоящия регламент сума не е изцяло разпределена, останалата сума може да бъде добавена към сумата, посочена в член 10, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1147.

5. Държавите членки докладват на Комисията и на Форума на техническо равнище относно напредъка в изпълнението на действията, финансирани чрез финансов принос съгласно настоящия член.

6. Комисията включва в доклад си, посочен в член 9, информация относно изпълнението на действията, финансирани чрез финансов принос съгласно настоящия член, включително по въпроси, които биха могли да засегнат изпълнението и всички мерки, предприети за справяне с тях.

Член 65

Алтернативни мерки за солидарност

1. Ангажименти под формата на алтернативни мерки за солидарност се основават на конкретно искане на ползващата се държава членка. Тези приноси се считат за финансова солидарност и тяхната конкретна стойност се определя съвместно и по реалистичен начин от съответните допринасящи и ползващи се държави членки и се съобщава на координатора на ЕС в областта на солидарността, преди тези приноси да бъдат изпълнени.

([42]) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

2. Държавите членки предоставят алтернативни мерки за солидарност само в допълнение към и без да дублират мерките, предоставяни от операции на органите, службите и агенциите на Съюза или от финансиране от Съюза в областта на управлението на убежището и миграцията в ползващите се държави членки, като същевременно избягват да ги дублират. Държавите членки предоставят алтернативни мерки за солидарност само в допълнение към това, за което се изисква да допринесат чрез органите, службите и агенциите на Съюза.

3. Ползващите се и допринасящите държави членки приключват изпълнението на договорените алтернативни мерки за солидарност, дори ако съответните актове за изпълнение са изтекли.

Член 66

Референтен ключ

Делът на посочения в член 57, параграф 3 солидарен принос, който трябва да бъде предоставен от всяка държава членка, се изчислява с помощта на формулата, определена в приложение I, и се основава на следните критерии за всяка държава членка съгласно последните налични данни на Евростат:

а) брой на населението (коефициент на тежест 50 %);

б) общ БВП (коефициент на тежест 50 %).

ГЛАВА II

Процедурни изисквания

Член 67

Процедура преди преместването

1. Процедурата, описана в настоящия член, се прилага за преместването на лица, посочено в член 56, параграф 2, буква а).

2. Преди да приложи процедурата, описана в настоящия член, ползващата се държава членка се уверява, че не съществуват основателни причини да се счита, че засегнатото лице представлява заплаха за вътрешната сигурност. Ако съществуват основателни причини да се счита, че лицето представлява заплаха за вътрешната сигурност преди или по време на процедурата, предвидена в настоящия член, включително когато е установено наличие на заплаха за вътрешната сигурност в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) 2024/1356, ползващата се държава членка не прилага или незабавно прекратява процедурата, предвидена в настоящия член. Ползващата се държава членка изключва засегнатото лице от всякакво бъдещо преместване или прехвърляне към която и да е държава членка. Когато засегнатото лице е кандидат за международна закрила, ползваща се държава членка е компетентната държава членка по смисъла на член 16, параграф 4 от настоящия регламент.

3. Когато следва да бъде извършено преместване, ползващата се държава членка идентифицира лицата, които могат да бъдат преместени. По искане на ползващата се държава членка Агенцията в областта на убежището подпомага ползващата се държава членка при идентифицирането на лицата, които трябва да бъдат преместени, и при намирането на съответствията им с държавите членки на преместване в съответствие с член 2, параграф 1, буква к) от Регламент (ЕС) 2021/2303.

Държавата членка взема предвид, когато е приложимо, съществуването на значими връзки, като например връзки, основаващи се на съображения от семеен или културен характер, между засегнатото лице и държавата членка на преместване. За тази цел ползващата се държава членка дава на лицата, които трябва да бъдат преместени, възможността да представят информация за съществуването на значими връзки с конкретни държави членки и да представят съответната информация и документация с оглед определянето на тези връзки. Тази възможност не означава право на избор на конкретна държава членка на преместване съгласно настоящия член.

4. За целите на идентифицирането на лица, които трябва да бъдат преместени, и на намирането на съответствията им с държавите членки на преместване, ползващите се държави членки могат да използват инструменти, разработени от координатора на ЕС в областта на солидарността.

Кандидатите, които нямат значими връзки с никоя държава членка, се разпределят справедливо между останалите държави членки на преместване.

Когато идентифицираното за преместване лице се ползва с международна закрила, засегнатото лице се премества едва след като това лице даде писмено съгласие да бъде преместено.

5. Когато трябва да се извърши преместване, ползващата се държава членка информира лицата, посочени в параграф 1 от настоящия член, за процедурата, предвидена в настоящия член и член 68, както и, когато е приложимо, за задълженията по член 17, параграфи 3, 4 и 5 и за последиците от неспазването, предвидени в член 18.

Първата алинея от настоящия параграф не се прилага по отношение на кандидати, за които ползващата се държава членка може да бъде определена като компетентната държава членка съгласно критериите, посочени в членове 25—28 и член 34, с изключение на член 25, параграф 5. Такива кандидати не отговарят на условията за преместване.

6. Държавите членки гарантират, че членовете на семейството се преместват на територията на същата държава членка.

7. В случаите, посочени в параграфи 2 и 3, ползващата се държава членка предава на държавата членка на преместване възможно най-бързо цялата съответна информация и документи относно засегнатото лице, като използва стандартен формуляр, с цел, наред с другото, да даде възможност на органите на държавата членка на преместване да проверят дали има основания да се счита, че засегнатото лице представлява заплаха за вътрешната сигурност.

8. Държавата членка на преместване разглежда информацията, предадена от ползващата се държава членка съгласно параграф 7, и се уверява, че не съществуват основателни причини да се счита, че засегнатото лице представлява заплаха за вътрешната сигурност. Държавата членка на преместване може да реши да провери тази информация чрез индивидуално интервю със засегнатото лице. Засегнатото лице бива информирано надлежно за естеството и целта на такова интервю. Индивидуалното интервю се провежда в сроковете, предвидени в параграф 9.

9. Когато не съществуват основателни причини да се счита, че засегнатото лице представлява заплаха за вътрешната сигурност, държавата членка на преместване потвърждава, че ще премести засегнатото лице в срок от една седмица от получаването на съответната информация от ползващата се държава членка.

Когато при проверките бъде потвърдено, че съществуват основателни причини да се счита, че засегнатото лице представлява заплаха за вътрешната сигурност, държавата членка на преместването уведомява ползващата се държава членка в срок от една седмица от получаването на съответната информация от тази държава членка за естеството на сигнала от всяка релевантна база данни и за основните елементи за такъв сигнал. В такива случаи преместването на засегнатото лице не се извършва.

В изключителни случаи, когато може да бъде доказано, че разглеждането на информацията е особено сложен процес или че в същото време трябва да бъдат проверени голям брой случаи, държавата членка на преместването може да отговори след едноседмичния срок, упоменат в първа и втора алинея, но при всички случаи в срок от две седмици. В такива ситуации държавата членка на преместването съобщава на ползващата се държава членка за решението си да отложи отговора в първоначалния едноседмичен срок.

Бездействието в едноседмичния срок по първа и втора алинея или двуседмичния срок по трета алинея е равносилно на потвърждаване на получаването на информацията и води до задължение за преместване на засегнатото лице, включително задължение за осигуряване на подходяща организация за пристигането му.

10. Ползващата се държава членка взема решение за прехвърляне в срок от една седмица след потвърждението от страна на държавата членка на преместване. Тя незабавно уведомява писмено засегнатото лице за решението да го прехвърли в тази държава членка — най-късно два дни преди прехвърлянето в случай на кандидати и една седмица преди прехвърлянето в случай на лица, на които е предоставена международна закрила.

Когато лицето, което трябва да бъде преместено, е кандидат, то спазва решението за преместване.

11. Прехвърлянето на засегнатото лице от ползващата се държава членка в държавата членка на преместване се извършва в съответствие с националното право на ползващата се държава членка, след съгласуване между заинтересованите държави членки, веднага щом това бъде практически възможно и в срок от 4 седмици след потвърждението на държавата членка на преместване или след окончателното решение по обжалване или преразглеждане на решение за прехвърляне със суспензивно действие в съответствие с член 43, параграф 3.

12. Ползващите се държави членки и държавите членки на преместване продължават процеса на преместване дори след изтичането на срока за изпълнение или на срока на действие на актовете за изпълнение на Съвета, посочени в членове 57, 61 и 62.

13. По отношение на процедурата за преместване се прилагат *mutatis mutandis* член 42, параграфи 3, 4 и 5, членове 43 и 44, член 46, параграфи 1 и 3, член 47, параграфи 2 и 3 и членове 48 и 50.

Ползващата се държава членка, извършваща прехвърлянето на лице, на което е предоставена международна закрила, предава на държавата членка на преместване цялата информация, посочена в член 51, параграф 2, на която се основава молбата на лицето, на което е предоставена международна закрила, както и основанията за всички решения, взети по отношение на лицето, на което е предоставена международна закрила.

14. Комисията установява с актове за изпълнение единни методи за подготвянето и подаването на информация и документи за целите на преместването. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 77, параграф 2. В подготовка на тези актове за изпълнение Комисията може да проведе консултации с Агенцията в областта на убежището.

Член 68

Процедура след преместването

1. Държавата членка на преместване уведомява ползващата се държава членка, Агенцията в областта на убежището и координатора на ЕС в областта на солидарността за благополучното пристигане на засегнатото лице или за това, че то не се е явило в указания срок.

2. Когато държавата членка на преместване е преместила кандидат, за когото компетентната държава членка все още не е определена, държавата членка на преместване прилага процедурите, описани в част III, с изключение на член 16, параграф 2, член 17, параграфи 1 и 2, член 25, параграф 5, член 29, член 30 и член 33, параграфи 1 и 2.

Когато не може да бъде определена компетентна държава членка по първа алинея от настоящия параграф, държавата членка на преместване е компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила.

Държавата членка на преместване посочва своята компетентност в Евродак съгласно член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1358.

3. Когато кандидат, за когото ползващата се държава членка е била преди това определена за компетентна на основания, различни от критериите по член 67, параграф 5, втора алинея, е бил преместен, компетентността за разглеждане на молбата за международна закрила се прехвърля на държавата членка на преместване.

Компетентността за разглеждане на всякакви допълнителни сведения или всяка последваща молба на засегнатото лице в съответствие с членове 55 и 56 от Регламент (ЕС) 2024/1348 също се прехвърля на държавата членка на преместване.

Държавата членка на преместване посочва своята компетентност в Евродак съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1358.

4. Когато е било преместено лице, на което е предоставена международна закрила, държавата членка на преместване автоматично предоставя статут на международна закрила, като зачита статут, предоставен от ползващата се държава членка.

Член 69

Процедура за компенсация на отговорността съгласно член 63, параграфи 1 и 2

1. Когато ползваща се държава членка поиска друга държава членка да поеме отговорност за разглеждането на редица молби за международна закрила съгласно член 63, параграфи 1 и 2, тя предава искането си на допринасящата държава членка и включва броя на молбите за международна закрила, за които трябва да бъде поета отговорност, вместо преместванията.

2. Допринасящата държава членка отговаря на искането в срок от 30 дни от получаване на това искане.

Допринасящата държава членка може да реши да приеме да поеме отговорност за разглеждането на по-малък брой молби за международна закрила, отколкото е поискано от ползващата се държава членка.

3. Държавата членка, която е приела искане съгласно параграф 2 от настоящия член, определя индивидуалните молби за международна закрила, за които поема отговорност, и посочва своята компетентност съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1358.

Член 70

Други задължения

Държавите членки държат Комисията, по-специално координатора на ЕС в областта на солидарността, в течение за прилагането на мерките за солидарност, включително мерките за сътрудничество с трета държава.

ГЛАВА III

Финансова подкрепа, предоставена от Съюза

Член 71

Финансова подкрепа

В съответствие с принципа на солидарност и на справедливо разпределение на отговорностите подкрепата за финансиране след преместване съгласно глави I и II от настоящата част се привежда в действие в съответствие с член 20 от Регламент (ЕС) 2021/1147.

ЧАСТ V

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 72

Сигурност на данните и защита на данните

1. Настоящият регламент не засяга правото на Съюза относно защитата на личните данни, по-специално регламенти (ЕС) 2016/679 и (ЕС) 2018/1725 ([43]) на Европейския парламент и на Съвета и Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета ([44]).

2. Държавите членки въвеждат необходимите технически и организационни мерки, за да гарантират сигурността на личните данни, обработвани съгласно настоящия регламент, и по-специално за да предотвратят незаконния или неразрешен достъп или разкриване, промяна или загуба на обработваните лични данни.

3. Компетентният надзорен орган или органи на всяка държава членка следят по независим начин за законосъобразността на обработването на личните данни от органите по член 52 на съответната държава членка, в съответствие с националното право.

Член 73

Поверителност

Държавите членки гарантират, че органите по член 52 са обвързани от правилата за поверителност, предвидени в националното право, във връзка с всяка информация, която получават в хода на своята работа.

([43]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

([44]) Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

Член 74

Санкции

Държавите членки определят правилата относно санкциите, включително административните или наказателноправните санкции в съответствие с националното право, приложими за нарушения на разпоредбите на настоящия регламент, и предприемат всички необходими мерки за осигуряване на тяхното прилагане. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 75

Изчисляване на сроковете

Сроковете, предвидени в настоящия регламент, се изчисляват по следния начин:

а) срок, изразен в дни, седмици или месеци, се изчислява от момента на настъпване на дадено събитие или извършване на дадено действие; денят, в който настъпи това събитие или бъде извършено това действие, не се включва в този срок;

б) срок, изразен в седмици или месеци, приключва с изтичането на деня от последната седмица или месец от този период, който е със същото наименование или число като деня от седмицата или съответно месеца, в който е настъпило събитието или е било извършено действието, от което се изчислява срокът, в който е настъпило събитието или е било извършено действието, от който се брои срокът;

в) при срок, изразен в месеци, ако в последния месец от срока липсва датата, на която той трябва да изтече, срокът изтича в полунощ на последния ден от този последен месец;

г) в сроковете се включват съботните и неделните дни и официалните празници в съответната държава членка; ако даден срок изтича в събота, неделя или на официален празник, за последния ден от срока се счита следващият работен ден.

Член 76

Териториален обхват

Що се отнася до Френската република, настоящият регламент се прилага само за нейната европейска територия.

Член 77

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 78

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 25, параграф 6 и член 34, параграф 3, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 11 юни 2024 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 25, параграф 6 и член 34, параграф 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 25, параграф 6 и член 34, параграф 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от четири месеца, след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 79

Наблюдение и оценка

До 1 февруари 2028 г. и след това ежегодно Комисията прави преглед на функционирането на мерките, предвидени в част IV от настоящия регламент, и докладва относно изпълнението на мерките, предвидени в настоящия регламент. Докладът се предава на Европейския парламент и на Съвета.

Редовно и най-малко на всеки три години Комисията прави преглед на адекватността на стойностите, посочени в член 12, параграф 2, букви а) и б), и на цялостното функциониране на част III от настоящия регламент, включително дали определението за членове на семейството и продължителността на сроковете, посочени във въпросната част, следва да бъдат изменени спрямо цялостната миграционна ситуация.

До 1 юли 2031 г. и на всеки пет години след това Комисията извършва оценка на настоящия регламент, особено с оглед на принципа на солидарност и на справедливо разпределение на отговорностите, залегнал в член 80 от ДФЕС. Комисията представя доклади за основните констатации на тази оценка на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет. Държавите членки предоставят на Комисията цялата информация, необходима за изготвянето на докладите, най-късно шест месеца, преди да изтече срокът, с които разполага Комисията да представи всеки доклад.

Член 80

Статистика

В съответствие с член 4, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета ([45]) държавите членки изпращат на Комисията (Евростат) статистически данни относно прилагането на настоящия регламент и на Регламент (ЕО) № 1560/2003.

ЧАСТ VI

ИЗМЕНЕНИЯ НА ДРУГИ АКТОВЕ НА СЪЮЗА

Член 81

Изменения на Регламент (ЕС) 2021/1147

Регламент (ЕС) 2021/1147 се изменя, както следва:

1) Член 2 се изменя, както следва:

([45]) Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 311/76 на Съвета относно изготвяне на статистика за чуждестранните работници (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 23).

а) точки 1 и 2 се заменят със следното:

„1) „кандидат за международна закрила“ означава кандидат съгласно определението в член 2, точка 4 от Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета (*);

2) „лице, на което е предоставена международна закрила“ означава лице, на което е предоставена международна закрила съгласно определението в член 2, точка 7 от Регламент (ЕС) 2024/1351;

(*) Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно управлението на убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1160 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L, 2024/1351, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).“;

б) точка 4 се заменя със следното:

„4) „член на семейството“ означава член на семейството съгласно определението в член 2, точка 8 от Регламент (ЕС) 2024/1351;“;

в) точки 11 и 12 се заменят със следното:

„11) „гражданин на трета държава“ означава гражданин на трета държава съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 2024/1351;

12) „непридружен ненавършил пълнолетие“ означава непридружен ненавършил пълнолетие съгласно определението в член 2, точка 11 от Регламент (ЕС) 2024/1351;“;

г) добавя се следната точка:

„15) „действие за солидарност“ означава действие, чийто обхват е определен в член 56, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1351, финансирано чрез финансов принос, предоставян от държавите членки, както е посочено в член 64, параграф 1 от посочения регламент.“

2) В член 15 се вмъква следният параграф:

„6а. Приносът от бюджета на Съюза може да бъде увеличен до 100 % от общите допустими разходи за действия за солидарност.“

3) Член 20 се заменя със следното:

„*Член 20*

Ресурси за прехвърлянето на кандидати за международна закрила или на лица, на които е предоставена международна закрила

1. В допълнение към отпуснатите ѝ средства съгласно член 13, параграф 1, буква а) от настоящия регламент, дадена държава членка получава сума в размер на:

а) 10 000 EUR за всеки кандидат за международна закрила, за когото тази държава членка става компетентна вследствие на преместване в съответствие с членове 67 и 68 от Регламент (ЕС) 2024/1351;

б) 10 000 EUR за всяко лице, на което е предоставена международна закрила, преместено в тази държава членка в съответствие с членове 67 и 68 от Регламент (ЕС) 2024/1351.

Сумите, посочени в първа алинея, букви а) и б), се увеличават на 12 000 EUR съответно за всеки кандидат за международна закрила или за всяко лице, на което е предоставена международна закрила, който е непридружен ненавършил пълнолетие, преместен в тази държава членка в съответствие с членове 67 и 68 от Регламент (ЕС) 2024/1351.

2. Държавата членка, която покрива разходите за прехвърлянията, посочени в параграф 1, получава принос в размер на 500 EUR за всеки кандидат за международна закрила или за всяко лице, на което е предоставена международна закрила, прехвърлено в друга държава членка.

3. Държавата членка, която покрива разходите за прехвърлянията, посочени в член 36, параграф 1, буква а), б) или в) от Регламент (ЕС) 2024/1351 и извършени в съответствие с член 46 от същия регламент, получава принос в размер на 500 EUR за всеки кандидат за международна закрила, прехвърлен в друга държава членка.

4. Сумите, посочени в параграфи 1—3 от настоящия член, се отпускат за програмата на държавите членки, при условие че лицето, във връзка с което се отпуска сумата, е било действително прехвърлено в тази държава членка или е било регистрирано като кандидат в държавата членка, която е компетентна в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1351, според приложимото. Тези суми не се използват за други действия, предвидени в програмата на държавата членка, освен при надлежно обосновани обстоятелства след одобрение от Комисията чрез изменение на тази програма.

5. Сумите, посочени в настоящия член, са под формата на финансиране, което не е свързано с разходи, в съответствие с член 125 от Финансовия регламент.

6. За целите на контрола и одита държавите членки пазят информацията, необходима за правилното идентифициране на прехвърлените лица, както и на датата на тяхното прехвърляне.

7. За да се вземат предвид текущите нива на инфлацията, съответните развития в областта на преместването и други фактори, които биха могли да оптимизират използването на финансовите стимули, произтичащи от сумите, посочени в параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 37, за да коригира, ако счита за целесъобразно, и в рамките на наличните ресурси, тези суми.“

4) В член 35, параграф 2, се вмъква следната буква:

„за) изпълнението на действията за солидарност, включително разбивка на финансовия принос по дейности и описание на основните резултати, постигнати в резултат на финансирането;“.

5) В приложение II, точка 4, се добавя следната буква:

„в) подкрепа за действия за солидарност в съответствие с обхвата на подкрепата, посочен в приложение III.“

6) В приложение VI, таблица 1, точка IV, се добавя следният код:

„007 Действия за солидарност“.

7) В приложение VI, таблица 3, се добавят следните кодове:

„006 Презаселване и хуманитарен прием

007 Международна закрила (прехвърляния в)

008 Международна закрила (прехвърляния от)

009 Действия за солидарност“.

Член 82

Изменения на Регламент (ЕС) 2021/1060

Регламент (ЕС) 2021/1060 се изменя, както следва:

1) В член 36 се вмъква следният параграф:

„3а. Чрез дерогация от параграф 3 от настоящия член не се предоставя принос на Съюза за техническа помощ в подкрепа на действия за солидарност, както са определени в член 2, точка 15 от Регламента за ФУМИ и член 2, точка 11 от Регламента за ИУГВП.“

2) Член 63 се изменя както следва:

а) в параграф 6 се добавя следната алинея:

„Първа алинея от настоящия параграф не се прилага за подкрепа на действия за солидарност, както е определено в член 2, точка 15 от Регламента за ФУМИ и член 2, точка 11 от Регламента за ИУГВП.“;

б) в параграф 7 се добавя следната алинея:

„Когато дадена програма се изменя, за да се въведе финансова подкрепа за действия за солидарност, както е определено в член 2, точка 15 от Регламента за ФУМИ и член 2, точка 11 от Регламента за ИУГВП, в програмата може да се предвиди, че допустимостта на разходите, свързани с това изменение, започва от 11 юни 2024 г.“

ЧАСТ VII

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 83

Отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013

Регламент (ЕС) № 604/2013 се отменя считано от 1 юли 2026 г.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение II.

Регламент (ЕО) № 1560/2003 остава в сила, освен ако и докато не бъде изменен с актове за изпълнение, приети съгласно настоящия регламент.

Член 84

Преходни мерки

1. Когато молбата е била регистрирана след 1 юли 2026 г., всякакви обстоятелства, които е вероятно да породят компетентността на държава членка по силата на настоящия регламент, се вземат под внимание, дори ако предшестват тази дата.

2. Държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, регистрирана преди 1 юли 2026 г., се определя в съответствие с критериите, предвидени в Регламент (ЕС) № 604/2013.

3. До 12 септември 2024 г. Комисията, в тясно сътрудничество със съответните органи, служби и агенции на Съюза и държавите членки, представя на Съвета общ план за изпълнение, за да се гарантира, че държавите членки са адекватно подготвени да прилагат настоящия регламент към 1 юли 2026 г., като се прави преценка на пропуските и необходимите оперативни стъпки, и информира за това Европейския парламент.

Въз основа на този общ план за изпълнение до 12 декември 2024 г. всяка държава членка, с подкрепата на Комисията и съответните органи, служби и агенции на Съюза, изготвя национален план за изпълнение, в който се определят действията и графикът за тяхното изпълнение. Всяка държава членка завършва изпълнението на своя план до 1 юли 2026 г.

За целите на прилагането на настоящия член държавите членки могат да използват подкрепата на съответните органи, служби и агенции на Съюза, а фондовете на Съюза могат да предоставят финансова подкрепа на държавите членки, в съответствие с правните актове, уреждащи тези органи, служби и агенции и фондове.

Комисията следи отблизо изпълнението на националните планове за изпълнение, посочени във втора алинея.

В рамките на първите два доклада, посочени в член 9, Комисията представя актуалното състояние на изпълнението на общия план за изпълнение и на националните планове за изпълнение, посочени в настоящия параграф.

До изготвянето на докладите, посочени в пета алинея от настоящия параграф, на всеки шест месеца Комисията информира Европейския парламент и Съвета за актуалното състояние на изпълнението на общия план за изпълнение и на националните планове за изпълнение, посочени в настоящия параграф.

Член 85

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 юли 2026 г.

При все това, членове 7—15, член 22, параграф 1, четвърта алинея, член 23, параграф 7, член 25, параграфи 6 и 7, член 34, параграф 3 и 4, член 39, параграф 3, втора алинея, член 40, параграф 4 и параграф 8, втора алинея, член 41, параграф 5, член 46, параграф 1, пета алинея, член 46, параграф 4, член 48, параграф 4, член 50, параграф 1, втора алинея, член 50, параграф 5, член 52, параграф 4, членове 56 и 57, член 64, параграф 3, член 67, параграф 14 и членове 78 и 84 се прилагат от 11 юни 2024 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 14 май 2024 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	H. LAHBIB

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Формула за референтния ключ съгласно член 66:

$$\text{Ефект от населението}_{\text{ДЧ}} = \frac{\mathbf{Population_{MS}}}{\sum_{\mathbf{i=1}}^{\mathbf{n}} \mathbf{Population_{MS}}}$$

$$\text{Ефект от БВП}_{\text{ДЧ}} = \frac{\mathbf{GDP_{MS}}}{\sum_{\mathbf{i=1}}^{\mathbf{n}} \mathbf{GDP_{MS}}}$$

$\text{Дял}_{\text{ДЧ}}$ = 50 % ефект от $\text{населението}_{\text{ДЧ}}$ + 50 % ефект от $\text{БВП}_{\text{ДЧ}}$

б: общият брой на ДЧ

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Таблица на съответствието

Регламент (ЕС) № 604/2013	Настоящият регламент
Член 1	Член 1
Член 2, буква (а)	Член 2, точка 1
Член 2, буква (б)	Член 2, точка 3
Член 2, буква (в)	Член 2, точка 4
Член 2, буква (г)	Член 2, точка 5
Член 2, буква (д)	Член 2, точка 6
Член 2, буква (е)	Член 2, точка 7
Член 2, буква (ж)	Член 2, точка 8
Член 2, буква (з)	Член 2, точка 9
Член 2, буква (и)	Член 2, точка 10
Член 2, буква (й)	Член 2, точка 11
Член 2, буква (к)	Член 2, точка 12
Член 2, буква (л)	Член 2, точка 13
Член 2, буква (м)	Член 2, точка 14
Член 2, буква (н)	Член 2, точка 18
Член 3	Член 16
Член 4	Член 19
Член 5	Член 22
Член 6	Член 23
Член 7	Член 24
Член 8	Член 25
Член 9	Член 26
Член 10	Член 27
Член 11	Член 28
Член 12	Член 29
Член 14	Член 31
Член 15	Член 32
Член 13	Член 33
Член 16	Член 34
Член 17	Член 35
Член 18	Член 36
Член 19	Член 37
Член 20	Член 38
Член 21	Член 39
Член 22	Член 40

Регламент (ЕС) № 604/2013	Настоящият регламент
Член 23	Член 41
Член 24	Член 41
Член 25	Член 41
Член 26	Член 42
Член 27	Член 43
Член 28	Член 44
Член 29	Член 46
Член 30	Член 47
Член 31	Член 48
Член 32	Член 50
Член 34	Член 51
Член 35	Член 52
Член 36	Член 53
Член 37	Член 55